

Katolički list

Zvonik

GOD. XIX. BR. 2. (208) Subotica, veljača (februar) 2012. 150,00 din

tema: Korizma – kršćanski hod prema Uskrsu
intervju: Marijan Sabljak
Kršćani put

Molitvena osmina za jedinstvo kršćana u katedrali

Duhovna obnova u župi sv. Roka

Korizmena duhovna obnova svećenika u somborskom Karmelu

Štepinčevo i Dan posvećenog života u Franjevačkoj crkvi u Subotici

Korizmena decentralizacija Ega

Povijest čovječanstva bilježi mnogovrsne tipove *latrije*. Pored one jedine prave *latrije*, tj. štovanja usmjerenog pravomu Bogu, postoje i one druge, najčešće *idolatrija* i *egolatrija*. Štovanje lažnih božanstava danas je gotovo u krizi spram sveprisutnog *sebečašća*, odnosno *egolatrije*. Dok se pred lažnim bogom još rijetko tko pobožno pokloni, iskazujući pritom barem svoju malenost pred iluzornom stvarnošću, divinizirani se čovjek nema više komu drugom pokloniti osim samome sebi, gubeći pritom bilo kakvu svijest inferiornosti pred drugim i samim sobom.

Opasnost ovih dvaju *latrija* konstantni su pratitelji čovjeka. Ni Isus nije bio pošteđen. I njegov je ego bio ugrožen idolatrijom (meni se pokloni! – đavlu) i *egolatrijom* (pretvori kamen u kruh! – samodostatnost – živjeti samo o kruhu a ne i o riječi Božjoj). Pobjeći od ovih dviju napasti nemoguće je. Jedina preostala mogućnost je suočiti se s njima i to u pustinji. Potrebni smo iskustva pustinje!

Dragi čitatelji, ovaj broj *Zvonika* želi nas uvesti u liturgijsko vrijeme

korizme. Ono je vrijeme hoda s Isusom kroz pustinju. Tu se događa ono sudbinsko napuštanje lažnih izvjesnosti, hrvanje s vlastitim demonima, i, paradoksalno, pronalaska vlastita sebstva u Bogu. Kako je samo bolno i spasonosno iskustvo ogoljenosti vlastita *ega*, samozaborav, ispražnjenost od suvišnog, prodor do esencije vlastite biti gdje čovjek biva samim sobom, bez maske, titule, položaja... Ego se tako predstavlja kao ego na putu, u egzilu, ego koji traži svoje *sebstvo*, koji traži *mjesto* svoga sebstva. Taj *Ja* traži se u istini, a pronalazi u božanskoj istini, u Bogu.

Korizma je stoga puno više od zakidanja cigareta, kave ili jela. Štoviše, popularno isticanje korizmenih žrtvica – „čega sam se odrekao u korizmi“ – pretvara se među vjernicima u pravu *egolatriju*. Ako ništa drugo, barem se toga odrecimo ove korizme! Prava bit korizme sažima se u stvarnosti susreta – s Bogom i samim sobom. Ova dva susreta mogu biti vrlo neugodna. Čovjekovo *sebstvo*, koje još nije pronađeno, predstavlja teret, činjeničnost, situaciju čovjekova života koji treba prvenstveno odlučiti o sebi samomu, a ne o stvarima ovoga svijeta. Korizma je tako stalna dekontaminacija bitnog od suvišnog, bivovanja nad imanjem.

Započinjući ovo blagodatno vrijeme korizme želio bih svima vama, dragi čitatelji, ono isto iskustvo koje je preobrazilo sv. Augustina. Tragajući za Bogom, uviđa da nije Bog daleko od njega – Bog je duboko u njemu! – nego je on daleko od sebe sama a tako i od Boga. Shvaća da u najdubljem dijelu njegova bića prebiva Onaj koji je „intimior intimo meo“ – njemu intimniji nego što je on samome sebi. Zato Augustin može radosno uskliknuti: *nemirno je srce moje dok se ne smiri u tebi Gospodine!* Bio to i naš poklik u hodu prema oazi Uskrsa!

Vaš urednik

Iz sadržaja

Kršćanin – svjedok svetosti života	5
Korizma – kršćanski hod prema Uskrsu	6
Duhovna obnova na temu braka i obitelji	10
Blagoslov špije Gospe Lurdske na Paliću.....	11
U Plavni restaurirana slika iz 18. st.	12
Duhovna obnova svećenika	15
Intervju: Marijan Sabljak.....	24
Križni put.....	26
Jubilarna 50. obljetnica Paulinuma	30
Borba za bebe pred dvoranama za abortuse!..	35
Zajednički projekt hrvatskih institucija i udruga u Vojvodini.....	37
Ljubav i seksualnost u Božjem naumu.....	42
7 najvećih pogrešaka u odgoju djece.....	44
Veze danas	43
Kršćanski stav: Proljev riječi.....	48

Piše: Lazar Novaković, svećenik

Briga

Bila je iskrena vjernica. Od mladih dana bila je u kruničarskom društvu. U crkvi se osjećala kao kod kuće. Zgodu iz svog života, koju sam zapamtio, ispričala mi je kad smo se već dobro poznavali. Živjela je u dobrom braku. Djeca mala, muž sam radio. Nedjelja je svitala. Ispalo je tako da će obitelj biti bez nedjeljnog ručka.

Muž se cijelu noć prevrtao po krevetu. Ustao je rano. Sjeo na bicikl, našao posao koji će kao majstor kasnije raditi. Primio predujam, otišao na pijacu, kupio potrebno za ručak.

Obrijao se, uredio i s djecom otišao na jutarnju misu. Teška briga je bila pobijeđena.

Živio je na salašu. Bio je vrijedan, marljiv čovjek. Djecu je odgajao u kršćanskom duhu. Držao je uslužan tov. Imao je problema sa zadrugom. Dobio je „josag“ ali ne i hranu. Žalio se, obilazio zadrugu i tražio potrebnu hranu. Službenica mu je odgovorila da nema koncentrata i da ne zna kad će biti. On je odgovorio: „Ja to razumijem. A vi dođite pa to mojoj krmači objasnite!“ Velika je briga kad životinje nemaju hranu.

U životu se često susrećemo s brigama. Teško je naći čovjeka koji je bezbrižan, kome sve ide kako poželi (kao po loju). Brige imaju djeca, mladi, zreli i stari ljudi. Što sve čovjeka brine? Svakako među brige ubrajamo: nemaštinu, nerazumijevanje, bolest, težak ispit, nepravdu, laž... Nekad mislimo da je naša briga najveća. Često bismo rado rekli onu poznatu: „Brigo moja prijeđi na drugoga“.

S ljudima nije uvijek lako živjeti. Život donosi različite brige koje valja rješavati. Znao je to i starozavjetni vjernik. Psalmist savjetuje ljudima dobre volje: „Povjeri Gospodinu svu svoju brigu i on će te pokrijepiti: neće dati da ikada posrne pravednik.“ (Ps 55,23)

Ulazimo u sveto korizmeno vrijeme.

Ono nas sjeća da nismo ljubljeni od šale. Gospodin Isus je podnio muku i smrt radi našega

spasenja. Upravljamo

oči u njegov križ. U

njemu tražimo rje-

šenje svojih briga

i problema. Ko-

rizma je vrijeme

odnosa, susreta.

Valja nam se susresti

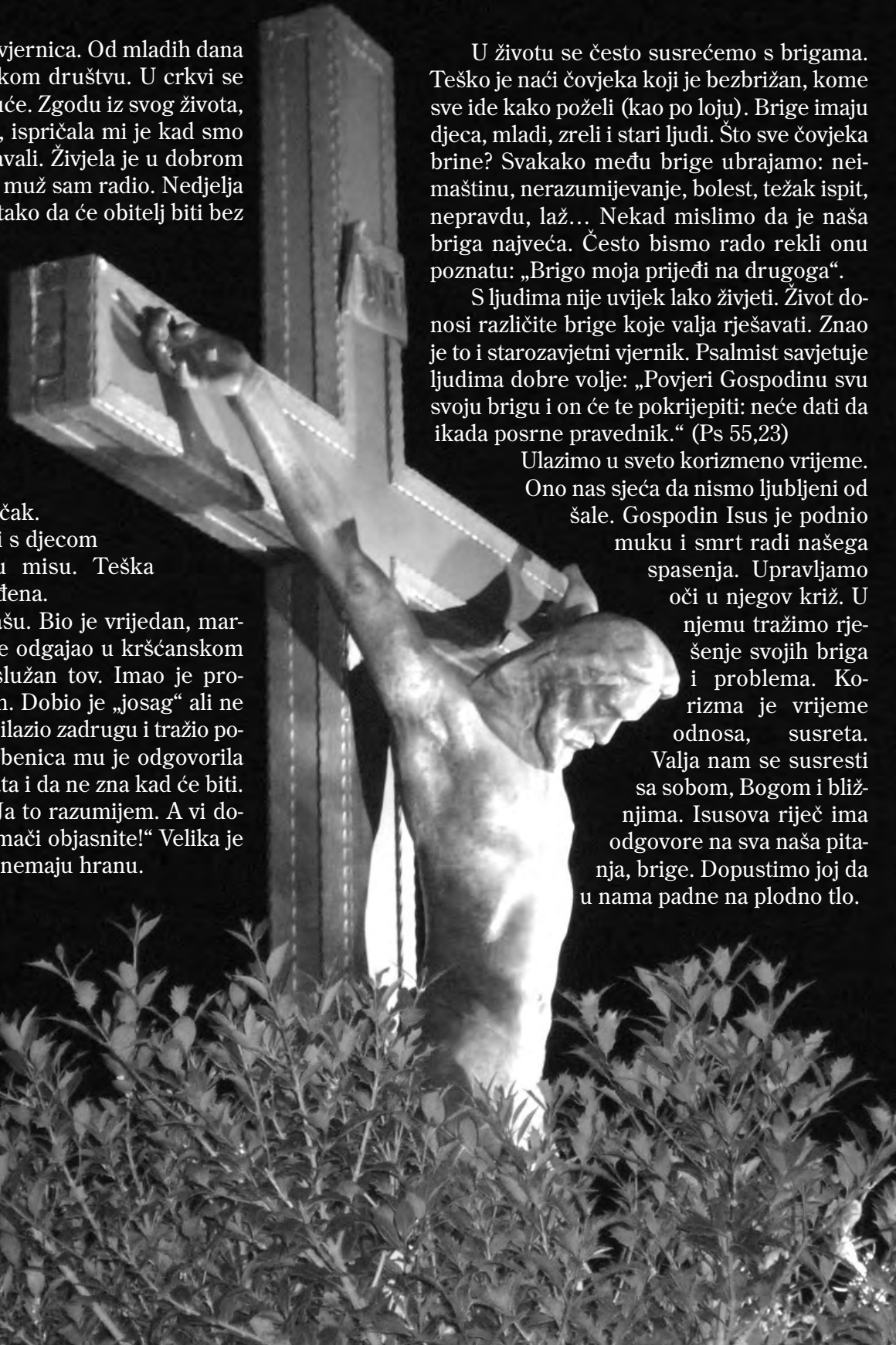
sa sobom, Bogom i bliž-

njima. Isusova riječ ima

odgovore na sva naša pita-

nja, brige. Dopustimo joj da

u nama padne na plodno tlo.

Razmišljanje uz Dan života 5. veljače 2012.

Kršćanin – svjedok svetosti života!

Piše: don Anđelko Kačunko

U današnjem mentalitetu 'diktature relativizma', kako kaže papa Benedikt, dvije se postaje čovjekova života dovode u pitanje – početak i kraj. Začeće se gazi ABORTUSOM, a EUTANAZIJOM se likvidira prirodni odlazak s ovoga svijeta. Slavljem Dana života Crkva želi posvijestiti SVETOST ŽIVOTA. To čini i predsjednik Vijeća Hrvatske biskupske konferencije za obitelj, koji za ovaj Dan redovito upućuje svoju poruku. Ovogodišnja poruka krškoga biskupa Valtera Župana ima naslov „Dijete je osoba i dar“. Ta poruka u ovom času dolazi usred javne rasprave u Hrvatskoj javnosti o tome KADA ZAPRAVO POČINJE ŽIVOT. A sve je, da kažem slikovito, 'zakuhao' novi ministar zdravstva Rajko Ostojić. On je, govoreći o izmjenama u postojećem Zakonu o umjetnoj oplodnji, najavio mogućnost zamrzavanja zametaka radi onih građana koji, kako je rekao, „smatraju da život počinje rođenjem djeteta, prvim plačem ili kad mama osjeti prve pokrete“, dakle tek u 5. mjesecu trudnoće! Tu su izjavu čak i naši biskupi nazvali nestručnom, nehumanom i ideološki motiviranom (na što se u svojoj kolumni u *Jutarnjem listu* žestoko okomila tipičnom partizanskom metodom Jelena Lovrić), a nekoliko katoličkih vjernihkih udruga organiziralo je – pod nazivom I JA SAM BIO EMBRIJ! – akciju s apelom Vladi i Predsjedniku da se izjasne o toj ministrovj izjavi.

Zato biskup Valter u poruci za Dan života naglašava da je svako dijete za roditelje osoba i dar, a ne predmet koji bi imali pravo posjedovati. Jer „od trenut-

ka začeća počinje novi život koji nije ni očevo ni majčino, nego život novoga ljudskog bića koje se samo za sebe razvija“. Naime, ističe biskup, suvremena genetika je utvrdila da je tu od prvog časa utvrđen program onoga što će to biće biti – čovjek. Prema tome, stoji dalje u Poruci, od prvog časa svoga postojanja, to biće zahtijeva, u svojoj cjelokupnosti, bezuvjetno poštovanje koje dugujemo ljudskom biću – čovjeku.

U nastavku poruke za Dan života biskup Župan navodi i određene zloporabe koje biomedicinske znanosti imaju glede zadiranja u ljudski život. Među njima su i neke tehnike tzv. potpomognute oplodnje, koju zapravo treba zvati 'umjetnom oplodnjom'. Uz nju se naime širi tzv. kultura prava na dijete, kao da bračni par koji želi dijete ima pravo posjedovati ga po svaku cijenu, gotovo kao određenu stvar. Tako se, upozorava biskup, stvara odnos i mentalitet gospodarenja i manipuliranja nad čovjekom, pa se on više ne rađa nego postaje, doslovce, 'materijal' koji se tehnikom „proizvodi“ prema nečijoj želji ili samovolji. Zatim, taj se „proizvod“ već prije rođenja sortira, to jest, izabire se jedan koji odgovara tržištu, a ostali se eliminiraju. To znači da umjetna oplodnja nužno uključuje eliminaciju više embrija da bi tek neki od njih bio usađen u maternicu i poslije rođen. Ali i u slučaju neželjene višestruke trudnoće pribjegava se selekciji jednog embrija među onima koji su već u utrobi, a ostali se odstranjuju tj. uništavaju.

Ovdje želim upozoriti da nažalost čak i mnogi vjernici ne znaju kako je ta nemoralna industrija već postala pravi biznis, jer se već odavno pobačeni fetus koriste i u kozmetičkoj industriji za proizvodnju raznih krema i pomada.

Zbog svega toga biskup Valter na kraju svoje Poruke izražava želju da ovogodišnji Dan života još jednom svima dozove u svijest da su ljudima darovane velike mogućnosti, ali da nije dopušteno sve ono što je moguće! Zato i Biblija upozorava na ozbiljnost: „Za vašu krv, za vaš život, tražit ću obračun: ... od čovjeka za njegova druga, tražit ću obračun za ljudski život. Tko prolje krv čovjekovu, njegovu će krv čovjek proliti. Jer na sliku Božju stvoren je čovjek“, stoji u Knjizi Postanka (9,5-6). Stoga „pozivam ljude dobre volje, razborite pameti i zdravih moralnih nagruća, da učinimo sve kako bi se u društvu i u obitelji iskazivalo dužno poštovanje životu i ljubavi“, kaže biskup Valter (brani život, a ne Sarajevo!).

Zaključujući svoju poruku molitvom da Bog na bračnu i obiteljsku ljubav i zajedništvo izlije obilje mira i svakoga dobra, biskup Valter podsjeća na radostan susret brojnih obitelji s papom Benediktom na misi u lipnju prošle godine i ohrabruje „sve muževe i žene te svu djecu da cijene i poštuju život darovan od Boga“.

Tome možemo samo dodati da je to dužnost svih Kristovih učenika – to je zadaća i današnjih kršćana, dakle i naša, jer mi smo sljedbenici i svjedoci Onoga koji reče:

„Ja sam Put, Istina i ŽIVOT!“

Korizma – kršćanski hod prema Uskrsu

Piše: dr. Zvonko Pažin, Đakovo

Nastanak korizme

Uskrs se počeo slaviti sredinom 2. stoljeća, a već u 3. stoljeću uvedeni su dani pripreme na taj najveći blagdan. U samim počecima bio je to tjedan dana, kasnije tri tjedna, međutim već se od 4. stoljeća ustalilo razdoblje od četrdeset dana. Zacijelo nam je poznato da riječ korizma dolazi od latinske riječi *quadragesima* što znači četrdeseti dan, odnosno četrdeset dana pripreme na Uskrs. Korizma je počinjala prve korizmene nedjelje i završavala na Veliki četvrtak, što iznosi točno četrdeset dana. Uskoro je nastao običaj da u srijedu prije te prve nedjelje korizme veliki grešnici kao pokornici – a uskoro s njima i ostali vjernici – prime pepeo u znak pokore (jer nije bio običaj činiti bilo kakvu pokoru nedjeljom), tako da su prvotnoj korizmi dodana ova četiri dana od srijede do nedjelje. Ubrzo se našlo opravdanje za ove dodatne dane: kada se odbiju sve ne-

djelje (kada se nije smjelo postiti), od Čiste srijede do Uskrsa ima točno 40 dana posta. U vrijeme reforme kalendara (1969.) razmišljalo se čak i o tome da se Čista srijeda dokine, tako da bi korizma opet počinjala Prve korizmene nedjelje (kako je to oduvijek bilo i ostalo u milanskoj liturgiji koja se oduvijek nešto razlikovala od rimske). Međutim, na izričitu želju pape Pavla VI., u Čistu se srijedu nije diralo, tako da se nije diralo u tradiciju koja je u rimskoj liturgiji tamo negdje od 6. st. Korizma, dakle, danas započinje upravo na Čistu srijedu, a završava na Veliki četvrtak, kada započinje Sveto trodnevje. Četrdesetodnevni post je, naravno, nadahnut Isusovim četrdesetodnevnom postom u pustinji. Korizma je imala trostruko značenje: priprava vjernika na Uskrs, pripreme katekumena na krštenje (u uskrsnom bdjenju); bliža priprava javnih pokornika na pomirenje (na Veliki četvrtak). Spomenimo i to da su u starom kalendaru (neki to još pamte!) postojale tri pretkorizmene nedjelje koje su se zvale Pedesetnica, Šezdesetnica i Sedamdesetnica. Budući da su ove nedjelje nepotrebno opterećivale samu Korizmu, one su reformom kalendara dokinute 1969.

Milostinja, molitva i post – bitni sadržaj korizme

Na Pepelnicu se čita odlomak evanđelja u kojem nas Isus poučava o milostinji, molitvi i postu (Mt 6,1-6.16-18). To je svakako osnovni sadržaj korizme. Prisjetimo se. Isus veli da čovjek ne treba davati milostinju zato da bi ga ljudi hvalili. Naprotiv, veli Isus, *kada daješ milostinju – neka ti ne zna ljevica što čini desnica*. Slično, kada čovjek moli, vjernik se ne smije time razmetati da bi ga ljudi hvalili. Na isti način, onaj koji posti, ne treba to naizvan pokazivati. Ako milostinja, molitva i post ostanu u skrovitosti, veli Isus, *Otac tvoj, koji vidi u skrovitosti, uzvratit će ti!* Činimo dobro radi dobra sama, Boga radi, a ne radi ljudske hvale i pohvale. Onaj tko na početku korizme primi pepeo, obvezuje se da će tako korizmu i provesti: u poniznosti i jednostavnosti. Stari crkveni pisci dalje obrazlažu vrijednost milostinje, molitve i posta. Tako Petar Krizolog veli: „Tri su stvari, braćo, tri po kojima vjera stoji, pobožnost se održava, krepost traje. Molitva, post, milosrđe. Što molitva traži, postiže post, dobiva milosrđe. To troje, molitva, milosrđe, post, jedno su i uzajamni izvor života. Duša je naime molitve post, a život je posta milosrđe. To neka nitko ne dijeli, jer se ne da odvojiti. Ako netko od to troje ima samo jedno ili ih ne bi istodobno imao, ništa nema. Prema tome, tko moli, neka i posti. Tko posti, nek je i milosrdan.“

Što se hoće reći? Ako netko posti, to ne bi trebala biti ni škrtost ni štedljivost. Čovjek posti iz ljubavi prema Bogu, da bi naučio svladavati svoje strasti. U isto vrijeme – da tako kažemo – od onoga što je „uštedio“ postom i odricanjem, vjernik treba dati onima koji su potrebitiji od njega. To je milostinja. Ona je dar ljubavi. A iznad svega onda stoji molitva. Ona daje smisao svemu tome, ona produhovljuje post i milostinju. Bez molitve koja nas uzdiže do Božje ljubavi naš bi post možda bio dijeta ili fakirska

vježba, a naša milostinja davanje vlastitih suvišaka. Prema tome, ovo troje zajedno treba nam pomoći da porastemo u ljubavi prema Bogu i bližnjemu, da postanemo i bolji ljudi i bolji vjernici. Sve ovo valja imati na umu. Naime, iako smo tijekom cijele godine pozvani činiti dobro, moliti i odricati se, korizma je posebno vrijeme upravo za obraćenje i pokoru, vrijeme posebne duhovne obnove i Božje milosti. Bog nam u Crkvi daje ovo posebno milosno vrijeme da bismo napredovali u dobru, da bismo rasli u duhu. Stoga je silno važno ne propustiti ovu prigodu!

Cvjetnica – nedjelja Muke

Veliki ili Sveti tjedan započinje na Cvjetnicu, a završava Uskrsnim (vazmenim) bdjenjem na Veliku subotu navečer. Cvjetnica ima dvostruki sadržaj: slavlje Kristovog ulaska u Jeruzalem i Kristovu muku. Na početku bogoslužja izvan crkve se blagoslivljaju zelene grančice i u ophodu se ide u crkvu u sjećanje na onaj događaj kad su Židovi s oduševljenjem pratili Isusov svečani ulazak u Jeruzalem, kada su mu klicali *Hosana Davidovu sinu!*. Nakon ophoda slijedi misa u kojoj se čita ili pjeva Muka: jedne godine po Mateju, druge po Marku a treće godine po Luki. Ove je godine takozvana godina „B“ i uzima se Muka po Marku. Do zadnje reforme (1970.) čitala se uvijek Muka po Mateju, na Veliki utorak muka po Marku, a na Veliku srijedu po Luki.

Veliki četvrtak

Veliki četvrtak je poseban po tome što toga dana završava korizma i navečer započinje Sveto trodnevlje. Toga dana prije podne u katedrali biskup – okružen svojim svećenicima – slavi misu posvete ulja (bolesničkog krizmanog i katekumenskog), a tom prigodom svećenici obnavljaju svoja svećenička obećanja.

Navečer se u svim župama slavi Misa večere Gospodnje. Te se večeri spominjemo Isusove posljednje večere, kada je ustanovio euharistiju (svetu misu) i odredio da je apostoli u buduće slave, čime je ustanovio i sveti red, tako da s pravom Veliki četvrtak nazivamo ne samo danom euharistije, nego i svećeničkim danom. Kad se zapjeva Slava Bogu na visini, zvone sva zvona i nakon toga zašute sve do Velike subote navečer. Nakon propovijedi svećenik izabranim muškarcima pere noge, naravno, u spomen na događaj kada je Isus na posljednjoj večeri oprao noge svojim učenicima da bi svima nama pokazao kako u poniznosti trebamo služiti jedni drugima, o čemu govori i odlomak Ivanova evanđelja koji se na toj misi i čita. Na koncu mise oltar se „ogoli“: skine se oltarnik, svijećnjaci i cvijeće. To je znak da se približava Isusova muka kada Crkva ne slavi euharistiju. Svećenik s poslužiteljima prenese Presveti oltarski sakrament iz svetohraništa na pripravljeno mjesto. Tada započinje „getsemanska ura“. Nakon posljednje večere Isus se bio uputio u masliniski (getsemanski) vrt gdje je na stranu uzeo sa sobom Petra, Ivana i Jakova i zamolio ih da s njime zajedno mole, jer ga je obuzela velika tjeskoba zbog muke i smrti koji su stajali pred njim. No, oni su bili pozaspali. Stoga vjernici danas nastoje na koncu ove mise barem jedan sat ustrajati s Isusom u molitvi.

Veliki petak

Veliki petak po sebi ne pripada korizmi, nego Svetom trodnevlju. Toga dana nema svete mise, nego se slavi bogoslužje (liturgija) Velikoga petka. Prvo svjedočanstvo slavljenja Velikoga petka nalazimo u Jeruzalemu koncem 4. stoljeća. U četvrtak navečer bi se vjernici sastajali u dvo-

Tema

rani posljednje večere, zatim u Maslinskom vrtu i tako bi cijelu noć proveli pjevajući himne i čitajući čitanja. U petak prije podne, nakon kraćeg odmora, puk bi se sabrao kod dvorane posljednje večere i zatim išao do Golgote. Tamo bi biskup izložio relikviju (moći) svetoga Križa, a vjernici su se klanjali i ljubili Križ. U svakoj od tih postaja bi se čitali odgovarajući odlomci iz Biblije i pjevali psalmi. To se bogoslužje proširilo po cijeloj Crkvi i imalo je tri osnovna dijela: Službu riječi, zatim klanjanje križu i onda pričest. Budući da je Isus umro na križu oko 15 sati, i bogoslužje je u počecima počinjalo u to doba. Međutim, na Zapadu se to bogoslužje pomicalo sve ranije i ranije, tako da se stoljećima slavilo samo prije podne. Naime, u ta je vremena bio strog euharistijski post: onaj tko se želio pričestiti trebao je biti na tašte od ponoći, pa do pričesti. Tek sredinom 20. st. ovo se bogoslužje opet slavi poslije podne.

Obred je posebno dirljiv. Oltar je gol, bez ikakvih ukrasa. Veoma se preporučuje da orgulje ili neki drugi instrument koji pomaže pjevanju budu što tiši, a najbolje bi bilo da se uopće ne čuju. Svećenik i poslužitelji ulaze u tišini i poklone se oltaru, i to tako da kleknu ili, po mogućnosti, da se prostru i neko vrijeme ostanu u molitvi u posvemašnjoj tišini. Zatim ustanu, dođu do sjedala i svećenik kazuje molitvu. Slijede čitanja iz Knjige Izaije proroka, iz poslanice Hebrejima i onda Muka po Ivanu (koja se pjeva ili čita). Služba riječi završava sveopćom molitvom za Crkvu, papu, biskupe, sve vjernike, ali i za sve ljude, posebno one koji su u potrebi. slijedi klanjanje križu. U nas je to redovito ljubljenje križa. Prije toga svećenik otkriva zastrti križ pjevajući „Evo drvo križa“. Treći je dio pričest. Kad završi klanjanje križu, križ se postavi ispred oltara na vidljivo mjesto, oltar se prekrije oltarnikom, zapale se svijeće. Svećenik ode po Presveto, postavi ga na oltar i započne uvod u Očenaš, kao i u misi, s tim da, naravno, nema kaleža. Nakon pričesti slijedi popričesna molitva i molitva nad narodom. Nakon toga svećenik i poslužitelji u tišini odlaze, a oltar se ponovno ogoli.

Velika subota

Vazmeno je bdjenje po svojoj naravi noćno slavlje. Može početi kad se smrači, a treba završiti prije zore. Bogoslužje ima četiri dijela. Prvi je dio služba svjetla. Izvan crkve svećenik blagoslivlja novi oganj, od tog novog ognja pali uskrсну svijeću, ukrašava je znakom križa, slovima *alfom* i *omegom* i tekućom godinom proglašavajući Krista početkom i svršetkom. Svećenik također utisne pet zrna tamjana u križ spominjući pet rana Kristovih. Nakon toga je đakon u ophodu unosi u crkvu pjevajući tri puta *Svjetlo Kristovo!* Pri tome i vjernici pale svoje svijeće od uskrсне svijeće i u ophodu ulaze u crkvu slijedeći uskrсну svijeću. Taj hod simbolizira hod izabranog naroda za ognjenim stupom kroz pustinju, a osobito simbolizira hod naroda za Kristom. Kad se uskrсна svijeća stavi na njezino mjesto, đakon je okadi i pjeva vazmeni hvalospjev. Slijedi služba riječi. Predlaže se čak sedam starozavjetnih čitanja od kojih treba uzeti berem tri, a među njima svakako treba biti ono čitanje o prolasku Židova kroz Crveno more. Nakon posljednjeg starozavjetnog čitanja, zapjeva se Slava Bogu na visini i ponovno počnu zvoniti zvona a na oltaru se pale svijeće.

Nakon propovijedi slijedi krsno slavlje. Svećenik blagoslivlja vodu i tada se krste odrasli krštenici ako ih ima. Sve ostale vjernike svećenik poziva da obnove svoja krsna obećanja, tj. da se odreknu zla i grijeha te da ispovjedu vjeru u Boga Oca i Sina i Duha Svetoga. Nakon toga slijedi euharistijsko slavlje, tj. nastavlja se misa od pripreve darova. To je, naravno, uskrсна misa. To znači da onaj tko je sudjelovao na slavlju vazmenoga (uskršnoga) bdjenja, po sebi, nije dužan ići na misu na sam Uskrs.

Bog oprosnik

Daj svima, Bože milostiv,
prionuti uz pokoru,
da Prijelaz sretni slavimo
u vječnom Vazmu pobjednom.

Bog oprosnik nam darova
i vrijeme ovo obnovno
da ozdravi svijet miltavi
odricanjem darežljivim.

Te dane blagog spasenja
Krist svojim svjetlom obasja
i korizmenom pokorom
On liječi srca ranjena.

Svjetski dan braka u crkvi Marije Majke Crkve

Svake druge nedjelje u mjesecu veljači obilježava se Svjetski dan sakramenta braka. Tako je i ove godine u župi Marija Majka Crkve upriličen ovaj dan.

Jubilej od 5, 10, 15, ... 50, 51 godinu braka ove godine slavilo je 25 parova. Prigodnu propovijed o značaju braka i obitelji održao je župnik **mons. Slavko Večerin**. Nakon euharistije, parovi-jubilarci upriličili su kratko čašćenje i druženje u dvorani župe. Svim parovima-jubilarcima iskrene čestitke uz obilje Božjega blagoslova. /D. M./

Betlehemsko svjetlo u Selenči

Kao i prijašnjih godina i ovu godine vjernici župe Presvetoga Trojstva u Selenči ozbiljno su shvatili pripremu za dan Isusova rođenja. Već u subotu 26. studenoga, na večernjoj misi bdjenja bio je blagoslov adventskih vijenaca te je upaljena prva svijeća na neobičnom adventskom vijencu u crkvi, koji je bio izrađen u obliku ceste koja ima svoje krivine a završava kod Biblije koja je simbol vječne Riječi i koja je postala Tijelom. Na putu ka danu rođenja Isusova sva-

koga smo tjedna palili po jednu svijeću. U ovoj atmosferi smo u župi dočekali veliki događaj, dolazak Betlehemske svjetla kojega su i ove godine već 11. put donijeli izviđači iz Osijeka (HR). U nedjelju, 18. prosinca, crkva je bila ispunjena vjernicima iz župe i ostalih župa Bačkoga dekanata. Nakon lijepoga

programa kojega su pripremili djeca naše župe, vjernici su Betlehemske svjetlo odnijeli u svoje domove. Božić je počeo slavljenjem polnočne sv. mise koja je bila prikazana, kao i svake godine za sve župljane. Nadamo se da se Isus rodio u srcima mnogih ljudi, da možemo svoj osobni Božić slaviti svakoga dana svojega života. /Marijan Dej/

Koncert pravoslavnog i katoličkog zbora u Subotici

U Velikoj vijećnici subotičke Gradske kuće, 18. veljače upriličen je koncert duhovne glazbe. Nastupili su zbor Srpske pravoslavne crkvene općine u Subotici, Sv. Roman Melod, pod ravnanjem prof. Dragane Nikolić, zatim komorni ansambl Collegium Musicum Catholicum, koji djeluje u okviru Katoličkog instituta za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“, pod ravnanjem Miroslava Stantića, kao i članovi orkestra subotičke srednje Muzičke škole uz pratnju pijanista Kornelija Vizina, te sopranistice Alenke Ponjavić.

Otac Dragan Stokin izrazio je zadovoljstvo zbog ovog nesvakidašnjeg događaja kada dva zbora dvije različite crkve pjevaju zajedno. Vlč. Dragan Muharem je u svom govoru istaknuo da nas „glazba dijeli na soprane, altove, tenore, basove; život nas pak dijeli na pravoslavne i katolike. Ali ovim glazbenim susretom ukida se svaka podjela, svaka disonanca i iz naše različitosti progovara harmonija – kako glasova, tako i srca.“

U prvom dijelu koncerta zborovi su samostalno nastupali prezentirajući skladbe vlastite glazbene tradicije. U drugom dijelu oba su zbora nastupila zajedno izvodeći najprije „Kerubimsku pjesmu“ Pavele Česnokova, te kao završnu skladbu Händelovu „Aleluju“, koja je još jednom ponovljena na zahtjev oduševljene publike.

Ovaj znakoviti susret nastavljen je i nakon koncerta druženjem obaju zborova u prostorijama pravoslavne crkvene općine. Odmah nakon koncerta gradske vlasti predložile su da se isti program ponovi i u drugim gradovima. Među voditeljima zbora javila se čak ideja da bi ovakav susret trebao postati tradicija barem jednom godišnje. /D. M./

Duhovna obnova na temu braka i obitelji

U subotičkoj župi sv. Roka 15. i 16. veljače održana je duhovna obnova za bračne parove i obitelji. Okvirna tema susreta bila je „Ima li nade za brak i obitelj?“ Duhovnu obnovu organizirali su animatori Hagioterapijskih susreta te župe a voditeljica duhovne obnove bila je Katarina Ralbovsky, teologinja i odgajateljica s dugogodišnjim iskustvom rada u Centru za duhovnu pomoć u Zagrebu.

Organizatori su zamislili da duhovna obnova bude za sve, zato su na obnovu pozvali mlade da im ona pomogne pripremiti se bolje za budući brak i obitelj; pozvali su bračne parove ali i starije članove obitelji da im pomogne svoju bračnu ljubav i obiteljski život živjeti kvalitetnije i sretnije. Voditeljica duhovne obnove govorila je o biblijskom utemeljenju braka i obitelji kao o duhovnoj stvarnosti i potrebi čovjeka. Zatim je istaknula kako otkrivene i prihvaćene različitosti stvaraju sklad u braku i obitelji. Osvrnula se na brojne primjere iz svoga rada u Centru za duhovnu pomoć. U završnom dijelu duhovne obnove govorila je o drukčijem pogledu na brak, Boga, sakramente, molitvu, Crkvu, odgovarajući na često pitanje: Ima li kakve koristi od toga?

Bogu i molili ga za svoje potrebe i potrebe svojih obitelji. Također je bila i posebna zahvala poslije pričesti, a na kraju mise okupljeni bračni parovi obnovili su jedno drugom ljubav i vjernost.

U svjedočenjima na kraju susreta nekoliko sudionika govorilo je o novim spoznajama koje su otkrili na toj duhovnoj obnovi, kao i o svojim odlukama za pokušaj drukčijeg života u braku i obitelji nakon braka.

Zahvaljujući voditeljici i svim sudionicima, župnik je najavio održavanje seminara nove evangelizacije koji će u jesen u Subotici voditi **prof. dr. Tomislav Ivančić.** /*Andrija Anišić*/

Iskustva s duhovne obnove „Ima li nade za brak i obitelj“

* Duhovna obnova mi je ukazala na sve moje propuste u braku, i pomogla shvatiti ponašanje mog muža. Trudit ću se popraviti sve što mogu kod sebe, da me njegovi postupci više ne ranjavaju. Želim se uvijek sjećati početka naše ljubavi i poznanstva, kada i poslije mnogo godina braka posustanemo, da ga gledam takvim očima kao što ga gledaš ti, Isuse.

* Obnoviti svoje krsno obećanje bilo je predivno. Svjesno i svojevrijedno se odreći grijeha i svakoga zla i prihvatiti Božju ljubav... Puno mi je značila šutnja u kojoj sam spoznala svoje srce, svoju dušu i Isusa koji nas uvijek liječi.

* Duhovno buđenje! Isus je unio svjetlo u moj život!

* Duhovna obnova mi je koristila zbog toga što su mi pojašnjene neke razlike između muškaraca i žena na koje mi gledamo kao problem, a trebali bismo gledati kao bogatstvo. Hvala na tome.

* Najveći dojam ostavila je na mene obnova krštenja i poticaj za ponovni odabir Krista za jedini uzor, Boga za izvor i mir.

Sombor: Šesto tradicionalno prelo župe sv. Križa

Na dan Obraćenja sv. Pavla apostola, 25. siječnja, održano je u organizaciji župa sv. Križa i župe sv. Nikole Tavelića, u zgradi njemačkog saveza »Sveti Gerhard«, šesto tradicionalno prelo. U velikoj dvorani ovoga saveza, koja je bila puna gostiju, među kojima su bili i nama dragi gosti iz Subotice, prelo je otvorio župnik dr. Marinko Stantić.

Goste u velikoj dvorani zabavljali su tamburaška skupina „Panonika“, poznatija kao »Bereški tamburaši«. Kasnije su pak nastupili gosti iznenađenja, pjevačka skupina HKUD „Vladimir Nazor“ iz Sombora, koji su otpjevali deset dobro poznatih starih melodija na zadovoljstvo svih nazočnih. Glazba je bila izvrsna i raznovrsna počevši od bunjevačkih pjesama, lijepih crkvenih i duhovnih pjesama u zabavnom aranžmanu do najpoznatijih hitova aktualnih hrvatskih izvođača kao i pred kraj družnja poneka narodna na izričite zamolbe nekih sudionika prela. Birana je također i *najlipča* prelja u humorističnom duhu, te je desetak lijepih žena, djevojaka i curica prošetalo dvoranom, a nagradu je odnijela četverogodišnjakinja **Ivana Paštrović.**

Antun Kovač

Blagoslov novoizgrađene špilje Gospe Lurdske na Paliću

Na završetku devetnice Gospi Lurskoj, na sam blagdan 11. veljače, blagoslovljena je novoizgrađena špilja, u kojoj je uz Gospu svoje mjesto našla i djevojka Bernardica. Toga dana slavljena je zajednička sv. misa na mađarskom i hrvatskom jeziku. Procesija po snijegu išla je do Gospine špilje moleći litanije i pjevajući u čast Gospe Lurdske. Špilju je na radost župljana blagoslovio župnik Josip Leist.

Špilja je izgrađena po župnikovim idejama i po rukama vještih domaćih zidara. Bilo je tu i popravaka ali je srećom, uz ovako vrlo hladno vrijeme završena za Gospin dan. Naime, u prekrasnom ambijentu paličkih parkova, šetališta i šume, smještena je župna crkva Marije Kraljice svijeta, pomoćna crkva sv. Urbana i župni stan. Zima je napravila najljepšu snježnu dekoraciju velikog dvorišta s veličanstvenim borovima i hrašćem za dolazak Gospe Lurdske. U ovom dvorištu šetalište je s veoma zanimljivim detaljima. U odsječenom hrastu uklesana je šupljina i tu je smještena sv. Obitelj. Malo dalje je staro kameno postolje križa sv. Urbana, zaštitnika mjesta Palić.

Na ulazu u dvorište sa Splitske aleje, dvadeset i četiri sata otvorena je kapelica Marije Kraljice svijeta, koja je ujedno i župna crkva. Šetači se ovdje svraćaju pomoliti i danju i noću. Šećući se stazom pored ukusno uređenog akvarija u prirodi stoji omanji kip sv. Urbana. On zbog svojih nedorečenosti izrade, nije našao mjesto u crkvi, ali ipak je tu. Natrag u dvorištu je lijep križ s pogledom na paličko šetalište. Za daljnje uljepšavanje ovog ambijenta veoma brine župnik preč. Josip Leist. Ove godine župnik je podupro ideju župljana za postavljanje Lurdske špilje s likom Gospe i Bernardice u molitvi, vidjelice Gospe Lurdske.

Milodari za izgradnju ove špilje su od strane župljana bili svesrdni i dovoljni. Kipove je darovao župnik, donijevši ih iz Poljske. Gospa će sigurno izmoliti kod svoga Sina nagradu za darovateljce ali će daleko veću nagradu izmoliti za onoga koji bude molio kronicu pred ovim kipom u špilji.

Zanimljivo je bilo i do sada vidjeti turiste, strance a i domaće, kako šeću ovuda i svrate u kapelicu pomoliti se. Zadrže se ispred kipa sv. Obitelji u hrastu, pogledaju akvarij, znatiželjno čitaju natpis na postolju križa sv. Urbana... Djeca se raduju doći ovamo a poslije toga im ljeti slijedi sladoled koji je preko puta u istoj ulici. Dođimo se pomoliti pred ovom špiljom Gospe Lurdske. Nema radnog vremena, Gospa svakog rado čeka s kronicom u ruci. /Grgo Kujundžić/

Kršćani u Subotici molili za jedinstvo

U subotičkoj katedrali-bazilici Sv. Terezije kršćani grada Subotice okupili su se 24. siječnja navečer na molitvu za jedinstvo. Molitvu su predvodili subotički biskup Ivan Péntzes u zajedništvu s desetak svećenika, te episkop Porfirije, pomoćnik episkopa bačkoga Irineja, u pratnji dvaju svećenika SPC, biskup Slovačke evangeličke Crkve u Srbiji dr. Samuel Vrbovsky i biskup Mađarske evangeličke Crkve u Srbiji Árpád Dolinszky.

Na početku molitve sve okupljene pozdravio je biskup domaćin Ivan Péntzes, izražavajući radost zbog tog zajedničkog molitvenog susreta. Molitva je održana uoči svetkovine Obraćanja sv. Pavla apostola, zaštitnika Subotičke biskupije pa je i molitva za jedinstvo uklopljena u molitvu Prve Večernje te svetkovine. Pjevanu večernju predvodili su prefekti sjemeništa „Paulinum“ Dragan Muharem i László Baranyi uz aktivno sudjelovanje svih biskupa, svećenika i vjernika. Božju riječ je pročitao predsjednik Ekumenskog vijeća Subotičke biskupije Károly Szungyi. Prigodnu propovijed održali su episkop Porfirije i biskup Dolinszky.

Episkop Porfirije okupljenima je prenio pozdrav bačkog episkopa Irineja, a zatim je govorio o značaju molitve u kršćanskom životu, napose o značaju zajedničke molitve. Pozivajući se na riječi sv. Pavla: Nema više Židov – Grk... naglasio je kako je svaki čovjek „ikona“ Božja premda je poseban i drukčiji i upravo u tome se sastoji i bogatstvo i otajstvenost

svake pojedine osobe po kojoj ona daje svoj doprinos općoj ljepoti i otajstvenosti osobe. U tom smislu je izrazio radost što te večeri u ljubavi Kristovoj može gledati lica svih okupljenih vjernika. *Na vašim licima vidim i lice Gospoda svoga i Gospoda svih vas*, zaključio je episkop Porfirije.

Biskup Dolinszky u propovijedi na mađarskom jeziku osvrnuo se na Božju riječ koja je toga dana čitana (1 Kor 15,11-58). Istaknuo je kako je Krist Gospodin uskrsnuo i kao takav stupio je *večeras u ovu crkvu u kojoj su se okupili rimokatolici, pravoslavni, reformirani i kršćani evangelici. I nama večeras kaže: Ja sam Uskrsnuće. I tu radosnu vijest danas čini stvarnom. Dapače, on po apostolu Pavlu nama danas kaže: nećete svi usnuti, ali svi ćete se izmijeniti. To je zalog velike nade pokojnima koji su „usnuli“ ali i svim živima – u obitelji, u crkvi, na čitavom svijetu... Nismo svi isti. Nije potrebno da budemo isti, ali ono što večeras Krist svima koji se dičimo njegovim imenom želi reći jest da jedni drugima pružimo bratsku ruku i da uvijek jedni drugima iskazujemo ljubav obznanjujući svima tajnu: nećemo svi usnuti, ali ćemo se svi izmijeniti*, zaključio je propovjednik.

U novije vrijeme svake godine kršćani grada Subotice se jednom u molitvenoj osmini nađu u nekoj od kršćanskih Crkava na zajedničkoj molitvi a druge dane osmine svatko u svojim zajednicama moli na tu veliku nakanu služeći se zajedničkim materijalima. Nakon mise prisutni biskupi su u biskupskom domu održali i poseban ekumenski susret u bratskom razgovoru o aktualnim ekumenskim temama.

Andrija Anišić

U Plavni restaurirana slika „Gospa s malim Isusom“ iz XVIII. stoljeća

Završetak prošlogodišnjeg uskrsnog vremena u Plavni je ostao zapamćen po nesvakidašnjem događaju, koji se zbio u tamošnjoj župnoj crkvi. Pripremajući podlogu za oslikavanje crkve majstori su pod vodstvom akademskog slikara **Zlatka Tešana** iz Bačke Palanke, skidajući naslage sa zidova, pronašli dvije stare svetačke slike u samom središtu crkve. Slike će se uskoro početi restaurirati, ali za sada se pouzdano zna da jedna predstavlja sv. Stjepana đakona, a druga sv. Apoloniju, djevicu i mučenicu iz III. stoljeća. Još do danas nije pouzdano utvrđeno tko je autor ovih slika niti kada su one nastale, iako je u potpisu **Andrija Latković**, što po mišljenju slikara Tešana može biti i pseudonim.

Župnik **Josip Štefković**, koji od svog dolaska u ovaj kraj obnavlja čak 5 crkava i župnih zajednica, priredio je uoči Prikazanja Gospodina, svetkovine koju u Plavni najčešće nazivaju Marindan, još jedno ugodno iznenađenje svojim župljanima. Privremeno je postavio na zid sliku Gospe s malim Isusom, staru više od 250 godina, koja je sada restaurirana i izgleda kao nova. Sliku je u svom privatnom atelieru u Subotici restaurirala **Zsuzsana Korhecz Papp**. Navedenu sliku i još nekoliko drugih, od kojih se neke još restauriraju, našao je župnik u potkrovlju sadašnje crkve. Slika dimenzije 98,4 x 72 cm prikazuje Gospu kako uspravljuje malog Isusa. Ona nosi crvenu haljinu s plavim plaštem, marama joj je siva, iznad njezine je glave oreol sa zvijezdom. Mali Isus golišav leži u naručju svoje majke, koja ga obavlja sivkastom maramom. U pozadini ispred sivog zida je naborana zelena draperija. Po zatečenu stanju okvir je izrađen od jelovine, pun je crvotočine, u stanju je raspadanja. Nositelj je grubo, ručno tkano laneno platno, originalni rubovi platna su sačuvani a na slijepi okvir je nategnuto pomoću kovanih čavla. Nositelj je deformiran, a po-

stoji još nekoliko oštećenja, zakrpa i razderotina. Oštećena su prouzrokovana starenjem i neadekvatnim restauracijama.

Tijek konzervacije je započeo zaštitom bijelog sloja, na koji je lijepljen japan papir s metil-celulozom. Zakrpe su odstranjene, rupa je zakrpljena umetanjem platnene intarzije. Nakon toga je slika nategnuta na radni okvir, a postupnim ulaženjem i španovanjem su sve deformacije otklonjene.

Čišćenje je pratilo slikane forme, preslik je pratio original, najveće su se razlike uočile kod zavjese, koja je preslikana na zeleno, a u originalu je bila crvena. Nakon odstranjenih preslika pojavila se originalna, mnogo kvalitetnija slika s nečitim potpisom u donjem lijevom kutu: „P.PH“. S novim ukrasnim okvirom slika djeluje doista impresivno.

Ova i još nekoliko drugih starih slika, od kojih na svoju restauraciju čeka, u istom atelieru, i slika sv. Jakova, zaštitnika Plavne, nalazile su se prvotno u crkvi koju su franjevci u ovome mjestu sagradili 1721. godine, a koja je izgrađena od pletena pruča duljine 7 i širine 2,5 hvata (oko 28, odnosno 10 m) i koja je, kao i današnja župna crkva, posvećena sv. Jakovu Starijemu.

Zanimljivost pronađene i restaurirane slike Gospe s malim Isusom je tim veća što se nadovezuje na nedavno otkriće notnog zapisa uglazbljene molitve Zdravo Marijo za Plavnu, dr. Josipa Andrića, koja se sada već redovito pjeva na sv. misama. Majku su Božju stari Plavanjci duboko štovali, a svoje štovanje iskazivali joj na razne načine.

/Prema: Restauratorska dokumentacija Korhecz Papp Zsuzsanna; Leksikon podunavskih Hrvata – Bunjevaca i Šokaca, sv. X. (I), Hrvatsko akademsko društvo, ur. Slaven Bačić, Subotica, 2010., str. 9, priredio: **Zvonimir Pelajić**/

Devetnica Gospi Lurdskoj kod subotičkih franjevaca

Tradicionalna, u narodu omiljena devetnica Gospi Lurdskoj održana je subotičkoj Franjevačkoj crkvi.

Devetnica je započela proslavom Dana posvećenog života, biskupskom svetom misom koju je predvodio i propovijedao **mons. Ivan Pénzés**, subotički biskup. Propovjednik ovogodišnje devetnice bio je **fra Zdenko Gruber**, mladomisnik. Loši vremenski uvjeti nisu utjecali na posjećenost sv. misa kroz devetnicu. Nekoliko dana sv. mise su održane u kapeli Crne Gospe u lijepom duhovnom ozračju. Dani devetnice započinjali su franjevačkom krunicom koju su molili članovi Franjevačkog svjetovnog reda. U sklopu devetnice proslavljen je i blagdan bl. Alojzija Stepinca također biskupskom sv. misom poslije koje je upriličeno i ljubljenje moći blaženika.

Jadranka Lj.

Zamolba za financijsku pomoć u organizaciji duhovne obnove mladih

Mladi subotičke župe sv. Roka zajedno s mladima iz drugih župa i ove godine žele organizirati Korizmenu duhovnu obnovu, no suočavaju se s nedostatkom financijskih sredstava.

Stoga molimo sve ljude dobre volje da ukoliko mogu, pomognu mladima te sponzoriraju dio obnove. Za donaciju materijalne pomoći mogu se obratiti **vlač. Andriji Anišiću** u župi sv. Roka ili na telefon: 024/554-896.

Unaprijed zahvaljujemo!

Gostovanje HBKUD „Lemeš“ u Mađarskoj

HBKUD „Lemeš“ gostovalo je 10. i 11. veljače u Bikiću tj. Bacsbokodu u Mađarskoj u okviru realizacije IPA programa ova dva pobratimljena mjesta. Realizaciji ovoga programa prethodio je dug i mukotrpan rad s obje strane granice.

Ideja o ovakvom vidu suradnje rodila se još prije dvije godine, kada je Lemeš dobio novo rukovodstvo u koje su izabrani mladi ljudi puni energije, entuzijazma i novih ideja, na čelu s **Aleksandrom Vidakovićem**. Zahvaljujući svim sretnim okolnostima izrađen je projekt prekogranične suradnje. Krajem 2011. godine dobiveno je zeleno svjetlo i moglo se početi s realizacijom IPA programa. Riječ je o 48000 eura iz IPA fonda i još 10000 eura koje je osigurala Općina Sombor. Tijekom 19 mjeseci realizirat će se manifestacije u kojima će sudjelovati kulturno-umjetničke udruge, nevladine organizacije,

učenci osnovne škole i sportaši iz oba sela. Lemešane su po dolasku u Bikić čekali prijatelji iz hrvatske manjinske samouprave sela i uprava sela na čelu s predsjednikom **Lászlóm Kovácsem**. Nakon srdačne dobrodošlice i razmjene skromnih darova, zajedno su pogledali izložbu starina koja je bila priređena u Domu kulture. Opširnije je predstavljen IPA program na hrvatskom i mađarskom jeziku. Lemešani su se tijekom svojega nastupa predstavili pučkom komedijom **Mariana Kiša „Stipanova princeza“** u režiji pokojnog **Antuna Aladžića**. Ovo djelo je pretrpjelo manje jezičke korekcije da bi publika bolje razumjela događaje na sceni. Glumci su to odlično odradili jer većina njih govori mađarski. To je i publika cijenila dokazujući gromoglasnim pljeskom. Nakon predstave uslijedilo je druženje uz glazbu i ples do ranih jutarnjih sati. U subotu, 11. veljače, održano je Veliko bunjevačko prelo pod geslom „Prelo bez granica“. Folklorni odjel HBKUD-a „Lemeš“ se predstavio splotom bunjevačkih plesova pod nazivom „Kad zavrta tamburica jasna“, koreografiju potpisuje **Tamara Brkić**. Domaćini su na scenu postavili živu sliku starijske sobe i nekadašnjeg prela. Djeca iz Bikića aktivno su sudjelovala u ovoj slici. Gosti iz Pečuha, udruga „Tanac“, pokazala je svoje umijeće u plesu okupljenim gostima. Poslije kulturno-umjetničkog programa goste je zabavljao tamburaški sastav „Vizin“ iz Pečuha. Ovom dvodnevnom manifestacijom službeno je započela realizacija IPA programa. Iza kulisa ovih događaja vođeni su živi razgovori o nastavku radova, suradnje i gostovanja. Iznimno vrijedni su bili razgovori vezani za iskustva i probleme s obje strane granice, sličnosti i razlike u Europskoj uniji i izvan nje. Dogovoren je sljedeći značajniji susret u Lemešu za lemešku dužijancu.

/Lucia Tošaki/

Marin bal u Lemešu

Po tradiciji prva subota iza blagdana Svijećnice rezervirana je za Marin bal u Lemešu. Tako je bilo i ove godine, u organizaciji HBKUD-a «Lemeš», 4. veljače u Domu kulture održan je Marin bal.

Vrijeme je pokazalo svoju čudljivu stranu, pa su mnogi u zadnji trenutak otkazali svoj dolazak. Unatoč snijegu, oni željni dobre zabave, lemeškoga paprikaša i dobrih tamburaša našli su načina i smogli hrabrosti krenuti se po zavijananim cestama u Lemeš. Tako su stigli gosti iz Sombora, Riđice, Stanišića, Čonoplje, Aleksa Šantića, Male Bosne i naravno domaćini. Članovi udruge potrudili su se prirediti lijepi program u kojem su se predstavile recitatorice **Marija Kovač** i **Kristina Kemenj**, lijepu pjesmu otpjevala je **Kristina Kemenj** u glazbenoj pratnji **Željka Zelića**, najmlađi folklorasi otplesali su splot bunjevačkih plesova, a večer nije mogla biti bez glumaca. **Kristijan Kovač** i **Ilija Ezgeta** izveli su kratku burlesku o balu nekad i sad. Tamburaški sastav «Bekrije» pod rukovodstvom **Martina Vojnića Mijatova** potrudili su se da gosti plešu cijelu noć i uživaju u dobro osmišljenom repertoaru.

Lemešani su poznati kao dobri domaćini pa nije bilo drukčije ni sada. Svaki detalj je bio dobro osmišljen. Goste je dočekivao par u odjeven u bunjevačku nošnju, **Sandra Bagi**

i **Željko Zelić**. Za lijep ugođaj u dvorani dekoraciju je osmislio i u djelo proveo **Daniel Kanjo**. Da bi večer bila što interesantnija priređen je ples srca u kojemu su najbolji bili **Mirjana Dulić** i **Nikola Ivanković**, u plesu oko stolica najumješniji su bili **Jovana Dodić** i **Josip Knezi**. Priređena je bogata tombola, glavni zgoditak, putovanje za dvije osobe dobila je **Anica Dulić**. Najinteresantniju tombolu je dala udruga „Lemeški kulen“, poslužavnik punu njihovih proizvoda. Za dobru večer su se pobrinuli vrsni kuhari, a žene su za desert ispekale fanke na „pantljiku“. Da bi svega bilo dovoljno pobrinuli su se mnogobrojni sponzori, a članovi udruge uložili su svoj rad. Zabava je trajala do ranih jutarnjih sati. */Lucija Tošaki/*

Subotica: VIII. Kersko prelo

Više od dvije stotine gostiju, među kojima je bilo i tridesetak djece, okupilo se 11. veljače na tradicionalnom, osmom po redu Kerskom prelu, održanom u sportskoj dvorani OŠ „Ivan Milutinović“, a tijekom večeri uz prigodnu predstavu, modnu reviju i tombolu, zabavljali su ih ansambl „Hajo“ te mladi tamburaški sastav „Derani“.

Nazočne je na početku večeri pozdravio župnik **mons. Andrija Anišić**, izrazivši zadovoljstvo da se ove godine okupilo još više gostiju nego prošle godine. S njegovim se mislima pozdravljajući u ime Organizacijskoga odbora, složio i **Lazar Cvijin**. Pjesmu „Kolo igra, tamburica svira“ otpjevala je uz pratnju tamburaša **Marija Jaramazović**, a poslije toga **Ladislav Huska** otpjevao je pjesmu posvećenu crkvi sv. Roka, s kojom je prije nekoliko godina nastupio na Festivalu bunjevački pisama.

Međutim, po riječima većine sudionika, najljepši dio večeri, ali i najveće iznenađenje, bila je modna revija koju je priredila Marija Jaramazović, a prikazani modeli dio su njenoga diplomskog/master rada koji nosi naziv: „Transformacija bunjevačke nošnje u kolekciju modne odjeće na primjeru klasičnog Chanel i Dior stila“. Naime, bunjevačka nošnja jedan je od čistih izvora inspiracije koja svojom profinjenošću i elegancijom nadahnjuje mnoge umjetnike u stvaranju nečeg novog i iskazivanju vlastitih ideja. Mini revija temeljena je na konkretnom primjeru naše divne nošnje – otunčici. Za ovu prigodu osim vlastitih modela, Marija je u reviju uvrstila i original otunčice stare i više od stotinu godina. Nakon toga prikazane su otunčice novijega datuma, a na kraju i šest potpuno novih modela. Ovim jasno vidimo povijesni tijek i široku lepezu ljepote i raskoši same bunjevačke nošnje, pa samim tim i mogućnost stvaranja novih, itekako vrijednih primjeraka. Svi modeli, bilo da je riječ o originalima ili stilizaciji, usklađeni su s „modernim komadima odjeće“ 21. stoljeća. *Željela sam prikazati kako razvijajući elemente tradicijske kulture i elemente iz svijeta mode možemo stvoriti jedinstvenu i neponovljivu priču čiji zapis može niknuti i u konkretnom radu – u kolekciji. Ništa nije slučajno! Ni ova večer, ni revija mojih modela koji se prikazuju i prije same obrane diplomskoga rada, na mjestu odakle sam potekla i kojemu se uvijek vraćam, na poznatim putovima naše ravnice (i Kera), među ljudima koji su dio mog naroda... Pružite mi priliku da Vam u ovih nekoliko minuta priopćim ono što je najteže – dio mene same*, istaknula je Marija govoreći o svojoj reviji koju je nazvala Bačka-Paris-Bačka.

Zahvaljujući trudu župljanke i pjesnikinje **Đule Milodanović Kujundžić** koja je i prethodnih godina pisala tekstove za priredbe koje se osim za Kersko prelo u ovoj župi prikazuju i za Materice, ljubitelji prela imali su prigodu pogledati njenu kratku predstavu „Prosidba“, u kojoj su glumili članovi župne zajednice. Zahvaljujući brojnim darovateljima i prijateljima Kerskoga prela, održana je i bogata tombola, a oni malo sretnije ruke imali su prigodu dobiti dar generalnog pokrovitelja, poduzeća Bane iz Subotice kao i vrijednu sliku s motivom subotičke Gradske kuće koju je naslikao **Ivan Šarčević** iz Subotice. Tijekom večeri pročitano je nekoliko preljskih pjesama, među

kojima i prvonagrađena na ovogodišnjem Velikom prelu pod naslovom „U noći prela“, a čija je autorica **s. Blaženka Rudić**. Iz Splita gdje je trenutačno na dužnosti, dirljivu preljsku pjesmu o slozi u napredovanju hrvatske zajednice i očuvanju bunjevačkoga identiteta poslala je župljanke ove župe, **s. M. Jasna Crnković**, a u toj joj se nakani sa

svojom pjesmom napisanoj za ovu prigodu pridružila i Đula Milodanović. Program su vodile **Vedrana Cvijin** i **Melita Bašić**. Među brojnim gostima, Kerskom prelu je osim ravnatelja OŠ „Ivan Milutinović“ **Ivana Stipića** koji je i ove godine uz podršku Školskoga odbora ustupio školsku dvorana na korištenje, nazočio i predsjednik DSHV-a te zastupnik u Skupštini Srbije **Petar Kuntić** i brojni drugi gosti. /**Ž. Z.**/

Najlipča preljška pisma
Velikoga prela 2012.

U NOĆI PRELA

U noćima tugaljivim
ko bunjevačka duša,
tinjaju sićanja
ko lampaš u pendžeri.

Sićanja na poklade i prela,
kolo i tamburice,
momačke čizme i svilu,
opaklije i striganske kapute,
krumpiraču i fanke...

U noćima zimskim
kad pobili ravnica
i ožive salaši
na srebrnoj misečini
čeljad se krene na prelo.

Tambure dodirnu srca
i pisma poteče ko nit
što spaja juče i sutra
a divan razgali dušu
ko jutarnja pisma ševe.

Izvuči tinj
da se ne utrnu sićanja
ko lampaš u pendžeri.
Da se ne utrnu.
Barem ne noćas.
U noći prela...

Blaženka Rudić

Duhovna obnova svećenika

U somborskom Karmelu u utorak, 21. veljače održana je tradicionalna predkorizmena duhovna obnova svećenika Subotičke biskupije pod zaštitom Sluge Božjega o. Gerarda Tome Stantića, na kojoj se okupilo šezdesetak svećenika i nekoliko stalnih đakona na čelu s biskupom Ivanom Pénzesom.

Duhovna obnova započela je zajedničkom molitvom Trećega časa u crkvi. Na početku je biskupa i okupljene svećenike pozdravio prior **Bernardin Viszsmeg**. On je izrazio radost što se svećenici i redovnici i ove godine za početak milosnog korizmenog vremena pripremaju u njihovom samostanu pod okriljem o. Gerarda.

Slijedila su prigodna predavanja po jezičnim skupinama. Predavanje na hrvatskom jeziku održao provincijal Hrvatske karmelske provincije o. **Vinko Mamić**. U svom predavanju o. Provincijal je osvijetlio tri odrednice koje su sveprisutne na

svjetskoj sceni i koje samim tim uvjetuju i sam svećenički apostolat a to su: globalizacija, sekularizacija i pluralizam. On je naglasio kako te odrednice uvelike utječu na stvaranje ljestvice vrednosti u suvremenom društvu od čega nije pošteđena ni Crkva. U nastavku predavanja te tri odrednice povezao je s Isusovom trostrukom kušnjom i našim svakidašnjim kušnjama. U svojim kušnjama trebamo slijediti Isusov primjer. Isus je na svaku ponudu odgovorio. Crkva i kršćani moraju na svako postavljeno pitanje, na svaku „ponudu“ i na

svaku primjedbu dati odgovor i to adekvatan, onaj Isusov, a taj je odgovarajuća Božja riječ, rekao je o. Mamić. Svećenici kao navjestitelji Božje riječi moraju se dobro pripremati za taj navještaj a autentičniji su ako su prošli kroz kušnju i ako su u toj kušnji promislili i živjeli Božju riječ koju trebaju navijestiti. Tako naviještena Božja riječ će onda biti učinkovita, donijet će prave plodove, izgrađivat će zajednicu na pravim vrednotama, zaključio je predavač.

Predavanje na mađarskom jeziku održao je karmelićanin o. **Endre Nagy**.

Nakon predavanja bilo je euharistijsko klanjanje i prilika za osobnu ispovijed a u 12 sati je bila sveta misa koju je predvodio biskup Pénzes s okupljenim svećenicima. Na početku svete mise biskup je zahvalio Karmelićanima što svake godine omogućuju u svom samostanu tu duhovnu obnovu svećenika. Izrazio je radost što se onda održava pod okriljem o. Gerarda, koji je jedini kandidat za blaženika i sveca iz Subotičke biskupije.

Na kraju mise biskup je na grobu o. Gerarda predmolio molitvu za njegovo proglašenje blaženim i za uslišanje molitava koje se Bogu upućuju po njegovu zagovoru.

A. Anišić

Proslavljena svetkovina zaštitnika Subotičke biskupije

Euharistijskim slavljem u subotičkoj katedrali-bazilici Sv. Terezije proslavljena je 25. siječnja svetkovina obraćenja sv. Pavla, zaštitnika Subotičke biskupije. Slavlje je u zajedništvu s biskupima metropolije te dvadesetak svećenika, predvodio subotički biskup Ivan Pénzes.

Prigodne propovijedi održali su grkokatolički biskup **Đuro Džudžar** na hrvatskom jeziku i zrenjaninski biskup **Ladislav Német** na mađarskom jeziku.

Biskupi su pozvali vjernike nasljedovati odlučnost sv. Pavla,

čijim je obraćenjem Radosna vijest došla do nakraj svijeta.

Misno slavlje uzveličao je katedralni zbor „Albe Vidaković“ pod ravnanjem s. **Mirjam Pandžić**. Nakon mise proslava zaštitnika biskupije nastavila se u pastoralnom centru Augustinianum prigodnim domjenkom. /Zv/

Zavjetni dan u župi Petrovaradin 1

U jednoj od najstarijih srijemskih crkava u Petrovaradinu proslavljen je 20. siječnja, na spomendan svetih Fabijana i Sebastijana, zavjetni dan. U svečanoj koncelebriranoj misi euharistijsko slavlje predvodio je srijemski biskup mons. Đuro Gašparović zajedno s dekanom petrovaradinskog dekanata i dojučerašnjim župnim upraviteljem ove župe preč. Tomislavom Kovačićem, sadašnjim župnim upraviteljem preč. Markom Lošom, župnikom župe Beočin i Čerević vlč. Markom Lončarom, župnikom župe Petrovaradin 2 vlč. Stjepanom Barišićem, župnikom župe Srijemski Karlovci vlč. Ivanom Rajkovićem te gostom iz kotorske biskupije vlč. Tomom Petrovićem.

U homiliji, biskup Gašparović je naglasio da kroz sv. Fabijana i Sebastijana možemo razumjeti zašto nam Isus nije obećao ni uživanje ni lagodnost, ni ugodnu hladovinu, ni mirnu zavjetrinu. Rekao nam je otvoreno: bit će vam kao i meni. Mene su mrzili, mržit će i vas. Mene su progonili, progonit će i vas. Više od dvadeset stoljeća postojimo. Više od dvadeset je stoljeća otkako milijuni i milijarde ljudi kroz ovo vrijeme prihvaćaju Isusa Krista i njegovo evange-

lje, makar zbog toga dobivali po glavi. Gubili na plaći i zaradi, podnijeli terete i davali živote. Pozvani smo bili već otprije da se ne bojimo. I očito je da s Kristom pobjeđujemo. *Isus ne računa s kukavicama i kolebljivcima. A mi pokazujemo da nismo niti jedno niti drugo. Isus je govorio onima koji imaju srca, snage i volje poći za njim i to trnovitim, strmim i teškim putem. Njemu trebamo mi koji se tako lako ne umaramo i ne posustajemo, a ići za njim znači biti uvijek u pokretu i mladi i stari, naznačio je biskup. Budući da kuga koja je harala u Srijemu i u Bačkoj 1738. i 1739. godine nije pošteđjela ni Petrovaradin ni njegovu okolicu, franjevci i isusovci su okuženim bolesnicima pritijecali u pomoć i o njima vodili brigu. U teškim očajnim prilikama i vremenima kuge, potresa, navale neprijatelja i tako velike zime da se i Dunav zaledio, ljudi su se posebnim molitvama za pomoć utjecali zaštitnicima – svecima. Tako se 1738. godine od 1. rujna uvelo oglašavanje, zvonjenje svim zvonima, u sedam sati ujutro i pet sati popodne, kao poticaj na molitvu protiv kuge. Tako se dan ovih svetaca 20. siječanj spominje već 1730. kao zavjetni dan župe sv. Jurja, koji upravo danas slavimo, zaključio je biskup Gašparović.*

Tomislav Mađarević

Početak nove godine u iriškoj župi

Novu, 2012. godinu, započeli smo svetom misom u Irigu i Vrdniku, s osvrtnom na proteklu te pogledom unaprijed i blagoslovom za ovaj put kroz 366 dana. Župnik je poručio da Bog djeluje i u naše vrijeme. *Mi smo ljudi podređeni zakonima vremena a vrijeme je dar Božji, šansa da živimo i ljubimo. Majka Božja vrata su za novu Godinu.* Sutradan smo krenuli u blagoslov i posjet našim obiteljima u selu Dobrodol i Šatrinci. Već drugi dan pohoda, 4. siječnja, oprostili smo se od **Istvána Szabóa** (65). Hod ide dalje a Bogojavljenje, 6. siječnja, pokazuje nam put. *Put nas vodi u zajedništvo s Isusom, u kojemu je Božja ljubav prema svijetu i prema nama ljudima dobila lice – lice jednoga djeteta,* poručio je župnik **Blaž Zmaić** na misi u Irigu uz blagoslov nove vode, gdje je i započeo blagoslov domova. Nedjelju Krštenja Gospodinova, 8. siječnja, slavimo u župi i pripadajućim filijalama. *To je početak jednog puta koji vodi k ljudima i s ljudima k Bogu a njega do križa, smrti i uskrsnuća, dovoljan razlog za radost naše vjere. Čovjekovo srce u potpunosti može ispuniti samo Bog,* rekao je župnik tom prigodom. Poslije podne opraštamo se od radnika u kamenolomu (Rakovac), **Vladka Paulića** (62), pokopanog u Vrdniku, uz riječi župnika: *Ljudski život je vrijeme između rađanja i umiranja. Dobro je da vrijeme postoji, ono je Božji dar i iskus-*

tvo naših granica. Nastavili smo s blagoslovom domova u Vrdniku, a 13. siječnja opet se okupismo na zemaljskom rastanku u Šatrincima od **Istvána Mihálylika** (63). Župnik se upitao *koje je to vrijeme, kakvo je to društvo u kojem živimo, zašto toliko nezadovoljstva, zašto toliki lomovi, zašto je toliko negativnosti?* U II. nedjelju kroz godinu, 15. siječnja, slavili smo svete mise u župi i u Vrdniku (za pokojne iz obitelji **Krešimira i Ljubice Kordić** i **Janju Vukić**) s porukom: *susret postaje poziv a život postaje zadatak. Biti kršćanin: tražiti – ostati – svjedočiti.*

Započelo je drugo polugodište, tako je župnik nastavio sa školskim vjeronaukom. S Voganjcima i Rumljanima 17. siječnja slavili smo svetu misu za pokojnoga **Ivana Radmana**. Na III. nedjelju kroz godinu, 22. siječnja, uz redovite mise posebno lijepi broj vjernika i rodbine nazočio je na svetoj misi za **Stevana Mihajlika**, na kojoj župnik naglašava kako je *prvi zadatak čovjeka da doista postane čovjek. Život je smionost, stoga: odvaži se živjeti!*

U petak, 27. siječnja, župnik je nazočio proslavi školske slave, sv. Save, akademiji i zajedničkom druženju organiziranom tom prigodom, zajedno s nastavničkim kolegijem i gostima u Irigu i Vrdniku. Na IV. nedjelju kroz godinu, 29. siječnja, posebno je slavlje bilo u Vrdniku uz blagoslov svijeća i grla, s porukom *da je centar svakog kršćanskog života živi odnos prema Isusu Kristu, zato zavapi: daj mi pravu riječ!*

f. f.

Spomendan don Bosca u Mužlji

Na spomendan sv. Ivana Bosca, 31. siječnja, okupilo se na svetoj misi u mužljanskoj crkvi kojom upravljaju salezijanci, a čijem je redu pripadao i don Bosco, mnoštvo vjernika kao i djece iz škole koji su ondje došli sa svojim učiteljima i ravnateljem škole Zoltánom Hallaijem.

Misno slavlje predslavio je i propovijedao generalni vikar Zrenjaninske biskupije msgr. József Mellár, a suslavili su beogradski nadbiskup msgr. Stanislav Hočevár, salezijanci Stanko Tratnjek, Stojan Kalapiš i Janez Jelen, isusovac János Sóti i zrenjaninski svećenici Jenő Tietze, János Halmai te László Gyuris.

Govoreći osobito o don Boscovu krjeposnom životu, msgr. József Mellár potaknuo je djecu i mlade da i oni budu tako marljivi na vjeronauku i u školi, da rado pomažu kod kuće i u crkvi te da i druge pridobivaju za Krista po don Boscovu geslu: Daj mi duše – drugo uzmi!

Poslije svete mise djeca su dobila čokoladu, suradnici u vokalno-instrumentalnom ansamblu „Dominik“ tortu, a svećenici sa salezijanskim suradnicima nastavili su druženje kod

stola za vrijeme ručka u internatu Emaus. Budući da je Bl. papa Ivan Pavao Veliki odlikovao don Bosca časnim nazivom „Otac i učitelj mladeži“, a don Bosco to je doista i bio i taj je naziv mukotrpnim radom kroz cijeli svoj život pošteno i zavrijedio, u župama kojima upravljaju salezijanci naglasak se stavlja na nasljedovanje don Boscovih krjeposti. Upravo su ovo razmatrali vjernici mužljanske župe u devetnici u čast sv. Ivanu Boscu. Svaku su večer slušali kratku zgodu iz njegova zanimljiva života, a zatim izmolili molitvu njemu na čast. Takva se devetnica preporuča osobito roditeljima i odgojiteljima, da im don Bosco isprosi milosti neophodne kod odgoja mladeži. /Janez Jelen/

Zavjetni dan u župi Srijemska Kamenica

U 3. nedjelju kroz godinu, 22. siječnja, vjernici župe Našašća sv. Križa u Srijemskoj Kamenici proslavili su na blagdan sv. Vinka, đakona i mučenika, zaštitnika vinograda i vinogradara, svoj Zavjetni dan. Svečano euharistijsko slavlje predvodio je srijemski biskup mons. Đuro Gašparović zajedno s dekanom petrovaradinskog dekanata i župnikom ove župe preč. Tomislavom Kovačićem, župnikom župe Beočin i Čerević vlč. Markom Lončarom, župnikom župe Petovaradin 2 vlč. Stjepanom Barišićem, župnikom župe Srijemski Karlovci vlč. Ivanom Rajkovićem te gostom iz Katorske biskupije vlč. Tomom Petrovićem.

Prigodnu homiliju izrekao je biskup Gašparović koji je istaknuo kako je sv. Vinku, đakonu, bilo dano

vjerovati u Krista i trpjeti za njega. Vinko je vjerovao u Radosnu vijest sve do onoga da je bio žrtva krvavog Dioklecijanovog progonstva. Tolika se okrutnost nadvila nad mučnikovo tijelo, a toliki mir izbijao je iz njegova glasa, tolike su muke bješnjele nad njegovim udovima, a tolika sigurnost odjekivala je u riječima. Toliko je bio siguran da trpi s Kristom i da svjedoči za njega da nije izgubio ni tada vjeru niti pouzdanje. Vjerovao je u Radosnu vijest, da nakon trpljenja, muka pa i smrti dolazi radost i slava. *I nama, današnjim ljudima Isus upravlja riječi: Vjerujte u mene, vjerujte meni i Radosnoj vijesti Evanđelju. Usred tuge i nevolje, usred bolesti i nepravde, usred ozračja cinizma, u očajnom stanju nevjere i grijeha i klonulosti volje Isus nas poziva da vjerujemo. Kod Boga nema bezizlaznog stanja. Nadvili se ne znam kakvi crni oblaci nad horizontom budućnosti, imajmo snage vjerovati. Oni koji su malodušni u olujama života, koji gube ili su već izgubili svaku nadu u životu, koji su se razočarali u svemu, koji u svojem očaju ne mogu naći izlaza iz poteškoća ili ne vide smisla života, koji više ne vjeruju ni u što, ni u koga, koji više nisu sigurni gdje je istina, koji su previše umorni i opterećeni, neka preko naš čuju Isusov glas: „Obratite se i vjerujte Evanđelju!“*, zaključio je biskup Gašparović.

Tomislav Mađarević

Predstavljena Papina ovogodišnja korizmena poruka

„Pazimo jedni na druge da se potičemo na ljubav i dobra djela“, taj je ulomak iz Poslanice Hebrejima papa Benedikt XVI. odabrao kao temu za ovogodišnju korizmenu poruku.

Korizma je milosno vrijeme za razmišljanje o milosrđu, srcu kršćanskoga života, obnavljajući vlastiti put vjere, osobne i zajedničke, na putu obilježenom molitvom, dijeljenjem, sabranošću i postom u iščekivanju uskrsne radosti. U poruci Sveti Otac u prvom redu preporučuje pozornost prema drugome, kad naprotiv često prevladavaju ravnodušnost i nemar koji se rađaju iz sebičnosti, prikrivene prividnošću poštovanja „privatnosti“.

Čini se da je suvremena kultura zaista izgubila osjećaj za dobro i zlo, stoga valja snažno ustvrditi da postoji dobro i da pobjeđuje, jer Bog je „dobar i čini dobro“. Ne samo materijalno blagostanje i zasićenost priječe milostiv pogled na brata, nego i stavljanje na prvo mjesto vlastitih interesa i briga. Premda danas postoji općenito veća osjetljivost na fizičko i materijalno dobro drugih, „naprotiv, o duhovnom se dobru braće gotovo sasvim šuti“, upozorava Benedikt XVI.

Sveti Otac zamjera „kršćanima koji se zbog ljudske obzirnosti ili poradi samodopadne komotnosti, prilagođuju općem mentalitetu, umjesto da upozore svoju braću na razmišljanja i djelovanja koja proturječe istini i ne slijede put dobra. U našem svijetu prožetom individualizmom valja ponovno otkriti važnost bratske opomene, da se zajedno ide prema svetosti. Uvijek je potreban pogled koji ljubi i ispravlja, koji prepoznaje i priznaje, koji razlučuje i prašta, kao što je Bog činio i čini sa svakim od nas“, tvrdi Sveti Otac. /RV/

Objavljena je Papina poruka za 49. svjetski dan molitve za svećenička zvanja

Objavljena je Papina poruka za 49. svjetski dan molitve za svećenička zvanja, koji se ove godine slavi 29. travnja, na četvrtu uskrsnu nedjelju, a koja poziva na razmišljanje o temi „Zvanja, dar ljubavi Božje“.

Ljubav je Božja izvor svakog savršena dara, „tko ostaje u ljubavi ostaje u Bogu i Bog u njemu“, ističe Ivan u Prvoj poslanici. Cijelo Sveto pismo pripovijeda povijest izvorne sveze između Boga i čovječanstva, koja postoji i prije samog stvaranja. Sveti Pavao u poslanici Efežanima potvrđuje taj posebni odnos između Boga i čovjeka pišući: „U sinu Isusu On nas sebi izabra prije stvaranja svijeta da budemo sveti i bez mane pred njim“. Bog nas je ljubio prije nego nas je stvorio. Iz ljubavi nas je „načinio iz ničega“ da nas privede u puno zajedništvo sa sobom – piše Sveti Otac.

Prava istina o našem postojanju uokvirena je u iznenađujuće otajstvo: svako stvorenje, posebice svako ljudsko biće, plod je Božjeg nauma i čina beskrajsne, vjerne i vječne Božje ljubavi. Otkriće te zbilje posvema mijenja naš život, a to vrlo dobro opisuje sveti Augustin u svojim Ispovijestima, govoreći da je Božja ljubav usađena u dubini naše duše.

Govoreći o duhovnim zvanjima, Papa je rekao da se u prikazujućoj ljubavi, u otvaranju ljubavi Božjoj i u plodu te ljubavi, rađaju i rastu sva zvanja. Crpeći po molitvi iz toga izvora, te iz postojanog približavanja Riječi i sakramentima, naročito Euharistiji, moguće je ljubiti bližnjega u kojem se očituje lice Krista Gospodina. Ljubav prema Bogu i ljubav prema bližnjemu potječu iz istoga izvora, očitovanje su dakle iste božanske ljubavi, koja ima resiti život duhovnih zvanja. Ljubav prema Bogu, čija su vidljiva, premda nesavršena, slika svećenici i redovnici povod je odazivu na poziv posebnog posvećenja Gospodinu, po svećeničkom ređenju i redovničkim zavjetima. /IKA/

U Kardinalski zbor uvedena 22 nova kardinala

Na svečanom konzistoriju u bazilici Sv. Petra u Vatikanu papa Benedikt XVI. kreirao je 18. veljače 22 nova kardinala, predavši im kardinalski prsten i šesir te im dodijelio naslovne rimske crkve.

Četvrtim konzistorijem pontifikata Benedikta XVI. broj članova Kardinalskoga zbora ima 213 članova, među njima 125 mlađih od 80 godina, s pravom biranja pape.

Zadaća je novih kardinala s ljubavlju i snažno služiti Crkvi, jasnoćom i mudrošću učitelja, energijom pastira, vjernošću i hrabrošću mučenika. U službi i poslanju u Crkvi i svijetu moraju biti usmjereni jedino Kristu, poručio je, između ostaloga, Sveti Otac u propovijedi svečanoga slavlja.

Nakon obreda uslijedila je kratka rasprava o kanonizaciji sedam novih svetaca te je Papa potpisao potrebne dekrete. Među njima su i trojica laika.

Od 22 nova kardinala njih deset su kurijalni, četvorica starija od 80 godina. Osmorica novih kardinala dolaze iz velikih dijeceza – četvorica Europljana (Berlin, Prag, Utrecht, Firenca) i po dvojica iz Sjeverne Amerike i Azije. /IKA/

Akcija za Valentinovo Bečke nadbiskupije

Bečki nadbiskup kardinal Christoph Schönborn iznenadio je na Valentinovo u rano jutro prolaznike na postaji podzemne željeznice u središtu Beča predajući im „Ljubavno pismo od Boga“.

To je dio crkvene ponude za Valentinovo, a bečki nadbiskup je osobno predao prolaznicima „ljubavno pismo“ u kojemu ih poziva na susret s Bogom u obližnju crkvu. Duhovna akcija za Valentinovo održava se već sedmu godinu u brojnim župama Bečke nadbiskupije, a ove godine su se pridružile i katoličke župe u Grazu, Linzu, Salzburgu, Železnom, te St. Poeltenu.

„Ljubavno pismo od Boga“ dijeli se u i šest gradova i župa u Njemačkoj. Tako ih je ove godine ukupno podijeljeno 100 tisuća. Tim se ljubavnim pismima želi podsjetiti da ljubav okuplja svijet, a ljubav među ljudima ima svoj izvor u Božjoj ljubavi, napisao je bečki nadbiskup, pa se u pismima ljude poziva na susret s Bogom u molitvi i euharistiji u crkvi. /IKA/

Odabran logo Svjetskog dana mladih 2013. u Brazilu

Odabran je službeni logotip „Svjetskog dana mladih 2013“ u Brazilu. Logo prikazuje srce, u nacionalnim bojama - zelenoj, žutoj i plavoj, koje okružuje poznati kip Krista što dominira iznad grada domaćina susreta Rio de Janeira.

Autor loga je 25-godišnji dizajner Gustavo Huguenin. Veliki susret mladih katolika održat će se od 23. do 28. srpnja u Rio de Janeiru, a tim se povodom u Brazilu očekuje i dolazak pape

Benedikta XVI. Gornji zeleni dio srca čine brežuljci, u podnožju je more plave boje, a u sredini žutom bojom prikazan je poznati lik Krista raširenih ruku. „Nismo mogli izostaviti najvažniji brazilski simbol, osobito kad je riječ o simbolu koji predstavlja Katoličku Crkvu u Brazilu“, stoji u priopćenju Brazilske biskupske konferencije, kako ističe Fabio Castro, voditelj organizacije Svjetskog dana mladih. Nadalje, logo ukazuje na poslanje mladih po Isusu, kao što je zapisano na kraju Matejeva evanđelja: „Pođite dakle i učinite mojim učenicima sve narode“ (Mt 28,19), što je i tema Svjetskog dana mladih. /IKA/

Tjednik Newsweek o porastu kršćanofobije

Tjednik govori o porastu kršćanofobije, ističući kako posvuda u muslimanskom svijetu ubijaju kršćane zbog njihove vjere.

Prema podacima objavljenim u tjedniku, „teroristički su se napadi na kršćane u Africi, na Bliskom istoku i u Aziji od 2003. do 2010. godine povećali 309%“. Hirsi Ali je zbog muslimanskih prijetnji primorana živjeti pod stalnom zaštitom zbog suradnje u izradi kratkometražnog filma „Podložništvo“ o položaju žene u muslimanskom svijetu. U Amsterdamu je jedan muslimanski ekstremist godine 2004. ubio redatelja filma Thea van Gogha. Ubojica je kasnije uhvaćen i služi doživotni zatvor. /IKA/

Nije dobro da primanje sakramenata bude uzrok stresa za obitelj

Irski biskupi i svećenici pozvali su roditelje da u doba krize i gospodarske recesije budu skromni i jednostavni u pripremama proslava sakramenta prve pričesti i krizme svoje djece.

U priopćenju se govori o vjerskom značenju slavljenja sakramenata, a irski biskupi i svećenici ističu da je glavna svrha prve pričesti prvo primanje Kristova Tijela i stalni razvoj djetetova duhovnog života. Nije dobro da primanje sakramenata bude uzrok stresa za obitelj, stoji u priopćenju koje prenosi agencija SIR. Biskupi stoga savjetuju da slavlja koja se održavaju izvan sakramentalnih svečanosti budu umjerena i odgovarajuća za te prigode. Proslava se tako može održati zajednički u župama, uključujući na jednostavan način vjer-

sku zajednicu tako da se ne izgubi vjersko obilježje proslave. /IKA/

U Kini uhićeno pet katoličkih svećenika

U Kini je 30. siječnja uhićeno pet katoličkih svećenika koji su vjerni Svetoj Stolici, objavila je azijska katolička agencija UcaNews pozivajući se na crkvene izvore.

Policija je svećenike uhitila u privatnome stanu nedaleko mongolske granice, a još nisu poznati razlozi uhićenja. Među uhićenima je i upravitelj biskupije Suiyuan Joseph Zhang i rektor sjemeništa Joseph Ban. /IKA/

Internet kao nova prijetnja dobrom propovijedanju

Propovijed mora biti autentično svjedočanstvo vjere. Nasuprot tome, s Interneta skinuta, a zatim na misi pročitana propovijed „teški je propovjednikov grijeh“. Ističe to Ewald Huscava, katedralni propovjednik, profesor homiletike u Bečkoj nadbiskupiji.

Propovijedati znači „iz evanđelja živjeti i o tome govoriti“. Propovjednik treba biti prožet biblijskim tekstom te kroz njega kao kroz naočale gledati na svoj svakodnevni život. „Jako je bitno da se propovjednik zna kroz evanđelje suočiti sa svojim brigama, strahovima, potrebama ili sa svojim dvoj-bama, a zatim da na njih dati odgovore.“ Slobodno propovijedanje bolje je od čitanja napisanoga, ističe Huscava. Pribjegavanje čitanju napisane propovijedi rizik je da se ono što bi trebalo biti slobodni govor pretvori u predavanje, „a ono brzo usplavljuje“. Na pitanje o „moralnim propovijedima“ Huscava odgovara kako vjernici na misi prije svega trebaju potvrdu da je Bog na njihovoj strani. Tek nakon toga propovjednik „treba podsjetiti i na ono što svatko može učiniti da to što je Bog uz njega postane i učinkovito“. Homiletičar je također istaknuo da je za svećenika važno upravljanje slobodnim vremenom i da treba paziti na odmor. Ističe da poznaje mnoge kolege svećenike koji vode tri, četiri ili čak pet župa i njihove im zadacima ne ostavljaju slobodnog vremena. /IKA/

Izdanja

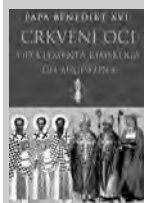
Smisao ljubavi

Djelo ruskog filozofa Vladimira Solovjeva u nakladi *Verbuma*

Crkveni oci. Od Klementa Rimskoga do Augustina

U Splitu predstavljena knjiga pape Benedikta XVI. u izdanju *Verbuma*

Abeceda demokratskog ponašanja

Nova knjiga dr. Pavla Brajše u izdanju *Glasa Koncila*

Za duhovnu izgradnju

Nova knjiga fra Stanka Duje Mijića „Duhovne vježbe. Kristoterapija“ u izdanju *Glasa Koncila*

Dan posvećenoga života u Kikindi

U okviru biskupske svete mise Dan posvećenoga života proslavili su 2. veljače redovnici i redovnice, koji djeluju u Zrenjaninskoj biskupiji. Svečanom svetom misom koju je predslavio zrenjaninski biskup mons. László Német zahvalili su Bogu za svoje duhovno zvanje.

Misna čitanja i prošnje su također čitali redovnici i redovnice. Biskup je u propovijedi naglasio simbolično značenje svijeće u našem životu. *Na dan kada su Marija i Josip Isusa prikazali u hramu, te smo i mi zapalili svoje svijeće, vas molim: ova svijeća, koja predstavlja Krista Spasitelja, neka bude svjetlo u poteškoćama, u duše bolesne braće neka ulijeva mir, spokoj i svjetlost. Neke bude danas blagoslovljena svijeća znak spasenja! Ujedno vas molim, ako pogledate kroz godinu na ovu svijeću, mislite na nas koji smo predstavnici posvećenoga života, i molite za nas redovnike i redovnice koji nasljedujemo Isusu te mu nastojimo potpuno služiti. Molite za nas, da također budemo nazočni u Crkvi kao svjetlo, da pokazujemo na Božju veličinu i slavu svojim životom te da ujedno poneseemo svjetlost ondje gdje vlada tama,* poručio je biskup u propovijedi.

Ovogodišnji susret priredile su kikindske časne sestre – s. **Bernadett, s. Alix i s. Jácinta**. Iz Mužlje i Zrenjanina su im se pridružile njihove susedre **Gizella i Viktória**. Svećenici su sumislili s mjesnim župnikom **Tiborom Konzom** i kapelanom **Emanuelom Tapolcsányijem**. Inače, u Zrenjaninskoj biskupiji redovničku kuću nema niti jedan red, premda u njoj djeluju salezijanci (SDB) **Stanko Tratnjek, Janez Jelen, Stojan Kalapiš i Zoltán Varga**, koji od 1965. duhovno opskrbljuju vjernike u župi Mužlja, a osim toga duhovno skrbe i za župe Belo Blato, kao i podružnice Ečka i Lukino selo. Više od desetak godina obilazili su i župe Boka, Neuzina i Jaša Tomić uz rumunjsku granicu. Naročitu brigu im predstavlja skrb za muški internat Emaus u Mužlji, u kojemu živi oko 70 dječaka. Osim njih, ovdje djeluju i isusovci koji pripadaju mađarskoj redovničkoj provinciji i djeluju u Banatu od 1989. godine, kada je **dr. János Sóti SJ** sa subratom

Vince Novákom SJ preuzeo župu Novo Miloševo s podružnicama Bočar i Banatska Topola, od 2002. Novi Bečej i Vranjevo, a od 2011. upravljaju pastoralnim područjem Novi Kneževac i Crna Bara. Od kako je 2008. godine za zrenjaninskog biskupa imenovan dr. László Német koji pripada Družbi Božje riječi (Societas Verbi Divini – SVD) te je član mađarske redovničke pokrajine – u našoj biskupiji djeluje i verbitški red. Krajem prošle godine u Zrenjanin je došao i **Lajos Suhajda SVD** iz Novoga Sada, pa su sad u Banatu njih dvojica. Siromašne školske sestre Naše Gospe – ili školske sestre Blažene Marije Djevice, opskrbljuju tri kuće: redovničku kuću u Kikindi, redovnička kuća djeluje i u Zrenjaninu sa ženskim internatom, koji od školske godine 2010./2011. svoju podružnicu ima i u Mužlji. /**Janez Jelen**/

Proslava sv. Vinka đakona u Maradiku

Uz blagdan sv. Vinka, članovi župnoga vijeća zajedno sa župnim upraviteljem župe sv. Ane u Maradiku preč. Božidarom Lusavcem, organizirali su i upriličili tradicionalnu svečanost molitve i blagoslova vinograda s običajima toga kraja za ovu prigodu. To je bilo obilježavanje desete obljetnice obnove ovog starog običaja. Tim povodom nakon euharistijskog slavlja u župnoj crkvi organiziran je cjelodnevni program. Župljani i vinari Maradika donijeli su u crkvu svoja vina na blagoslov i degustaciju.

U popodnevnom programu proslave župljani su se okupili u crkvi i u vjeronaučnoj dvorani, gdje je nakon pozdrava župnika Lusavca, enolog **prof. dr. Slobodan Jović** iz Beograda sa svojim asistentom stručno kušao sva vina donesena na degustaciju i pri tomu pismeno dao svoje ocjene o kvaliteti, te dao savjete vinarima kako da poboljšaju kvalitetu vina. Stručni suradnik tvrtke Syngenta **Đorđe Rašić** održao je predavanje o zaštiti vinograda, a prof. dr. Jović s Poljoprivrednog fakulteta u Zemunu o proizvodnji vina i pogreške koje se pri tom čine. Uslijedilo je predavanje na temu „Vino i vinograd iz Biblije“ koje je iznio profesor na Teološkom fakultetu u Đakovu **dr. Ivica Čatić**, koji je istaknuo: *Danas je trend povratka na izvore. Promatrajući vinograd, vinovu lozu i vino u Bibliji, ljubitelj vina ide u susret drevnoj vinogradarsko-vinarskoj kulturi. I on i pjesnik, koji u običnom vinu sluti tajanstvene boje i note, neki novi čar – oba su pred izazovom: od nezrecivosti vina u čaši odvažiti se istraživati boje i note, čar Isusa – pravog trsa i njegovih sokova, njegova života... Oba su pred pozivom produbljivati svoju poeziju, ući u dubine istine koju vino, čudesni Božji dar, krije! I sada i za vječnost! Doći do pune vrijednosti svakog bića pa i vinove loze i vina. Zato treba svakako napomenuti da Gospodin Isus, tijekom Posljednje večere učenicima obećava da od sada neće piti od roda trsova dok ne dođe kraljevstvo nebesko! Dakle, i onda će ga piti, i onda će vino imati svoje mjesto!* Nakon predavanja prisutni su se uputili u dvorišni vinograd **Steve Čuljka** gdje je običaj i tradicija da se o blagdanu sv. Vinka blagoslivljaju vinogradi i mlado vino. Tako je dekan i zemunski župnik **preč. Jozo Duspara**, uz nazočnost svećenika Srijemske biskupije i iz Republike Hrvatske te svećenika drugih vjeroispovijesti, mještana Maradika i ostalih gostiju, obavio blagoslov vinograda s molitvom za obilat rod, potrebnu kišu i sunce i uspješan rad vinogradara. Završetak susreta protekao je uz tamburaše iz Rume, u razgovoru i veselju uz prigodnu večeru u prostorijama Doma kulture u Maradiku. /**Tomislav Mađarević**/

26. 02. 2012.

1. nedjelja korizme

*Post 9,8-15;
Ps 25,4-5. 6-7. 8-9;
1 Pt 3,18-22;
Mk 1,12-15*

Ovaj evanđeoski odlomak nas uvodi u korizmu, vrijeme razmatranja o otajstvima našeg otkupljenja, čije središte je osoba Isusa Krista i njegov nauk. Spasitelj je uzeo našu ljudsku narav. Nije bio pošteđen ni od iskustva napasti. U svojoj ljudskoj naravi Isus je osobno iskusio što za nas ljude znači odbiti Sotonu i na prvo mjesto staviti Boga.

Nastojati upoznati Isusa Krista znači također postati svjestan potrebe promjene u vlastitom životu. Drugim riječima to zovemo kajanjem i pokorom. U liturgiji, kao zajednica vjernika, prilazimo Kristu, te doživljavamo njegovu prisutnost među nama. U toj prisutnosti prihvaćamo i njegov poziv: „Obratite se i vjerujte evanđelju“!

4. 03. 2012.

2. nedjelja korizme

*Post 22,1-2. 9a. 10-13. 15-18;
Ps 116,10.15. 16-17. 18-19;
Rim 8,31b-34;
Mk 9,2-10*

Preobraženje je zauzimalo važno mjesto u životu i nauku prve Crkve. Ono je detaljno opisano kod sve trojice sinoptika, a spominje ga i Druga Petrova poslanica (1,16-18). Iako je trojici izabranih apostola Isus naložio da o tome nikome ne govore dok on ne ustane od mrtvih, teško je zamisliti da se tako silnog događaja nisu često prisjećali. Iako su do tada iskusili tolika Isusova djela, Petar ga je čak u ime svih priznao Pomazanikom, Kristom, no kad su ga ugledali preobraženog, silno su se prestrašili.

Iskustvo naše neznatnosti pred neizmerno svesilnim i svetim Bogom zacijelo ulijeva strah, ali taj strah u našem srcu ostavlja mir. Isus objavljuje svoju slavu, ne da zastraši, nego da nas oslobodi od navezanosti na ovozemaljske „sigurnosti“, kako bismo ga bezuvjetno mogli prihvatiti cijelim svojim bićem.

11. 03. 2012.

3. nedjelja korizme

*Izl 20,1-17;
Ps 19,8. 9. 10. 11;
1 Kor 1,22-25;
Iv 2,13-25*

Evanđeoski odlomak nam progovara o židovskom Hramu, ali ne kao o svetom mjestu Božje nazočnosti, molitve i tišine, nego o mjestu koje su ljudi oskrvnili svojim trgovačkim poslovima. A Hram je ipak privilegirano mjesto Božje blizine. Zato Isus, ponesen revnošću za dom Očev, hrabro nastupa u obrani dostojanstva Hrama.

Kad su Židovi od njega tražili znak kojim bi potvrdio da na taj način smije „očistiti Hram“, Isus ih je uputio na svoje uskrsnuće. Isusovo uskrsnuće daje dostojanstvo svim našim crkvama. U njima je on nazočan u Svetotajstvu i u sabranoj zajednici. Dobro je da se toga prisjećamo dok prolazimo kraj crkava, kad u njih ulazimo i u njima boravimo. One su privilegirana mjesta Božje prisutnosti među nama, a u njima po sakramentima uvijek iznova i mi sami postajemo „mjesto“ Božje prisutnosti te ga iz Crkve sa sobom nosimo u svijet.

18. 03. 2012.

4. nedjelja korizme

*2 Ljet 36,14-16. 19-23;
Ps 137,1-2. 3. 4-5. 6;
Ef 2,4-10;
Iv 3,14-21*

Sav naš vjernički život usmjeren je ispunjavanju našeg vlastitog odgovora Kristu, na njegovu ponudu spasenja. Otkupljenje je već ostvareno u Isusu. Ono je ustvari preduvjet našeg spasenja po vjeri, u kojoj potpomognuti milošću činimo djela svjetlosti i tako svojim životom prihvaćamo spasenje.

Ipak, iskustvo nam govori, naš odgovor Kristu krhak je poput naše ljudske naravi. Zbog toga smo uvijek iznova kao vjernici pozvani prilaziti svjetlosti Isusove blizine, molitvom, svetim sakramentima i djelima ljubavi. Tek tako naš život i djela svjedoče komu vjerujemo. Otkrivanje naših djela, namjesto straha, za nas postaje radost, jer ih činimo u Istini i Svjetlosti, te ujedno svjedočimo da smo Isusovi učenici.

13. veljače

Lucija od Isusa

(* 22. ožujka 1907. † 13. veljače 2005.)

Troje malih pastira vidjelo Gospu

13. svibnja 1917. čuvalo je troje djece maleno stado u blizini Fatime u Portugalu. Luciji je bilo 10, njezinom bratiću Franciscu 9, a njegovoj sestri Jacinti Marto 7 godina. Lucijin je otac bio ovisnik o alkoholu. Dobar je dio obiteljske imovine utukao u alkohol. Zato je Lucija od svoje devete godine morala čuvati ovce kako bi se prehranila osmočlana obitelj. Ni jedno od troje djece nije išlo u školu.

Jacinta i Francisco su se sa svojim ovcama pridružili starijoj Luciji. Dogodilo se 13. svibnja 1917. godine. U podne, kad su djeca obično molila krunicu, ugledali su blještavo svjetlo. Mislili su da su vidjeli munju. Pokušali su pobjeći s

Lucija od Isusa (lijevo), njezin bratić Francisco i njegova sestra Jacinta Marto, koje je snimio nepoznati fotograf 13. srpnja 1917. godine, na dan trećeg ukazanja.

toga mjesta, a onda ih je osvijetlilo novo svjetlo. U tom su svjetlu, iznad hrasta crnike djeca vidjela Gospu. Bila je sjajnija od sunca. U rukama je držala bijelu krunicu. Kad je gospođa progovorila, potakla je djecu da puno mole. Obećala im je da će se s njima nalaziti narednih 5 mjeseci, uvijek na 13. dan u mjesecu. Tako je i bilo. Ukazanje se ponavljalo svakog 13. dana u mjesecu (od lipnja do listopada). U kolovozu djeca nisu mogla doći na uobičajeno mjesto zato što ih je mjesni starješina zatvorio. Umjesto 13., gospođa se ukazala 19. kolovoza. Mjesto ukazanja je bilo samo nekih 500 metara daleko od njihovoga sela Aljustrel kraj Fatime.

Posljednje ukazanje

Na dan posljednjeg ukazanja, 13. listopada 1917. godine na mjestu ukazanja se okupilo 70.000 ljudi. Tada je malim vidiocima gospođa otkrila svoje ime. Ona je Naša Gospa od

Marija Lucija 1982. s papom Ivanom Pavlom II. u Fatimi

krunice. Gospođa je zaželjela da se na tome mjestu njoj u čast podigne kapela. Poslije ukazanja svi su nazočni vidjeli ono čudo što je djeci Gospa najavila kod ukazanja u srpnju i u rujnu. Svi su vidjeli sunce koje je postalo kao srebrni kolut, koji se mogao slobodno promatrati. Sunce se okrenulo oko svoje osi kao vatreni kotač. Izgledalo je kao da će pasti na zemlju. Gospa je djeci otkrila tri objave. Treća je objava poznata pod imenom Fatimska tajna. Ta je objava bila nadahnuće za brojne špekulacije o Fatimi.

Francisco i Jacinta su prerano umrli. Onda je 1921. godine Lucija stupila u kolegij sestara svete Doroteje, da bi kasnije stupila u tu redovničku zajednicu. Na poticaj jednoga biskupa Lucija je zapisala tu treću, „Fatimsku“ objavu. Godine 1927. je nastao zapisnik o Marijinim fatimskim porukama. Lucija je primila redovničko ime Marija Lucija od žalosti. Poslije toga joj se Gospa ukazala još tri puta: 10. prosinca 1925. i 15. veljače 1926. Treći put je doživjela viđenje u noći između 13. i 14. veljače 1929. godine. Gospa je tražila da se uvede pobožnost pet prvih subota. Na prvu subotu treba moliti krunicu, ispovjediti se i pričestiti u zadovoljštinu za grijehe, koji se čine protiv Neoskvrnenog Srca Marijinog. Nadalje, na prvu subotu treba razmatrati otajstva Gospine krunice. Gospa je kod ukazanja 13. srpnja 1917. godine tražila posvetu Rusije Neoskvrnenom Srcu Marijinu.

Marija Lucija je 1948. godine stupila u Karmel svete Tezeze od Avile, gdje je primila novo redovničko ime: Marija Lucija od Neoskvrnenog Srca. Kad je papa Pavao VI. o 50. obljetnici fatimskih ukazanja, 1967. godine boravio u Fatimi, sestra Lucija je dobila dopuštenje da ode u Fatimu. Jednako tako mogla je biti u Fatimi i 13. svibnja 1982. godine, kad je blaženi Ivan Pavao II. hodočastio u Fatimu. Godine 2002. je 13. dan svibnja unesen u Rimski misal kao spomendan Fatimske Gospe. Tijelo blažene Lucije je 2006. godine sahranjeno pokraj groba njezine sestrične Jacinte. Papa Pio XII. je 1942. godine obavio posvetu svijeta Neoskvrnenom Srcu Marijinu, kako je Gospa izričito tražila kod ukazanja u Fatimi. Dvije godine kasnije naredio je Pio XII. da se u čitavoj Katoličkoj crkvi 22. kolovoza slavi spomendan Neoskvrnenog Srca Marijina. U svetoj, 1950. godini papa je proglasio dogmu o uznesenju Blažene Djevice Marije u nebo. Sestra Lucija je umrla 13. veljače 2005. Pokrenut je postupak za njezino proglašenje blaženom i svetom.

Govori vam Sluga Božji o. Gerard Tomo Stantić

Marijanske teme u rukopisima o. Gerarda

Piše: o. Ante Stantić, OCD

Prije nekoliko godina jedan je bogoslov napisao diplomsku radnju, pri Bogoslovnom fakultetu u Zagrebu, o korizmenim propovijedima o. Gerarda Stantića. Rad toga bogoslova ne samo da je bio prihvaćen, nego je bogoslov za svoj rad dobio i nagradu fakulteta! Ova me je činjenica potakla da pokušam u mojim kratkim člancima u *Zvoniku* u godini koja počinje, pisati o štovanju Majke Božje u rukopisima o. Gerarda. Držim kako u Gerardovim rukopisima ima dovoljno materijala, te da bi se mogla napisati također jedna diplomatska radnja o Majci Božjoj!

Prebirući rukopise Sluge Božjega, našao sam brojne propovijedi koje je izrekao o Majci Božjoj i ostavio ih u svojim rukopisima. Godinama je redovito propovijedao na Marijine svetkovine i blagdane koji su se tada nazivali blagdanima „prve ili druge klase“! Osim toga, u njegovoj pismenoj ostavštini nalazimo o Majci Božjoj još tri rukopisa. Jedan od njih ima naslov „Razgovor s Isusom i Majkom“, drugi „Razgovor s Majkom“, a treći „Razgovor s Isusom, Majkom i sv. Josipom“. Naslovi navedenih rukopisa, u kojima je istaknuta riječ „razgovor“, upućuju nas na definiciju molitve svete Terezije Avilske. Sv. Terezija definira molitvu: „Razgovor s Onim za koga znamo da nas voli“¹. Ako je tako, onda je lako otkriti da je Gerardov „razgovor“ s članovima svete Obitelji: Isusom, Marijom i Josipom, „molitveni razgovor“! „Razgovor“ koji je u svezi s kršćanskom molitvom i s kršćanskim duhovnim životom.

Osim brojnih propovijedi o Majci Božjoj, u rukopisima Sluge Božjega susrećemo i brojne tvrdnje koje su zapisane, kao usput, vrijedne pažnje za upoznavanje Gerardova razmišljanja o Majci Božjoj. Stoga se namjeravam i tim tvrdnjama koristiti kako bih što cjelovitije prikazao njegova razmišljanja o Majci Božjoj, od kojih je Sluga Božji živio i druge učio.

Da su spomenuti rukopisi vezani za duhovni kršćanski život, za molitvu i za produbljenje kršćanskoga života,

svjedoče sljedeći navodi iz rukopisa o. Gerarda: „Isuse, Marijo, Josipe, ako ću vas slušati, dobro ću se ponašati (28. V. 1930). Dakle, kad zapnem treba da stanem i poslušam što ćete kazati“².

„Razgovor s Marijom“ i njezin razgovor se razlikuju od zagovora svetaca. „Ako smo djeca Bl. Dj. Marije, onda je naš Otac Duh Sveti, Zaručnik Bl. Dj. Marije. Dakle, kao dobar domaćin, Duh Sveti se stara (brine se za nas): uči nas, posredstvom Majke Božje, duhovnom životu, duhovne potrebe nabaviti“³. Kao da ovim navodom želi reći da Majka Božja ima specifičnu moć posredništva jer su njezini odnosi s Duhom Svetim posebni, da se posebna moć zagovora Majke Božje temelji na „zaručništvu“ Presvete Djevice s Duhom Svetim. Prva Eva, u raju zemaljskom, stavila je kamen na dušu te duša ne može letjeti. Nova Eva Marija ima moć, snagom posebne povezanosti s Duhom Svetim, „kamen s krila duše otkloniti“⁴ Po posebnoj povezanosti s Duhom Svetim, Majka Božja dobiva posebnu moć posredovanja – moć koju o. Gerard uobličava u sljedeće vlastoručne zapise: „Moja je duša kao pokidani kaput kojeg krpi ne samo Bl. Dj. Marija nego i svaki tko me savjetuje ili mi žalost uzrokuje. Sve to moram dopustiti da iz krila Majke Božje ne ispadnem“⁵. Marija, „nova Eva“, bliža je izvoru milosti te čisti od grijeha, i od duhovne mlakosti jer: „Ako hoćeš da ti se smilujem, skloni se u krilo One koja je sva lijepa... O njezinoj ljepoti govori Sveto pismo: „Sva si lijepa...“. Njezina ljepota se ne može usporediti, jer je nakićena i puna milosti... Čovječja je duša prije istočnoga grijeha bila divna Božja slika, po istočnom grijehu je okaljana, stoga treba vjerno, čistim srcem služiti Bogu kao Marija... Treba nabavljati čistoću duše te je nakititi... Čistoća duše po Marijinom uzoru priprema na dostojno susretanje s Kristom, primjerice u primanju Euharistije. Kad Mariju nasljedujemo, njezinom se zagovoru utječemo, čistija nam je duša te više dobivamo od punine milosti“⁶.

Po o. Gerardu, štovanje Majke prema kršćansku dušu na što plodniji susret s Kristom koji se na zemlji događa posebno po Euharistiji, više nego što to mogu pružiti drugi sveci!

Stoga je posredovanje Majke Božje posebno te se razlikuje od posredovanja drugih svetaca jer je ona „Nova Eva“: Po prvoj Evi zajedno s prvim Adamom: „Postali smo kao ptica u slabosti te ne možemo letjeti iznad zemlje“⁷. Marija pak, nova Eva zajedno s „novim Adamom“, oslobađa od „slabosti“, te možemo „letjeti“. Po ovoj logici Gerard upućuje svoju molbu Isusu: „Tvoja je Majka sve riječi što je čula čuvala ih pohranjujući ih u svoje srce. Daj da i ja sve dobro što čujem u srcu čuvam i o tome razmatram“⁸. Ova zadnja tvrdnja Sluge Božjega posebno naglašava navlastitost štovanja Majke Božje. Majku Božju treba uzeti za učiteljicu u kršćanskom životu. Učiti od nje kako služiti dragom Bogu: „letjeti kao ptica iznad zemlje“!

U svojoj pobudnici o Marijinom štovanju papa Pavao VI. je napisao: „Pobožnost prema Majci Gospodinoj postaje za vjernike prigoda za rast u Božjoj milosti: to je konačna svrha... Nije, naime, moguće častiti Onu koja je *puna milosti* a da ujedno visoko ne cijenimo stanje milosti u samome sebi“⁹.

Gerard, kao sv. Otac Pavao VI., stavlja naglasak na kršćanski duhovni život: učiti od Majke Božje kako živjeti u milosti Božjoj!

¹ Moj život, 8,5.

² Razgovor s Isusom, Majkom i sv. Josipom, 003912.

³ Ondje, 003914.

⁴ Razgovor s Isusom, 003912.

⁵ Ondje, 003859.

⁶ Ondje, 004022.

⁷ Biser mišljenja, 004416.

⁸ Razg. s Isusom, 004010

⁹ „Marialis cultus“, Zagreb, str.89.

Vjera je hod s osmijehom na licu

Razgovarao: vlč. Marijan Vukov

Marijan Sabljak rođen je 10. ožujka 1943. godine u selu Sabljaci (Donji Modruš) u Republici Hrvatskoj, gdje je završio osnovnu školu. Školovanje je nastavio u gimnaziji u Ogulinu, zatim šesti razred (zbog reforme školstva) u Novoselcu kod Ivanić Grada. Godine 1955. obitelj se seli u Vrbanju kod Vinkovaca pa sedmi i osmi razred osnovne škole završava u Otoku kod Vinkovaca. Prvi i drugi razred gimnazije završava u Brčkom, a željezničku prometnu školu završava 1962. godine u Zemunu. Nastavio je raditi kao otpravnik vlakova u stanici Vrbanja do 1964. kada odlazi na odsluženje vojnog roka do 1966. Tada se seli u Staru Pazovu raditi kao otpravnik vlakova, kako bi nastavio izvanredni studij na Prometnom fakultetu u Beogradu. Dvije godine kasnije seli se s prvom ženom u Novi Sad gdje 1970. upisuje Višu strojarsku školu koju završava 1973., a 1974. prelazi u drugu jedinicu gdje nastavlja raditi kao strojar-ski inženjer na održavanju željezničke mehanizacije. U međuvremenu napušta izvanredni studij na Strojarskom fakultetu u Beogradu, razvodi se od supruge 1976. i upisuje Ekonomski fakultet u Subotici gdje je diplomirao 1981., nastavio poslijediplomski studij, položio sve ispite a potom odustaje od magistarskog rada posvetivši se više obitelji jer je u tom vremenu već imao dvije djevojčice. Kada je već mislio da je sa studiranjem zauvijek završeno, Isus ga je pozvao biti radnikom njegove žetve te upisuje Teološko-katehetski institut gdje je 1999. diplomirao. Od 2002. godine na poziv Crkve predaje katolički vjeronauk u osnovnim i srednjim školama jer je zbog toga otišao u radnu mirovinu 2001. godine.

Zv.: Što biste izdvojili iz Vašega životnoga puta kao najvažnije u Vašoj osobnoj formaciji?

□ Moje potpuno obraćenje koje je intenzivno započelo 1987., svoju kulminaciju doživjelo je 20 godina kasnije kada nastupa potpuna stabilnost u spoznaji. Kada govorim o obraćenju, onda mislim na proces koji se događa u čovjeku gdje se onostrano počinje doživljavati slično kao i zemaljsko. To je tako teško objasniti jednostavnim riječima jer kada se uđe u kontemplativnu molitvu onda se doživljava onostrano. U početku nisam sebi mogao objasniti što se to događa, ali sam poslije shvatio i prihvatio darove koji su mi dani. Moram naglasiti da su doživljaji bili prisutni za vrijeme mise pod euharistijskom službom. Sve to mi je pomoglo da razumijem i da stojim u vjeri potpuno sabran. Isto tako, to iskustvo mi pomaže svoja predavanja učiniti interesantnijima kompilirajući pri tom i suvremena znanstvena saznanja.

Zv.: Danas ste u Novom Sadu kateheta, tj. predajete katolički vjeronauk u školi/školama. Kako izgleda nastava vjeronauka u Vašoj školi u kojoj predajete?

□ Učenika ima vrlo malo, tako da po školi imam 4 vjeroučenika. Ukupni broj učenika u svim školama nije mi poznat,

a vjeroučitelja katoličkog vjeronauka ima 6 na razini grada. Školski sat vjeronauka ovisi o uzrastu, inteligenciji, poučenosti u vjeri i moralu, kulturi i interesiranju učenika jer se vodi razgovor o danoj temi. Na taj način učenika uvođim u komunikaciju i aktivni odnos prema temi koja se obrađuje. Pri tomu se koristim ukupnim fundusom svojega znanja kako bi učenike približio razumijevanju određene teme ili problema. Naravno da često ima i pitanja učenika što ponekad traži osjetljiv pristup pri davanju odgovora. Događalo mi se da sat započet kratkim podsjećanjem na temu prošlog sata ali onda razvijem tu temu tako da ona traje još polovicu narednoga sata. Na taj način proširujem obzorje percepcije djeci da postanu bolji ljudi i savjesne osobe. Do sada se to pokazalo vrlo korisnim.

Zv.: S obzirom na mali broj katolika u Novom Sadu, kakvo je Vaše mišljenje glede vjeronauka u školi: je li uspio postići pozitivan učinak od kada je od 2001. godine uveden u škole?

□ Promatrajući s ove vremenske distance, a uzimajući u obzir sve prepreke, kočnice, neobaviještenost, nedostatak udžbenika, strahove i nesnalazjenje roditelja, mislim da je vjeronauk u školi ipak ispunio svoju ulogu. Svakako da bi

bilo bolje da je učenika više jer ono što djeca, pogotovo osnovne škole, propuste gotovo je nenadoknadivo u kasnijem uzrastu. Naravno da je okosnica ponašanja djece njihov obiteljski odgoj, koji se odmah prepoznaje.

Zv.: Što bi se po Vašem mišljenju eventualno trebalo promijeniti u Novom Sadu kako bi se popravilo stanje vjeronauka u školama?

□ Za promjene pristupa ovom problemu bilo bi potrebno da školske uprave ovom predmetu poklone dužnu pažnju, da katehete svojim predavanjima i uzoritošću budu primjer, da svećenici u Crkvi daju potporu kako bi roditeljima olakšali odluku pri upisu djece na vjeronauk i da to bude više puta i u prigodama ponavljano. Da Crkva dovrši izdavanje potrebnih udžbenika i da se preko elektroničkih medija pošalje snažna poruka za upis djece na vjeronauk.

Vjera mi je oslonac bez kojeg bi brzo pao, dakle, znači mi život. To je onaj korijen koji me hrani i daje snagu, to je za mene hod s osmijehom na licu, vedrinom na čelu i ljubavlju u srcu. Jer čovjek bez prave spoznaje ne može biti zadovoljan. No, treba dopustiti da Bog djeluje u čovjeku, da mu se otvori.

Zv.: Što Vas najviše motivira i pokreće, a koje su Vam najveće poteškoće u školskoj katehezi?

□ Glavni motiv koji me pokreće je spoznaja moga poslanja, da se pruži maksimum svojih mogućnosti u evangelizaciji mladih kako bi oni postali odgovorne i moralne osobe, da budu osobno i društveno vrijedne i korisne osobe. Mogu slobodno reći da mi je glavni motiv koji me pokreće prije svega ljubav prema Trojstvu i Blaženoj Djevici Mariji a dodatnu snagu mi daju ona djeca koja žele što više čuti i naučiti. Problemi koji se javljaju u radu su neriješeni status manjinskih religija (broj učenika, način plaćanja, nedostatak prostora, nedostatak komunikacije itd.) koji umanjuju napore katehete. Svi ti problemi ostavljaju traga kako na djecu, tako i na predavača.

Zv.: Kakva je atmosfera u nastavnničkim, profesorskim zbornicama glede povrata vjeronauka u škole? Općenito, kakav je stav nastavničkog kadra?

□ Odnos nastavničkog kadra prema vjeronauku je podijeljen, dok su jedni „za“, drugi smatraju da je to isključivo za Crkvu. Generalno, većina je za vjeronauk u školi. No, ima i drugih podjela, ali je kateheta taj koji treba svojim ukupnim odnosom pokazati pravi put. Naravno da to nije uvijek lako, pogotovo kada se predaje u više škola, gdje često nema dovoljno vremena za djelovanje.

Zv.: Što Vam vjera znači u životu? Kažite nam nešto oko vašega Puta u vjeri: tko vam je najviše od ljudi značio, pomogao u kršćanskome rastu?

□ Što mi znači vjera? Ona mi je onaj oslonac bez kojeg bi brzo pao, dakle znači mi život. To je onaj korijen koji me hrani i daje snagu, to je za mene hod s osmijehom na licu, vedrinom na čelu i ljubavlju u srcu. Jer čovjek bez prave spoznaje ne može biti zadovoljan. No, treba dopustiti da Bog djeluje u čovjeku, da mu se otvori. Tada otvaramo put za komunikaciju s Bogom. Isus u Otkrivenju poručuje *Evo na vratima stojim i kucam; poslušaj li tko moj glas i otvori mi vrata, ući ću k njemu i večerati s njim i on sa mnom* (Otk 3,20). Dakle, na nama je da otvorimo vrata svoga srca kako bismo mu dopustili da se nastani u nama. Put kroz vjeru bio je dosta kompliciran. Kao i mnoge mlade osobe znao sam što to treba naučiti ali sve to nisam uvijek i razumio. *Kada postadoh zreo čovjek odbacih ono nejačko* (1 Kor 13,11) i tako promijenih svoje poglede i promišljanja o životu. Sve ono što je nekada bio prioritet postalo je nevažno ili pak drugorazredno shvativši da su duhovne vrednote ures čovjeka.

Što se tiče osoba koje su mi pomogle u nalaženju puta u vjeri svakako je na prvom mjestu obitelj jer sam od najranije dobi išao nedjeljom s grupom u crkvu. To su za mene i danas nezaboravni dani. U novije vrijeme „stajanje u vjeri“ omogućila su mi predavanja + p. Tadeja Vojnovića kroz studiranje na TKI i biblijskih večeri koje su se održavale jednom tjedno. Sada sam duboko svjestan i svoje odgovornosti prema mladima kojima pokušavam prenijeti svoja iskustva. Naravno da je i literatura mističnog sadržaja na mene ostavila dubokoga traga jer je to i vodič na putu vjere.

Zv.: Kako uspijevate ostvariti kontakt s mladima kroz kateheze s obzirom na razliku u godinama?

□ Do sada nisam nikada imao problema čiji bi uzrok bile moje godine, naprotiv, kada me upoznaju ponašaju se kao da sam i ja mnogo mlađi. Taj jaz u godinama pokušavam eliminirati kroz dinamiku predavanja, navodeći različite događaje iz svakodnevnog života. Na taj način približavam im temu i dajem temu za razmišljanje i komentare. Mislim da moje godine nisu prepreka nego prednost.

Zv.: Po Vašem mišljenju, kako bi se Crkva trebala ophoditi s mladima u ovim našim krajevima?

□ Smatram da kod mladih treba iskoristiti njihovu mladalačku energiju i aktivirati ih u Crkvi na različite načine. Tu prije svega mislim na njihov angažman u Caritasu, pomoći pojedincima njihove generacije, organiziranje predavanja za mlade sa životnim temama, da budu akolit, da se čak za njih organizira posebna misa gdje bi oni pripremili glazbu i pjevanje, koje može biti na više jezika itd. Načina ima mnogo, samo treba pronaći najbolji.

Zv.: Kakav je položaj Hrvata u Novom Sadu? Vi ste predsjednik Hrvatskog KUP društva „Stanislav Preprek“ pa nam recite kako to funkcionira?

□ Generalnu ocjenu stanja i položaja ne mogu dati jer ne raspolazem s dovoljno informacija na razini grada. No, ako je suditi po raspoloživim podacima, položaj nije u duhu proklamiranih i prihvaćenih obveza, bilateralnih ili u skladu s pozitivnim zakonima. Smatram da će se u neposrednoj budućnosti više baviti i Vlada Republike Hrvatske su-

kladno zakonu o suradnji vlade i Sabora s Hrvatima izvan Hrvatske.

Zv.: Znam da ste aktivni i u novosadskom Caritasu. U čemu se ogleda Vaš volonterski rad?

□ Već nekoliko godina, kada imam raspoloživog vremena, u Caritas klubu držim teološka predavanja osobama koji su korisnici centra. Predavanja su koncipirana tako da obrađuju teološke teme aplicirane na tekuće probleme svakodnevnice. Ponekad, kada to zahtijeva tema, koristim i znanstvene informacije kako bih osvijetlio temu. Isto tako, moram pri tome voditi računa o mogućnosti percepcije prisutnih osoba, kako bi tema bila razumljiva i takva prihvaćena. Ponekad se predavanje sastoji od mojih odgovora na njihova pitanja, s obzirom na to da većina korisnika dolazi u klub jednom tjedno. S obzirom na to da su to sve starije osobe, imam priliku saslušati i njihova iskustva koja mi kasnije koriste na predavanjima.

Zv.: Prije mjesec dana, Gospodin je pozvao k sebi Vašu suprugu. Kako to proživljavate?

□ Svakako da je takav gubitak za svakog čovjeka na neki način dramatičan. Život se potpuno promijenio; jer me više nitko ne ispraća i ne dočekuje, sada moram sve uraditi sam, ali se polako adaptiram na sadašnje uvjete. Molio sam se za nju dok je bila među živima, učinio sam sve za nju da joj se ublaži bol – do zadnjeg trenutka je bila pokretna, pokopao sam ju prema njezinoj želji, molio se i molim se za spas njezine duše. Moja savjest je mirna jer sam učinio sve što je bilo u mojoj moći, a volja Božja se izvršiti mora. S tom spoznajom i mojom čvrstom vjerom nastavljam život sa svim njegovim obvezama i izazovima.

Križni put¹

Uvodna molitva

Oče sveti i milosrdni, daruj nam da u vjeri i ljubavi prođemo put križa kako bismo, sudjelujući u Kristovoj mucij, mogli dospjeti s Njim u slavu tvoga Kraljevstva. Po Kristu našem Gospodinu. Amen.

1. postaja: Isusova tjeskoba u Getsemanskom vrtu

Mk 14,32-36

Meditacija

Vrt pun maslina večeras ne pruža utjehu. Mučno je gledati to, o zemlju zgnječeno lice. Razdire tjeskoba što snažno pritišće srce. Prijatelji spavaju, isti oni koji obećahu: Bit ćemo uvijek s tobom, Isuse. Sad i obećanja spavaju. Maločas, nakon večere, Petar se hvalio: Čak i ako svi pobjegnu, ja ću ostati. Ali sada, on ne uspijeva ni oči držati otvorene. Ove posljednje korake svoga puta Isus je morao proći sam. Dugi put riječi i čudesa, put ispunjen mnoštvima, doveo ga ovamo: u kameniti kutak zemlje, u neizmjernu samoću, koja straši. Lice na zemlji: ništa veličanstveno u ovom prizoru, osim iskrenosti jednog čovjeka koji ispovijeda: Duša mi je nasmrtno žalosna. On, koji je smirio uzburkane vode, sad samom sebi ne može dati mir. Oluja je tjeskoba koja mu protresa razum i grudi, kao i milijunima, jučer, danas i sutra. Bitka može potrajati dugo, a u ovom vrtu završit će samo ono što će Sin izreći Ocu: *Ono što hoćeš Ti* (Mk 14,36). Poslije molitve nastaje mir.

Molitva

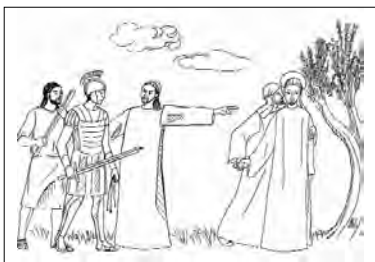
Isuse, koji si u Getsemanij ušao pun tjeskobe a iz njega izišao duha odlučna i smirena, ojačaj onoga tko jeca u strahu ili ga uznemiruju sumnje. Ti, koji si iskusio našu slabost, udijeli postojanost i nadu svim očajnicima svijeta. Ti, koji svaki dan hodiš uz pritiješnjene teretom života, ostani kraj svakoga od nas. Tebi, Isuse, na zemlju prostrtim, licem krvlju oblivenim, čast i slava s Ocem i Duhom Svetim, u vjekove bez kraja. Amen.

2. postaja: Isus, izdan od Jude, biva uhićen

Mk 14,43. 45-46

Meditacija

U toj tragičnoj tamnoj getsemanskoj noći, one noći kad bijaše predan (1Kor 11,23), Sin Božji svojim riječima i djelima u nama budi različite osjećaje, katkad i proturječne: opažamo bogatstvo duhovnog dijaloga s učenicima, osjećamo radost zajedničke večere, promatramo vrhunce čistih nakana i zgražamo se pred bijedom izdaje. Isus, mudar i svevideći, slijedeći Očev spasenjski plan, ide u žrtvu za oslobođenje ljudskog roda. Izdajica-učenik zaslužuje opći prijezir zauvijek, *Judino prokletstvo*, mračni ponor. Iz Kristove smrti cvjeta novi život, sjećanje i navještaj neuništive nade, općega spasenja.

Molitva

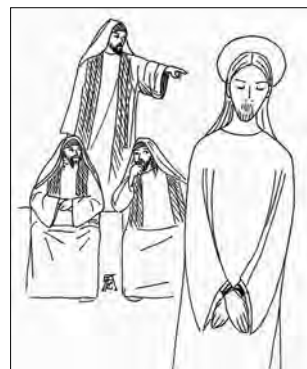
Gospodine Isuse, u našim podjelama, gorkom plodu grijeha, pokaži nam put k jedinstvu, put koji vodi neizrecivom obilju Evanđelja i otkupljenja. Mora nastupiti vrijeme određeno od Oca, kad će se očitovati ljubav koja prašta i ujedinjuje. Ti, mudri Učitelju života, ti dobri i strpljivi, pred izdajom učenika i pred prepotentnošću vladara, daruj nam, u ovim danima nečuvenog nasilja i brutalnih sukoba među ljudima, zraku tvoga mira i tvog spokoja. Daruj nam osjećaje mira i praštanja, jer nema mira bez opraštanja, nema praštanja bez suosjećanja. Tebi, Isuse, koji prijatelju izdajniku pokazuješ blago lice, slava i čast, s Ocem i Duhom Svetim, danas i u dan bez kraja. Amen.

3. postaja: Sinedrij osuđuje Isusa

Mk 14,55. 60-62. 64

Meditacija

Sudska mašinerija je u pogonu. Ona koja osuđuje bez dokaza, optužuje bez razloga, sudi bez žalbe, gazi nedužnog. Površna pravda, hitra poput modernih diktatura i ratova. Pravda koja je katkad – najveća hula – u ime onog Boga, koji oprašta i pomiluje. Isus je iza rešetaka. Kao sve žrtve samovolje, navodni krivci zločina savjesti. Oni ustrajavaju, odbijaju se pokloniti jarmu sustava, nametanju koje gnječi i gazi osobnost i identitet. Kontrola identiteta: *Tko si?* Svaki čovjek koji dospije u zatvor dobije broj. U svakom trenu mora ga pokazati, predati pločicu. U času osude, zadaća je i dika Crkve reći mu da on nije tek broj, da svaki čovjek ima pravo biti zvan svojim imenom. *Jesi li ti Mesija, Sin Boga blagoslovljenoga?* (Mk 14,61). Odgovor je sjajan: *Da, jesam* (Mk 14,62). Potvrditi vlastiti identitet i navijestiti svoju vjeru ponekad su djela kojima se odlazi u smrt. Koliko je onih koji traže Boga? Koliko ga traže iza rešetaka? Koliko u zatvorima svojih života, svojih patnja? Koliko u podnesenom preziru i u prekomjernim mučenjima? Muškarci i žene svih zatvora, uhićeni, označeni, ranjeni, lišeni odgovora na ključna pitanja: o smislu života i o zlu, o kajanju, o praštanju i spasenju, o otajstvu križa i uskrsnuću.

Narod od krvi i mesa. Zemlja susreta, lica, glasova, vike. Zemlja Evanđelja.

Molitva

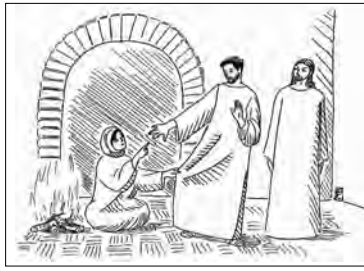
Isuse, dovoljno je da kažeš *Ja sam*, da pohrlimo k tebi. U zatvorima te zazivaju muškarci i žene. Bdiuju i mole noću. Uče nas kakav se zrak tamo diše, zlo koje pritišće, sloboda koja se traži. Poslušaj njihove molbe. Ako ne osjećaju da im je oprašteno, da ih ljubiš i Ti, i mi, ako je zanijekana njihova nada, dvostruko su osuđeni, zatvoreni u ruci smrti. Udijeli im ono što si nama dao: vjeru u Tebe i u Tvoju prisutnost, ljubav života, nadu u jedan novi svijet. Daruj njima i nama načina da Te tražimo, da prihvatimo iščekivanje i da Te nađemo. Tebi, Isuse, dobri Pastiru i Gospodaru naših života, Prijatelju blaga lica, čast i slava s Ocem i Duhom Svetim, u vremenu i u vječnosti. Amen.

4. postaja: Petar je zatajio Isusa

Mk 14,72

Meditacija

Pijetao po drugi put pjeva, a Petrove suze padaju na tlo. Što se dogodilo s Kefom, sa Stijenom? Zanimjeko je svog Otkupitelja, ne jedanput, ne dvaput, nego tri puta. Kao što je njegova vjera posrnula kad je pokušao hodati po vodi, tako, još jedanput, Petar otkriva svoju slabost. Brzopleto je obećao radije umrijeti nego zanimjeko svoga Učitelja. Ali, konačno, dovoljna je jedna obična sluškinja da se on zastidi svoga prijateljstva s Isusom. No, čim je Petar ugledao Isusov pogled, Apostol prepoznaje svoju žalosnu grešku. Ponižen, plače i traži Božji oprostaj. Snažna je Petrova lekcija: čak i najbliži vrijeđaju Isusa grijesima. Za apostolskog prvaka pijetlov pjev više nikada neće biti isti: uvijek će ga sjećati na njegov strah i krhkost.

Molitva

Gospodine, daruj nam ponizno i raskajano srce. Učini da znamo plakati zbog naših grijeha, da se vratimo u tvoj dragi zagrljaj svaki put kada ti okrenemo leđa. Učini da od Petra naučimo kako svoju vjeru ne smijemo uzeti zdravo za gotovo, niti da se smatramo boljima od drugih. Pomozi nam da sami sebe upoznamo onakvima kakvi stvarno jesmo: krhki, grešnici, stalno potrebni tvoga opraštanja. Tebi, Isuse, koji s mirom na licu gledaš prijatelja, čast i slava s Ocem i Duhom Svetim, u vijeke vjekovječne. Amen.

5. postaja: Pilat osuđuje Isusa

Mk 15,14-15

Meditacija

Neka se razapne! (Mt 27,22). Ovaj krik odjekuje snažno svaki put kad neko ljudsko biće biva zlostavljano. Svaki se dan svi mi preobražavamo u suce. Smatramo da imamo pravo suditi i osuditi ponašanje drugih, a ne prihvaćamo da i sami budemo predmetom optužbi i osuda drugih. Uvijek pronalazimo opravdanja za naše grijeha i pogreške. Pred dvoličnošću i ohološću vlasti, pred indiferentnošću onih koji izbjegavaju svoje odgovornosti, Isus odgovara šutnjom. On tako potvrđuje zapovijed koju je ostavio svojim učenicima: *Ne sudite i nećete biti suđeni; ne osuđujte i nećete biti osuđeni* (Lk 6,37). Isus ima vezane ruke, ali se osjeća slobodnim. Kad prihvaća otajstvo križa pokazuje nam pravu ljubav i istinsku pravednost.

Molitva

Gospodine Isuse, oslobodi nas dvoličnosti i indiferentnosti, od napasti da peremo ruke pred nepravdom. Daj nam potrebnu poniznost da prepoznamo svoje pogreške. Nauči nas odbaciti svaki kompromis s nepravdom i laži. Pomozi nam da u sebi zašutimo, kako bismo čuli vapaj onih koji pate. Prosvijetli one koji uvijek traže kakvo opravdanje za svoje grijeha. Svima nama, Gospodine koji si svoju krv prolio kao cijenu za našu slobodu, daruj tvoj glas, da ga podignemo u

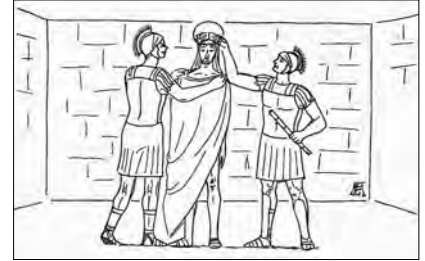
obranu potlačenih, onih koji trpe u tišini, kako bi mir, pravda i oprostjenje u našem svijetu postali stvarnost. Tebi, Isuse, Osuđeni, nevinna lica, čast i slava, s Ocem i Duhom Svetim, u vremenu i u vječnosti. Amen.

6. postaja: Isus je izbičevan i okrunjen krunom od trnja

Mk 15,17-19

Meditacija

O Kriste, ti si pravi Kralj, a ljudi su te izrugali, okrunili te, ne da ti se poklone, nego da te omalovaže. Trpimo s tobom jer su ljudi slijepi i gluhi za tvoju poruku spasenja. Tvoje Kraljevstvo nije od ovoga svijeta, a mi ljudi očekujemo usluge, moć, uspjeh, bogatstva: svijet bez patnje. Mi pak drugima nanosimo bol, čak i nerođenima, i životinjama. Tvojom žrtvom naučio si nas da prekinemo spirale nasilja. Kao pravi čovjek, podnio si neizrecive boli; promatrajući tvoje lice, uspijevamo podnositi naše boli, u nadi da ćemo biti primljeni u tvoje Kraljevstvo, pravo i jedino Kraljevstvo.

Molitva

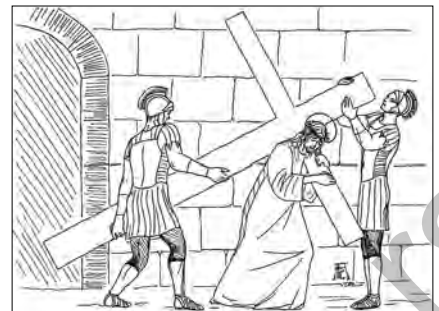
Isuse, Kralju naš, oprosti nam našu nedosljednost: plaćemo zbog tvoje boli, a druge vrijeđamo namećući svoju sebičnost. Budi za nas izgubljene siguran vodič, za nas slabe utvrda u kušnjama, za nas nepostojane sigurnost u nasljeđivanju. Učini da tvoja blagost pobijedi ljudsko nasilje, da neshvatljiva patnja, prihvaćena vjerom, postane sredstvom mira i spasenja. Tebi, Isuse, Kralju trnjem okrunjeni, lica blaga i mirna, čast i slava, s Ocem i Duhom Svetim, u prolaznom vremenu i u danu bez kraja. Amen.

7. postaja: Isus prima na se križ

Mk 15,20

Meditacija

Isus je na sebe uzeo onaj križ koji je bio namijenjen svakome od nas. Našim očima on se čini simbolom paradoksa i proturječja. Unatoč tomu što je imao slavu i moć od Oca, Isus je prihvatio strašnu, neslavnu, čak sramotnu smrt. Znao je da je križ bio jedini put za ulazak u čovjekovu nutrinu, nasilna smrt, jedino sredstvo za blagi ulazak u naša srca. Teško je nositi taj križ paradoksa u današnjem svijetu, globaliziranom, dominiranim ekonomskom, političkom i vojnom moći. Svjetske moći stupaju u savezništva, da čine odmazde, da udare siromašne i iscrpljene narode. Čak se i terorizam opravdava u ime *pravde* i *obrane* siromašnih. Nasilna je ova poruka moćnika: prodire u naše srce a ono se kameni. I za ovaj ogromni dio napaćenog svijeta, za žrtve nasilja i nepravde, Isus nosi križ.

Molitva

Gospodine, daj nam snage i hrabrosti da u svakodnevnom životu, na radnom mjestu, sudjelujemo u tvome križu i tvojim patnjama. Ulj u nas duha služenja i žrtve, da ne težimo

Korizma 2012.

za moći i slavom, nego da postanemo sredstvom solidarnosti i mira, za one koji su zgaženi nasiljem i nepravdom moćnih ovoga svijeta. Tebi, Isuse, pod teretom križa, s mirom na licu, naš pozdrav pun zahvalnog divljenja, s Ocem i Duhom Svetim, sad i u vijeke vjekova. Amen.

8. postaja: Šimun Cirenac pomaže Isusu nositi križ Mk 15,21

Meditacija

Čovjek koji je dolazio s polja ušao je u Jeruzalem poslom. Čudna povorka pripremila mu je put. U uskoj i prepunoj ulici vojnici, žene plaču, nekoliko fanatika s očima punim mržnje i jedan osuđenik, koji više nije imao snage na ramenima nositi drvo sramote. Vojnici traže nekoga tko bi s njega skinuo taj teret. Ne čine to iz milosrđa: moraju održati rok izvršenja. Uzimaju prvog koji prolazi, jer naizgled je dosta snažan. I taj čovjek stekao je pet minuta u povijesti spasenja i jednu rečenicu u Evanđelju. Besplatno je iskusio težinu križa. Evo otkrivenog otajstva. Križ je pretežak za Boga, koji je postao čovjekom. Isus treba solidarnosti. Čovjek treba solidarnosti. Rečeno nam je: *Nosite jedni bremena drugih* (Gal 6,2). Solidarnost.

Molitva

Gospodine, ti si rekao: *Hoće li tko za mnom, neka se odreče samoga sebe, neka uzme svoj križ i neka ide za mnom* (Mk 8,34). Kako to mogu? Ti me nauči, i svojom milošću pobijedi u meni bojazan od mržnje drugih, bojazan od boli, bojazan od samotne smrti, bojazan od bojazni. Gospodine, smiluj se mojoj slabosti. Tebi, Isuse, iscrpljeni naporom, licem na kojem se čita umor, naša solidarna i zahvalna ljubav, s Ocem i Duhom Svetim, s kojima si jedan, u vremenu koje prolazi i u nepromjenjivoj vječnosti. Amen.

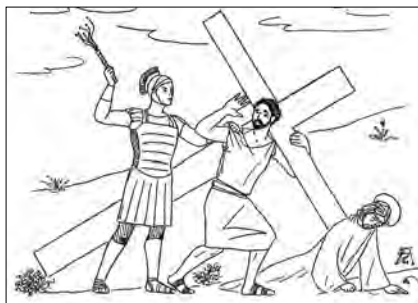
9. postaja: Isus susreće jeruzalemske žene Lk 23,27-29. 31

Meditacija

Pogrebna tužaljka prati hod Osuđenoga na smrt. Duž puta, koji vodi na Kalvariju, žene plaču i udaraju se u prsa. Ne znaju da će zauzvrat za svoje suze dobiti strašno proročanstvo za buduća vremena. Ne plačite nada mnom. Uštedite svoj plač za godine i dane buduće jer, ako ovako postupaju s Nedužnim, što će biti s vama i s vašom djecom? Isus zna odgovor na pitanje koje upućuje jeruzalemskim ženama. On posrće pod teretom križa i boli nas ljudi, koje je htio za svoju braću. On zna koliko je dug put boli sve do Kalvarija svijeta.

Molitva

Gospodine Isuse Kriste, ti koji poznaješ dubine našeg srca, sposobnost dobra i zla, koja je u svakom čovjeku, nauči

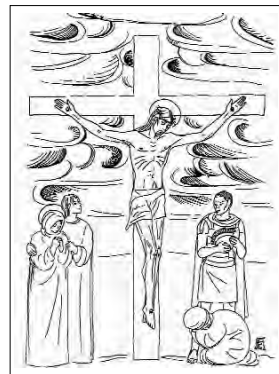

nas praštati i tražiti oprostjenje, imati milosrđa prema nama samima i prema drugima. Sjeti se Jeruzalema, blagoslovljenog tvojom ljubavlju i razorenog ljudskom mržnjom. Daruj muškarcima i ženama te svete Zemlje mir i uskrsnuće. Tebi, Isuse, čije lice sja Očevom svjetlošću i Majčinom nježnošću, čast i slava s vječnim Svjetlom i vječnom Ljubavlju, u vremenu iščekivanja i u vječnom ispunjenju. Amen.

10. postaja: Isus je razapet Mk 15,24

Meditacija

Isus je razapet. Njegove ruke i noge probijene su nemilosrdnim čavlima. Odjeća je strgana s njega, prekriven je grijesima svijeta. Daje se razapeti iz ljubavi. U ljubavi ljudska patnja dobiva spasenjsku vrijednost. Nošene ovim uvjerenjem, generacije muškaraca i žena, mladih i starih, slijede Raspetoga u ovom radikalnom iskustvu ljubavi. Spasiteljeve rane još i danas krvare, otežane čavlima nepravde, laži i mržnje, uvreda, svetogrđa i indiferentnosti. Na dlanovima njegovih ruku, probodenih čavlima, upisano je ime onih koji s njim nastavljaju biti razapinjani.

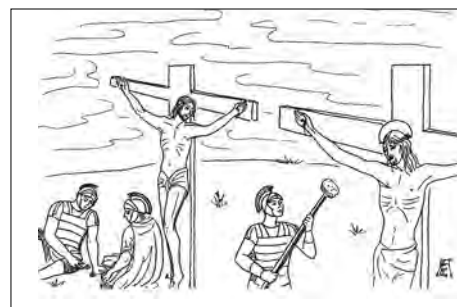
Molitva

Gospodine Isuse, razapeti na drvetu za našu ljubav, daruj nam tvoju slobodu. Nauči nas pobijediti strah od patnje, snagom koja izvire iz tvoga križa. Dopusti da uđemo u to veliko otajstvo ljubavi, koje u trenutke milosti preobražava čak i neznačajne svakidašnje događaje. Isuse, uzdignuti na križu, privuci k sebi one koji traže tvoje lice; pomози onima koji sudjeluju u tvojim mukama otkriti smisao svog otajstvenog poziva da s Tobom podijele tvoju muku i bol svijeta. Tebi, Isuse, Raspeti, čije lice milosrđem sja, naš iskreni i zahvalan poklon s Ocem i Duhom danas i u vječne vjekove. Amen.

11. postaja: Isus obećava njegovo Kraljevstvo dobrom razbojniku Lk 23,39-43

Meditacija

Danas ćeš biti sa mnom u raju (Lk 23,43): najtužnija je riječ koju Isus izgovara u Evanđelju. Još više ohrabruje što je upućuje jednom zločincu. Dobri razbojnik je cijelo ubio, možda čak i više puta, a ništa nije znao o Isusu, osim onog što je čuo da je vikalo mnoštvo. Ali evo, sluša riječi oprostjenja koje Nazarećanin upućuje ljudima koji ga razapinju i, poput munje, naslućuje o kojem je Kraljevstvu taj „prorok“ govorio. Odmah mu staje u obranu od podsmjeha drugog zločinca, te zaziva spasenje. Osjećaj solidarnosti i vapaj za pomoć bili su dostatni da ga spase. Taj razbojnik predstavlja sve nas. Njegova hitra pustolovina uči nas da Kraljevstvo koje je Isus propovijedao za svakoga tko ga zazove nije teško dostižno.

Molitva

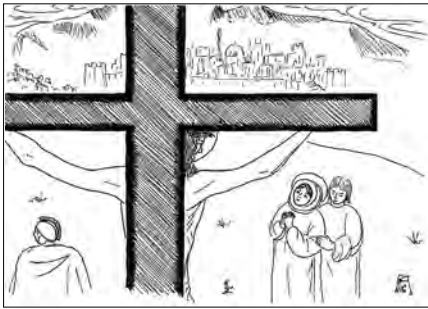
Gospodine Isuse, koji si zločincu, koji ti je progovorio sa svoga križa, obećao raj, sjeti se i nas, sad kad si u svome Kraljevstvu. Učini da tvoje utješno obećanje života vječnoga i vječne ljubavi dosegne svaki muškarac i svaka žena koji se suoče s događajem smrti. Tebi, Isuse, Osuđeni blagoga lica, slava i vječno zahvaljivanje, s Ocem i Duhom, danas i u vječne vjekove. Amen.

12. postaja: Isus na križu, Majka i učenik

Iv 19,26-27

Meditacija

Marijo, ti uspravno stojiš pod križem; najmlađi učenik kraj tebe stoji. Usred žamora vojnika i mnoštva, vi šutke uzdižete poglede Kristu. Marijo, jesi li pružila ruke da skupiš krv koja je

kapala s drveta, linfu drva života? Jesu li tvoje suze natopile zemlju u koju tolike majke polažu svoju djecu? Ti, od samog početka, u svom si srcu, u šutnji i prihvaćanju, u miru i povjerenju razmišljala o onom što si gledala i slušala. Sad svijetu daruješ Sina, a primaš učenika kojeg je On ljubio. Od tog trenutka, Ivan te prihvaća u dom srca i u svoj život, a u njemu se razlijeva snaga Ljubavi. On je sada, u Crkvi, svjedok svjetla, te svojim Evanđeljem objavljuje Spasiteljevu Ljubav.

Molitva

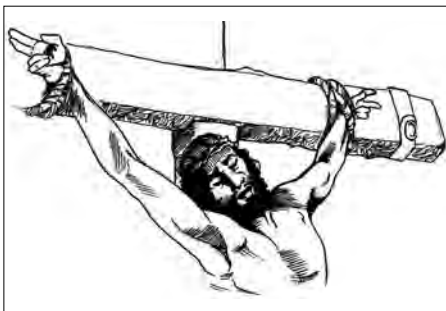
Isuse, koji s križa pogled spuštaš na Majku i učenika, daj nam, usred patnja, hrabrosti i radosti da te prihvatimo i da te slijedimo predanim povjerenjem. Kriste, izvore života, svake milosti i svake ljepote, daj da promatramo tvoje nasmiješeno lice, lice onoga koji spašava svijet i dovodi ga k Ocu. Gospodine, k tebi uzlazi naša hvala, koju vodi Crkva i tvoja Majka: udijeli nam da u ludosti križa otkrijemo obećanje našeg uskrsnuća. Tebi, Isuse, čije lice sjaji u času tmina, kao lice Učitelja, Sina, Prijatelja, naša ljubavi i priznanje, s Ocem i Duhom, u vremenu koje bježi i stamenoj vječnosti. Amen.

13. postaja: Isus umire na križu

Mk 15,34. 36-37

Meditacija

Nikada, kao u čas njegove smrti, najvažnijem času za povijest čovječanstva, Isus nam nije bio bliži. Kao jedan od nas, u trenutku kraja, Isus je u nemoći, plijen tjeskobe. Sam umire.

Čavli probijaju njegovo tijelo, a ponajviše njegov duh. Možda ga je Otac napustio? Pati zbog muka svoje Majke, izabrane da, jednom, Sinu kojeg će vidjeti kako umire, dade život. A ipak, Isus, u ljubavi i poslušnosti, prihvaća Očev plan. Zna da bi bez dara njegova života naša smrt bila lišena nade; tmine beznađa ne bi postale svjetlom; bol ne bi dovela do utjehe, do nade vječnosti.

Molitva

Hvala ti Isuse, što si svojom smrću pobijedio našu smrt: učini da se križevi onih koji poput tebe umiru od ruke drugih ljudi pretvore u drva života. Hvala ti Isuse, što si od križa, mjesta muke i smrti, načinio znak našeg pomirenja s Ocem: učini da tvoja žrtva obriše sve suze koje su prolivene u svijetu, osobito suze onih koji, poput tvoje Majke, nose križ smrti nevinoga. Tebi, Isuse, prignute glave na drvetu i sad već ugašenim licem, hvala i klanjanje, u danu koji zalazi i u danu neugasive svjetlosti. Amen.

14. postaja: Isusa je položen u grob

Mk 15,46

Meditacija

Nakon strašnog groba u trenutku smrti, velika tišina. Učenici noći, koji su iz straha potajno slijedili Učitelja, sad se više ne boje. Na svjetlosti dana od Pilata traže Isusovo tijelo za ukop. Djevoja velike šutnje, koja je u svojoj utrobi nosila blagoslovljeni Plod – Onoga koga svemir ne može obuhvatiti – ponovno u svoje krilo prima Kristovo tijelo, skinuto s križa: promatra ga u klanjanju, časti ga u svojoj beskrajnoj boli. Kralj spava, ali njegova Zaručnica bdije: dan je u kom Bog odmara. Skupa s Kraljem i stvorenje spava u iščekivanju novog buđenja. Sin Božji silazi nad pakao da oslobodi one koje drži smrt. Njegova svjetlost uznemiruje tmine Hada. Zemlja podrhtava i grobovi se otvaraju. Isus dolazi osloboditi pravedne i privesti ih svjetlu uskrsnuća. Proguta ga je mrak smrti, ali zato da bude vraćen punini svjetla i života: kao što je kit u svojoj utrobi zadržao Jonu, kako bi ga poslije tri dana vratio, tako će i zemlja otvoriti svoje čeljusti, da oslobodi svijetlo tijelo Živoga.

Molitva

Isuse, ti si se učinio manjim od svakoga čovjeka, dopustio si da padneš u zemlju poput zrna pšenice. Evo, iz tog zrna prokljalo je drvo Života, koje obuhvaća svemir. Gospodine, učini, kao što su se pobožne žene izjutra s balzomom i pomastima uputile na tvoj grob, da ti i mi idemo ususret s miomirisima naše uboge ljubavi. Isuse, u našim crkvama Ti čekaš: zabrinuto čekaš nekoga tko se, poput tebe u Euharistiji, zna učiniti malenim, klanjati se tebi i svjedočiti tvoju ljubav pred ljudima, prepoznati Tebe u siromašnom i patniku. Učini da svatko od nas postane tvoj klanjatelj i svjedok u otajstvu euharistijskog svetohraništa i u sakramentu gladnog, žednog i bolesnog čovjeka. Tebi, Isuse, mirnog lica u krutoj svečanosti smrti, naša ljubav i naše klanjanje, u ovaj večernji sat i u dan koji ne pozna zalaska. Amen.

Zaključna molitva

Oče sveti i milosrdni, daruj da muku Spasitelja našega Isusa Krista ne doživljavamo dalekom, poput ratova i katastrofa u dalekom svijetu. Učini srca naša po Srcu Sina svoga, koji je pun samilosti i ljubavi prema nama za naš spas založio cijeli svoj život, kako bismo i mi svoje živote zalagali za spas drugih. Po Kristu našem Gospodinu. Amen.

¹ Ovaj Križni put Sv. Otac, papa Ivan Pavao II. molio je s okupljenim vjernicima kraj Koloseuma na Veliki Petak 2002. godine. Postaje slijede biblijsku crtu, a razmatranja i molitve napisalo je četrnaest laika iz raznih zemalja svijeta, novinara i djelatnika medija, akreditiranih pri Tiskovnom uredu Svete Stolice.

Jubilarna 50. obljetnica postojanja sjemeništa „Paulinum“

Na blagdan Obraćanja sv. Pavla, 25. siječnja, proslavljen je Dan sjemeništa i gimnazije „Paulinum“ u Subotici. Ovogodišnje slavlje bilo je u znaku proslave zlatnog jubileja, 50. obljetnice postojanja te ustanove. Svečano misno slavlje predvodio je beogradski nadbiskup **Stanislav Hočevar**, a

koncelebrirali su domaći biskup **Ivan Pénzes**, srijemski biskup **Đuro Gašparović**, koji je propovijedao na hrvatskom jeziku, zrenjaninski biskup **Ladislav Német**, propovjednik na mađarskom jeziku, apostolski egzarch u Vojvodini **Đuro Džudžar**, tajnik Apostolske nuncijature u Beogradu **mons. Jose Nogueira** te rektor sjemeništa **mons. Josip Miocs**.

Biskupi su u homiliji istaknuli životni put sv. Pavla, koji je od progonitelja postao veliki apostol kršćana. Na kraju mise uslijedio je prigodni program učenika gimnazije kojim je otvorena proslava jubilarne, 50. obljetnice postojanja „Paulinuma“.

Osim sjemeništaraca na slavlju su sudjelovali profesori Biskupijske klasične gimnazije, dobročinitelji sjemeništa, predstavnici različitih zaklada, ravnatelji srednjih škola, roditelji sjemeništaraca i vjernici grada Subotice. Slavlje su također uzveličali gosti: **Vladimir Todić**, zamjenik ministra vjera, **Sándor Egeresi**, predsjednik vojvođanske Skupštine, **Ljerka Alajbeg**, generalna konzulica R. Hrvatske, **Tamás Korsós**, generalni konzul R. Mađarske, **Imre Kern**, predsjednik Fonda za kapitalna ulaganja APV, **Slavko Parać**, predsjednik Izvršnog vijeća Grada Subotice, te **Slobodan Čamprag**, tajnik za obrazovanje Grada Subotice.

Nadbiskup Hočevar predvodi misu s biskupima metropolije

Ugledni gosti

Mnoštvo okupljenih hodočasnika na misi

Sjemenišni 'Paganini'
Paul Oszkár svira Handela

Sjemenišni zbor
Schola cantorum
pjeva
'Laudate Dominum'

Naši recitatori
László Hajdu
i
Matija Merković
u pjesničkom
zanosu

upoznajmo naše katehete

Danica Mlinko – molitva hrani, daje snage, nadahnjuje...

Zovem se ... Danica Mlinko. Udana sam i imam dvije kćerke. Suprug mi se zove Marinko, a kćeri Jelena (27) i Nevena (23).

Rođena sam ... 20. 05. 1962. godine u Subotici.

Živim i radim... u Subotici. Po zanimanju sam ekonomistica i dugo godina sam radila u Vojvođanskoj banci. Nisam nikad mislila da ću se baviti nekim drugim poslom osim računovodstva i knjigovodstva. Prije par godina završila sam Teološko – katehetski institut i sada radim kao vjeroučiteljica u OŠ „Sveti Sava“ i OŠ „Sonja Marinković“.

Moj životni – vjeroučiteljski moto: Čudni su putovi Gospodnji, ali je lijepo biti na njima. Život je velika nepoznata. Često se dogodi da lutamo i ne znamo kuda. Ali, ako se držimo Gospodina, imamo sigurnu ruku koja će nas voditi kroz život.

Omiljena pjesma, slika, priča... o Isusu: „Krist jednom stade na žalu, tražeć ljude za velika djela, da love srca božanskom riječi. O Bože, zar si pozvao mene? Tvoje usne moje rekoše ime, svoju lađu sada ostavljam žalu, odsad idem kamo šalješ me ti...“

Najljepši trenutak u vjeroučiteljskom radu... Ima ih jako puno i teško je izdvojiti neki. Ono što su najljepši trenuci sigurno su oni kad sretnem moje vjeroučenike, bez obzira je li to u školskom dvorištu, na ulici, kad mi se osmjehnu i kad me pozdrave. U njihovim očima vidim nešto lijepo i toplo što je daleko više od običnog javljanja nastavniku. Ne mogu ne spomenuti jedan od najdirljivijih trenutaka. Ove školske godine sam u OŠ „Sveti Sava“ organizirala zajedno s pravoslavnim vjeroučiteljem božićnu priredbu. Marljivo smo vježbali i radili mjesec dana. Pošto je u ovoj školi 200-tinjak djece na katoličkom vjeronauku i 100-tinjak na pravoslavnom, nemoguće je bilo da svi sudjeluju, ali oko polovice djece je sudjelovalo. Ono što me je posebno ganulo je kad je naš školski zbor zajedno, složno pjevao pjesmu „Radujte se narodi“. Pjevala su sva djeca i s katoličke i pravoslavne vjerske nastave. Bio je to vrlo dirljiv trenutak. Posebno oduševljenje bila je zadnja točka gdje su najmlađi, opet zajedno, igrali na pjesmu „Od Božića do Božića“. Svojim veselim, otvorenim i razigranim srcima pokazali su koliko smo mi svi jedno kad smo čista i otvorena srca u Bogu.

Najteži trenutak u vjeroučiteljskom radu... Nisam nikad imala neprijatnih situacija u mom radu. S kolegama se lijepo slažem, jedino što me je nekad malo razočaralo je kad su se neki dodatni ili dopunski satovi poklapali sa satovima vjerske nastave.

Vjeroučitelj ne može živjeti bez... bez ljubavi i molitve. Svi smo mi ljudi koji volimo i želimo biti voljeni. Ako kažemo Bog=Ljubav, onda ni mi ne možemo bez Boga (Ljubavi). Težimo ka njemu, i njegovoj ljubavi, bili mi tog svjesni ili ne. Ono što nas hrani, nadahnjuje i daje snage je upravo molitva.

Postala sam vjeroučiteljica jer... Nikad nisam ni mislila da ću se baviti ovim poslom. Istina je da sam još kao dijete sa-

njala da ću jednog dana biti učiteljica i taj san je nekako ostao duboko zakopan u meni. Iako potičem iz ateističke obitelji, Bog je htio da se udam i uđem u jednu divnu katoličku obitelj gdje je i započeo moj kršćanski život i rast. Trajao je on godinama i privlačio me je sve više i više. Kad su se vjerojatno stekli uvjeti, dragi Bog me potaknuo da upišem Teološko-katehetski institut i nakon diplomiranja – evo me u školi, u ostvarenom snu male djevojčice. Veoma sam sretna i zadovoljna, jer prošla sam trnovit put i znam kako je to živjeti bez Boga.

Moja poruka vjeroučenicima: Nikad nemojte odustati od svojih snova! Uvijek recite „DA“ najboljoj varijanti svog života, (NM) jer Bog zna što je za vas najbolje. Jer, jedino ako ste iznutra ispunjeni, zadovoljni i sretni moći ćete i nesebično ljubiti. Tražite ljubav, i ne zaboravite: Bog je ljubav. I molite! Molite Boga da znate prepoznati svoj životni put.

Moja poruka roditeljima: Ljubite svoju djecu! Ali kako Sveto pismo kaže: ponekad je potrebna i stega. Ali stega puna ljubavi za njihovo dobro. I učinimo od njih prave, kvalitetne ljude. Ljude koji će znati živjeti, raditi, moliti i ljubiti.

Moja poruka vjeroučiteljima/katehetama: Bog nam je podario najljepše zvanje. Predajemo najljepši, ali i najzahtjevniji predmet u školi. Drugima se možda ne čini da je tako, ali jest. Sigurno da ima puno prepreka i teškoća na tom putu, ali ne zaboravimo: Bog je s nama! On će nas uvijek podržati i dati nam snage. Budimo uvijek optimistični, čista i otvorena srce pred izazovima života.

Moja poruka čitateljima Zvonika: Molite za nas katehete! Molite da budemo pravi radnici u Gospodinovom vinogradu, da im budemo živi primjer vjere, nade i ljubavi. Molite svaki dan za svoju djecu. Potičite ih, hrabrite i nadasve – ljubite ih! Oni su generacija na čijim će plećima počivati svijet. Budućnost računa na njih. Molimo za njih da postanu kvalitetni ljudi, da nas sutra mudro vode kroz život, te da se nakon ovog životnog puta zajedno nađemo i radujemo u ozračju Božje ljubavi.

Obilje Božjeg blagoslova vjeroučiteljici Danici i njenoj obitelji u svemu što čine i sve dane u ozračju Božje ljubavi!

Duhovnost kršćanskih vjernika laika (12)

Piše: mr. o. Mato Miloš, OCD

Sam Gospodin ovim Svetim Saborom ponovno poziva sve svjetovne vjernike da se iz dana u dan tješnje s njim povezuju i da se pridružuju njegovu spasiteljskom poslanju, osjećajući ono što je njegovo svojim (usp. Fil 2,5). Ponovno ih šalje u svaki grad i mjesto kamo će sam doći (usp. Lk 10,1), da budu u različitim oblicima i načinima jednog apostolata Crkve, koji treba neprekidno prilagođavati novim potrebama vremena, njegovim suradnicima, obilujući u djelu Gospodnjem, znajući da im trud u Gospodinu nije uzaludan (usp. 1Kor 15 58) (AA, 33).

Nužna potreba vjerničkog laičkog apostolata

Hvala Bogu, izišli smo iz dugogodišnjeg sustava koji je Crkvi i vjernike onemogućavao u njihovu služnju, u suradnji s hijerarhijom i kroz razna vjerničko laička udruženja, poput Katoličke akcije, bratovština, katoličkih škola i socijalno karitativnih ustanova Crkve, koje su do završetka II. svjetskog rata obilno djelovale na našim područjima. Hvala Bogu, prošli smo i kroz vjhor posljednjeg rata koji nam je svima zadavao velikih jada i strahova. Crkva, a s njom i pojedini vjernici laici, i je tada djelovala kako je znala i mogla. Veliku ulogu, uz nemale poteškoće u svim tim godinama, odigrao je katolički tisak. Raspadom bivše države, najtiražniji tjednik, *Glas Koncila*, više ne dolazi k nama u velikim količinama, već samo po nekoliko primjeraka. Ostao nam je kao nadomjestak *Glasu Koncila* naš *Zvonik*, i katolički kalendar *Subotička Danica*, kojima je u zadnje vrijeme pala tiraža. U suradnji s Katoličkim institutom za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“ iz Subotice, tiskane su knjige i brošure, teološkog, duhovnog i kulturnog sadržaja. Dodamo li ovome svjetovne tiskovine koje izlaze na hrvatskom jeziku što ga izdaju laici i laička udru-

ženja kod nas, možemo biti donekle zadovoljni što se tiče tiskovina koje su na dohvat našim vjernicima laicima. Ipak, moramo reći kako naša hrvatska katolička javnost malo ili premalo čita. Neki kažu da je to posljedica krize novca i preživljavanja. Možda i jest kod nekih koji su stvarno siromašni. Ipak, naša javnost kupuje daleko skuplje tiskovine, pa čak i nedostojne za čitanje jednog kršćanina. Kao vjernici laici, trebamo se preispitati koji je odnos prema našoj vjeri i vjerskom odgoju kojeg nam katoličke tiskovine pružaju. Nismo li tu zakazali? Bez čitanja, bez duhovne i kulturne literature ne možemo se izgraditi u duhovne, kulturne i vjerničke osobe koje su po krštenju i svetim sakramentima poslani biti danas apostoli u svijetu. Koliko se novca ulaže danas u tiskanje knjiga, časopisa, brošura duhovnog, teološkog i kulturnog sadržaja, a puno toga stoji na lageru, jer ne kupujemo i ne čitamo. Kada se nešto besplatno dijeli, tu smo, a ne znamo da to što se tiskalo treba netko platiti. Do sada smo dobivali potporu iz crkvenih ustanova diljem svijeta, no i kod njih je kriza i ne mogu nam pomagati. Mi sami trebamo biti solidarni, okrenuti se k sebi i pomagati katolički tisak u financiranju a nadasve u čitanju. Danas nam je više nego ikada potreban vjernički laički apostolat promicanja katoličkog tiska i promicanje čitanja duhovne literature i duhovne izobrazbe. Vi, vjernici laici, tu ste prvi pozvani biti na prvoj bojišnici.

Unutar Crkve vjernici laici se tuže da nisu prihvaćeni

Što se tiče ove primjedbe, ona je donekle na mjestu. Možda kod nekih župnika pojačana težnja vjernika laika za vođenje apostolata na njegovu crkvenom području znači posizanje u „svećeničke poslove“, no to nije tako kod većine svećenika župnika. Imamo divnih primjera suradnje sveće-

nika i vjernika laika na svim razinama župne zajednice pa i mjesne zajednice. No, svaka suradnja treba biti otvorena, u ljubavi, dijalogu i dogovoru sa svojim župnikom koji je od biskupa posvećen i od njega poslan voditi određenu župnu zajednicu. Dobro bi bilo uz odgoj vjernika laika za apostolat u Crkvi pojačati i odgoj svećenika župnika za uključivanje vjernika laika u župni i drugi apostolat. To je danas nezaobilazna potreba. Vjernici laici, osobito mladi i velikodušni, pozvani su da se svojim duhovnim odgojem, formacijom i poslanjem u Crkvi što tješnje sjedinjuju s Isusom Kristom koji je uzeo lik čovjeka. Ideal svakog kršćanskog laika je što više se poistovjetiti s Kristom. Krist je otkupitelj svijeta. Preuzimanjem otkupiteljskih apostolskih zadataka vjernik laik se povezuje uz ono što je Isusovo i što osjeća kao svoje. Isus je uz dvanaestoricu apostola izabrao još sedamdeset dvojicu i poslao ih po dvojicu pred sobom u svaki grad i mjesto kamo je kanio doći (usp. Lk 10,1). Kršćanski vjernici laici su Kristovi suradnici koji na izvoran način idu njegovim stopama. Svaki vjernik laik je pozvan poslušati Kristov poziv: Slijedi me. Kao što je svaki ozbiljni posao težak i mučan a često puta plodovi toga rada nevidljivi, tako je i u vjerničkom laičkom poslanju u Crkvi. Sveti Pavao potiče kršćane: „Prema tome, braćo moja ljubljena, budite čvrsti, nepokolebljivi, uvijek napređujte u djelu Gospodnjem, svjesni da vaš trud u Gospodinu nije uzaludan“ (1Kor 15,58). Vjera u uskrsnuće stvara svijest u nama svećenicima i vjernicima laicima o bezgraničnoj i beskonačnoj snazi za rad. Taj trud nije uzaludan niti neplodan, jer onaj koji nas sve poziva u svoj vinograd jest sam Isus Krist koji nikoga ne odbija. Što više, on poziva ujutro, u podne i navečer. I svakome plaća pravedno u svoje vrijeme. Stoga, „idite i vi u moj vinograd“ (Mt 20,3-4).

(svršetak)

Genealogija ljudske civilizacije

(Post 4,17-5,32)

Piše: dr. sc. Tivadar Fehér

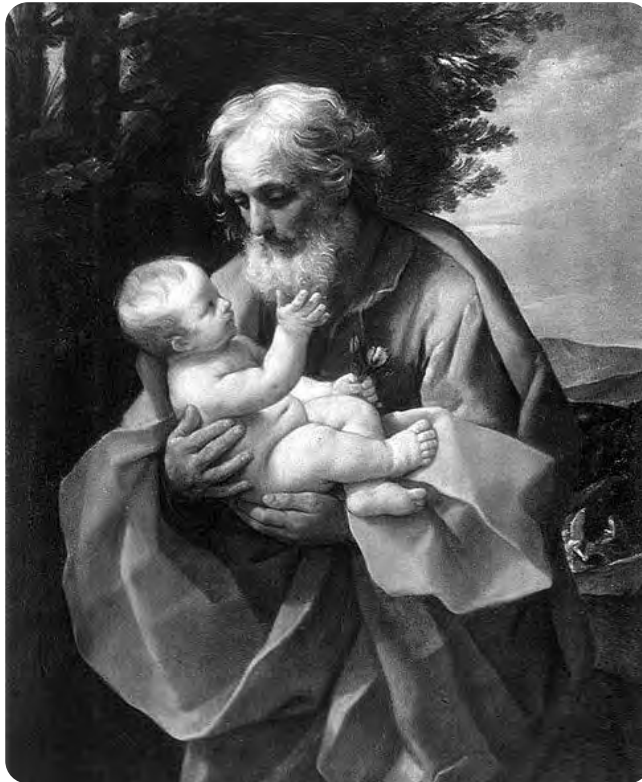
U prastarim mitovima Atrahazisa i Enuma Eliša čovjek je nusprodukt božanskih svađa, sukoba oko dužnosti, a stvoren je radi olakšanja života tih izmišljenih bogova, tj. kako bi radio umjesto njih, i služio njihovu lagodnom životu.

Stari zavjet u genealogiji čovječanstva pokazuje kako je unatoč grijehu Adama, zatim druge generacije, Kaina, Jahvin blagoslov djelotvoran: „plodite se i množite i napunite zemlju, i sebi je podložite“ (Post 1,28). Ni želja postati bogom, ni bratoubojstvo ne sprječava širenje Božjeg prvotnog nauma i blagoslova.

Ta božanska volja je puna ljubavi: ne čini od čovjeka slugu, kao božanstva u babilonskim mitovima. Adam je slobodno biće, samostalno i prije i poslije grijeha. No, Adam je iz svoje neposlušnosti naučio kako nije apsolutno slobodno biće, nego mora ostati u dijalogu sa svojim Bogom. Biblija postavlja pitanja i daje odgovore. Može li čovjek sebe ostvariti ako je sluga? Može li postati čovjekom ako nema obzira prema drugima, tj. kada misli da je sasvim autonoman? U oba slučaja on će postati golim, tj. ostat će bez humanih i božanskih vrednota (Post 3,7). Jahve nudi nešto sasvim drugo, a to je **partnerstvo**! Ako Adam i njegovi potomci surađuju svojevrijedno sa svojim Stvoriteljem, onda im se život produžava, ne samo na zemlji, već se uračunava i u vječnost. Onda uspijevaju djela njihovih ruku, kao što je odgajanje stoke (Post 4,20), umjetnosti (Post 4,21), ili tehničke sposobnosti (Post 4,22). Danas je osobito aktualna tema otuđenja u društvu i od prirode. Sve se to događa jer je čovjek odbacio svoga partnera, Boga.

U modernim tokovima misli veoma često se javlja objektivna kako Stvoritelj ograničuje čovjeka. Genealogija

knjige Postanka pokazuje kako baš zajedno s njim čovjek može tako razvijati svoju osobu, svoju kulturu da ne uništava sebe, svoje odnose s drugim ljudima, i prirodu. Bog nije „zid“ koji ograničava ljudsku aktivnost, nego

polje na kojem se ona može razvijati. Bog je „ograda“ samo ljudskoj sebičnosti, tj. grijehu. To pak se može javiti svugdje: u ljudskom srcu, na terenu znanosti, umjetnosti, sporta, itd. Bog svugdje traži partnerstvo, jer čovjek je samo relativno autonoman, i o svemu mora dati odgovor onome koji ga je pozvao na život.

Ova genealogija nije završena, nego je ostavljena kao otvorena. Stari zavjet ništa nije znao dovršiti na terenu morala i vjere, niti u pogledu razvoja samoga čovjeka. Mogli bismo reći kako je normalno da jedno „drvo obitelji“ – kao kod plemićkih dinastija – stalno raste. Nove grane i listovi s novim imenima... No, u Bibliji nije tako!

U Novom zavjetu i Matej i Luka podigli su napuštene „konce“ generacija u knjizi Postanka, i pokazali da se ono što je Jahve počeo na prvoj stranici Svetoga pisma svršava u Kristu. Matej, doduše, kreće od Abrahama, ali Luka vodi Isusovo porijeklo sve do Adama (Lk 3,23-38; Mt 1,1-17). Sve te generacije u knjizi Postanka, i one koje nisu opisane u Bibliji, dovršavaju se u Isusu Nazarećaninu. Pravo polje razvoja čovjeka nije znanost, nije umjetnost, nego on sam. On treba stići do razine razmišljanja i postupanja koja odgovara sinovima Božjim. „Živim, ali ne više ja, nego Krist živi u meni“ – to je cilj svih generacija, kako kaže sv. Pavao (Gal 2,20). Kada se u jednom čovjeku ostvaruje bogosinovstvo, tj. partnerstvo s Bogom, onda on zna stvarati na drugim poljima života, kako se to kaže moderno: zna „biti kreativan“. Inače uvijek ruši, pa bila to neka znanost ili umjetnost, bilo kako podržana novčano, ili autoritetom nekih zemaljskih institucija.

Isus je zato poslan od Oca kako bi pokazao i grješnim generacijama – kao što su Adam i Kain – da se može osloboditi ropstva. Ne mora se služiti sotoni ako se prihvaća život jedinoga Sina. I kada se prihvati, onda će u toj generaciji biti lakši život, jer će jedni druge poštivati; podržavat će te ljudske napore i tehnika, i umjetnost, i sport, i politika, i sve ostalo. Jedino se ne smije zaboraviti: „kada je Bog stvorio čovjeka, napravio ga je na priliku svoju“ (Post 5,1). Ta prilika je sam Isus, po kojem i mi možemo biti prava, autentična „prilika“ Svevišnjega.

Evo, jedna nama dosadna i nerazumljiva genealogija u Bibliji govori pravim božanskim jezikom.

Piše: *Antonija Vaci*

To je moje mjesto

Nedavno je internetom kružio tekst pod nazivom „Recept za sreću“. U pitanju je zanimljiv popis stvari koje odmah razvesele kada pomislite na njih: fantastični kolači koje ste nedavno jeli, šljapkanje po baricama kada pada kiša, srećka od 500 dinara koja ulijeva nadu da vam je konačno krenulo i da ćete sljedeći put osvojiti i loto i konačno, sjetite se onoga puta kada ste otišli u banku i odmah bili na redu.

Stajanje u redu je nešto što je dio svakodnevnoga života, a opisuje se kao izgubljeno vrijeme. Svakodnevne aktivnosti kao što su kupnja namirnica u prodavaonici, plaćanje računa u pošti, pa čak i neke aktivnosti u vlastitom domu, zahtijevaju stajanje i čekanje i teško je izvući bilo kakvo zadovoljstvo iz tog procesa. U prosjeku, potrošimo četiri godine života čekajući u redu, što je više vremena nego što prosječna osoba protraži na kuhanje, vožnju ili kupnju.

Samo pomisao na dugi red u prodavaonici izaziva nervozu koja eskalira kada se još pojave i ljudi koji bez imalo obzira upadaju u red. Zašto se oni nalaze ispred vas kada ste vi čekali duže?! I zašto nitko ne reagira?! Socijalni psiholog Stanley Milgram proveo je nevjerojatni eksperiment kojim je razotkrio vezu između autoriteta i poslušnosti, a osim toga bavio se i čekanjem u redovima.

Milgram je uzeo red koji se stvori ispred blagajne i ljude koji čekaju u njemu kao klasični primjer grupe ljudi

koja iz kaosa automatski napravi red i također je smatrao da se ovaj red može dovesti u pitanje ako se u njega netko nenadano, nepravilno i nepošteno ubaci. Zbog toga je poslao dva eksperimentatora. Jednom je bio posao ubaciti se preko reda, a drugi je imao zadatac bilježiti reakcije ljudi u redu.

Procedura je išla ovako: eksperimentator je odabrao mjesto između trećeg i četvrtog kupca u redu, i neutralnim tonom rekao: Oprostite, htio bih tu stati, zatim bi ušao u red i gledao ispred sebe, kao što je i uobičajeno. Red bi napustio kada bi mu se netko suprotstavio ili nakon jedne minute, što god bi prvo došlo.

Eksperiment se odigrao u New Yorku u 129 različitih redova. Reakcije su bile neočekivano blage. Samo u 10% slučajeva bi ustvari bili upozoreni izaći iz reda! A u 50% slučajeva prošli bi samo uz neugodne poglede, pokrete rukama i mrštenje, bez da je itko rekao ili počinio bilo što konkretno. U svim ostalim slučajevima nije bilo nikakve reakcije. No, ukoliko bi umjesto jednog preko reda ušla dva eksperimentatora, reakcije su se udvostručile.

Urađena je još jedna varijacija eksperimenta u kojoj bi jedan eksperimentator pravilno stajao u redu, a drugi bi se ubacio ispred njega. Eksperimentator koji je pravilno stajao u redu je služio kao „buffer“ („tampon“) a promatrane su reakcije ljudi koji su bili nepos-

redno iza njega, reakcije su spale na 5%. Iz ovoga bi se moglo zaključiti da što je veća razdaljina između osobe koja se ubacila i vas to je manja mogućnost da ćete reagirati. Ne suprotstavljanje osobi koja se ubaci u red ne znači uvijek da su ljudi u redu kukavice. Suprotstavljanje na prvom mjestu znači da osoba koja se odluči na ovaj korak može i sama izgubiti svoje mjesto. Osim toga, neki se upadi moraju tolerirati radi višeg cilja, recimo da izbije svađa zbog upada, pa iz svađe izbije tuča, vrijeme čekanja se povećava na mnogo više od onoga što bi bilo da se ovaj jedan upad jednostavno tolerirao.

U nekim zemljama postoje određena pravila za čekanje u redu: u Rusiji je dopušteno izaći iz reda kako bi otišli do toaleta i potom se vratiti na svoje mjesto u redu bez traženja dozvole ili bilo kakvog objašnjenja, dok u Španjolskoj red često i ne postoji već se pita tko je posljednji i jednostavno se čeka da osoba koja se javi dođe na red. Naravno, postoji i globalno pravilo da se trudnice, odrasli s malom djecom, invalidi i stare osobe puštaju preko reda.

Sljedeći put kada budete čekali u redu i primijetite da se netko ubacuje, sjetite se ovoga članka. Možda vam vrijeme brže prođe, a možda i prisustvujete povijesnom eksperimentu! U koji postotak reakcija ćete se ubrojiti? Hoćete se boriti za vaše mjesto i pravdu ili ćete prešutjeti za opće dobro?

Borba za bebe pred dvoranama za abortuse!

Piše: mr. sc. Andrija Anišić

Moralni kutak za ovaj mjesec nastavak je onoga iz prošloga broja *Zvonika*. U borbi za bebe u „Godini beba“, iznosim još nekoliko alarmantnih podataka, ali želim dati i neke konkretne prijedloge.

Može li nas statistika otrijezniti?

Javnost je zanimjela kada su statističari izašli s prvim rezultatima posljednjega popisa. Za devet godina izgubili smo pet posto stanovnika. Nestalo nas je 380.000. Ono što zabrinjava, malo je nade da će se trend nestajanja uskoro zaustaviti. Tijekom 2010. godine u Srbiji su rođene 68.304 bebe. Istodobno, umrlo je 103.211 stanovnika. Podaci za 2011. još nisu zbrojeni, a pretpostavlja se da je novorođenih oko 66.000.

Pozornost mi je skrenuo jedan članak u *Blicu* od 15. siječnja ove godine, pod naslovom „Prekid trudnoće zbog straha od otkaza“. O ovom problem u našem *Zvoniku* već ste mogli čitati u više navrata. Sad ga spominjem zbog iznesene tvrdnje liječnice Mirjane Anđelić, ginekologinje u privatnoj klinici „Genesis“, kako veliki problem predstavlja podatak da se u posljednje vrijeme najveći broj žena odlučuje na prekid trudnoće iz ekonomskih razloga. Riječ je o ženama koje su tek dobile posao pa ne smiju ni pomisliti na rađanje da ne bi dobile trenutačni otkaz, ili o ženama koje posao tek traže. Upravo sam prije nego sam započeo pisanje ovoga članka razgovarao s jednom osobom koja mi je rekla kako je jedna njezina prijateljica koja se prošle godine udala jučer morala potpisati da dvije godine neće ostati trudna kako bi mogla dobiti posao.

Poznato je da poslodavci u najmanju ruku ne gledaju blagonaklono na trudne žene. *Ja sam ginekologinja već 15 godina, ali doista mi se nije dogodilo da se žene ovako masovno odlučuju na abortus iz čisto ekonomskih razloga* – kaže dr. Anđelić. Ona dodaje da je najčešće riječ o fakultetski obrazovanim ženama između 30 i 35 godina i da najveći broj ima stalnu vezu, ali su im partneri često nezaposleni. *Ranije su to bile uglavnom udane žene, koje su već imale po jedno ili dvoje djece i koje su jednostavno odlučile prestati s rađanjem. Sada se, nažalost, radi o ženama u najboljim godinama, kojima je ovo prva trudnoća. I one same često istinski žele roditi, ali im okolnosti ne dopuštaju, zbog čega su iznimno nesretne. Pokušavamo razgovarati sa svima i dati im nekoliko dana da razmisle, čak i navijamo za to da se trudnoća nastavi. Nažalost, najčešće ih ne uspijevamo uvjeriti* – kaže dr. Anđelić.

Nisu samo ekonomski razlozi

Doktorica Dragana Mirović iz klinike „Biovita“ ima nešto drukčije iskustvo kada je riječ o profilu žena koje se odlučuju na abortus, napominjući da su to uglavnom žene u srednjim godinama koje su već rodile djecu. *Uglavnom je to nakon rađanja dvoje djece. Svaka sljedeća trudnoća završava abortusom. Ipak, zabrinjava činjenica da su naše žene iznimno nepoučene kada je riječ o kontracepciji. Dakle, problem je što žene kao glavno kontracepcijsko sredstvo koriste abortus*, kaže dr. Mirović i dodaje da svaki prekid trudnoće nosi i dramatične rizike. Ti rizici mogu biti rani, i oni se uglavnom otklanjaju neposredno nakon intervencije. Međutim, kasni rizici se pokazuju tek nakon nekoliko godina i tada je uglavnom kasno da se išta popravi. Jedan od najvećih takvih rizika je sekundarni sterilitet.

Lijepo je što spomenuta liječnica govori i o rizicima, ali nije dobro što se kontracepcija izjednačava s abortusom. Abortus

nikako ne može biti kontracepcija jer sama riječ kontracepcija znači „protiv začeca“ a abortus (pobačaj) je ubijanje začetoga djeteta.

I sebičnost je razlog niskoga nataliteta

Iz gore rečenoga je jasno da nisu samo ekonomski razlozi uzrok niskog nataliteta nego i drugi, a među njima je glavni razlog sebičnost. Evo mišljenja mr. Biljane Spasić, autorice knjige *Zašto Srbi nestaju?*. Ostali ne žele potomstvo, jer „vole život na visokoj nozi“, misle kako je potrebno prije svega riješiti stambene i sve druge probleme, trče za karijerom, teže ekonomskoj samostalnosti... Mlade žene sve više karakterizira potpuni egoizam, a o novom životu koji trebaju stvoriti sve rjeđe razmišljaju. Analize su pokazale da jedva sedam posto parova u Srbiji živi na rubu egzistencije i ima stvarne razloge odreći se potomstva zbog ekonomskih razloga, ističe Biljana Spasić.

Apsurdi

Srbija ima najniži natalitet i najstarije stanovništvo u Europi. Manje od jednog djeteta u obitelji rađa se u Srbiji i nigdje više na svijetu, dok smo po broju abortusa prvi u Europi! Uz podatak da se u Srbiji počini najviše abortusa u Europi i da ih je preko dvjesto tisuća godišnje (ako je i to siguran podatak?!), stručnjaci su već izračunali da je od Drugog svjetskog rata do danas ubijeno u Srbiji već više od deset milijuna ljudi. Ako se ovako nastavi u bliskoj budućnosti više neće biti Srba, upozorava demograf mr. Biljana Spasić.

Postoji još jedan apsurdni i tužan podatak. Naime, ujedno trećina bračnih parova u Srbiji nema potomstvo, a od njih polovica zbog medicinskih problema. Trenutačno oko 800.000 građana traži pomoć liječnika kako bi postali roditelji.

Neka borba počne...

Predlažem da borba ove države za BEBE i poboljšanje nataliteta počne širom Srbije pred dvoranama za abortuse. Najprije treba spasiti već začete i žive bebe, a onda praviti programe za poboljšanje nataliteta. Kad bi spasili dvjesto tisuća beba od ubojstva, demografi bi lako izračunali koliko bi se već stopa nataliteta u Srbiji popravila već ove godine.

U tu akciju trebali bi se uključiti svi: liječnici-ginekolozi, demografi, sociolozi, psiholozi, ljudi iz Crkve, iz svijeta kulture i politike, a najviše bogataši... Oni bi mogli doći već s novcem u torbi koji bi darovali onima koji kažu da iz ekonomskih razloga ne mogu prihvatiti dijete i zato idu na abortus. Ostale bi trebali „obraditi“ drugi.

Dakle, svi na noge. Svi u akciju: **SPRIJEČIMO ABORTUSE, SPASIMO NEROĐENE, POVEĆAJMO NATALITET U SRBIJI.**

Neka se u tu svrhu organiziraju humanitarni koncerti, sportski susreti, neka se traže sponzori...

Prave vrijednosti

Svatko pametan će razumjeti i svakotko nije izgubio zdrav razum priznat će da od djeteta, od čovjeka, nema većega blaga na ovome svijetu. Jer kako je zgodno napisao netko na jednom net-forumu: Audi se slupa, novac se potroši ili propadne, naiđe neka druga nevolja, ostari se itd. Nije teško zaključiti koje su prave vrijednosti! **VRIJEME JE ZA PRAVE VRIJEDNOSTI!**

Deset godina Hrvatske čitaonice u znaku knjige i riječi

U želji da se vlastiti jezik i bogato kulturno naslijeđe prenesu na potomstvo, prije deset godina osnovana je Hrvatska čitaonica, koja je težište rada stavila upravo na rad s najmlađima, te na izdavaštvo koje je obuhvaćalo dječju književnost i stručnu nakladu. Tako su i ove godine na Književnom prelu održanom 20. veljače u Velikoj dvorani HKC „Bunjevačko kolo“, u znaku obilježavanja 10. obljetnice Hrvatske čitaonice, kao hrana posluženi knjiga i riječ.

Hrvatska čitaonica iznikla je iz Instituta za kulturu, povijest i duhovnost „Ivan Antunović“ i sve ono što se htjelo postići riječju i duhom, okupiti ljude, započelo je zahvaljujući njoj, veli prva predsjednica Čitaonice **prof. Katarina Čeliković**. „Osnovno nam je bilo obuhvatiti hrvatski jezik i kulturu na širem području pokrajine, ali obratiti se ponajprije djeci, koja su na putu obrazovanja, mladima kojima treba pokazati važnost kulturnog naslijeđa i koji trebaju učiti od onih koji su već nešto stvorili. Imali smo dobre temelje – tradiciju, veliku kulturnu baštinu koja je nažalost često bila neotkrivena, i na tome smo htjeli graditi našu budućnost.“

U radu Čitaonice sudjelovalo je tijekom deset godina puno entuzijasta. Posao nije bio lak, jer knjiga i riječ nikada ne mogu okupiti toliko zainteresiranih koliko to može primjerice manifestacija glazbenog ili likovnog karaktera, kaže Katarina Čeliković.

Sadašnja predsjednica Hrvatske čitaonice **Bernadica Ivanković** kaže kako je zatekla dobre smjernice.

„Biti predsjednica Hrvatske čitaonice nakon Katarine Čeliković nije jednostavno jer je ona postavila visoke kriterije koje je trebalo barem zadržati, opravdati, a onda i pokušati biti još bolji. Ipak, staza je bila dobro utabana, po kojoj sam skupa s njom mogla hoditi. Nastojimo knjigu imati kao glavnu misiju, i imati ju na našem stolu. Također se trudimo govoriti standardnim hrvatskim jezikom, uz bunjevački i šokački dijalekt.“

Tijekom večeri predstavili su se i gosti koji desetak godina surađuju s Hrvatskom čitaonicom, a desetogodišnje djelovanje obilježilo je i Hrvatsko društvo za pomoć učenicima „Bela Gabrić“.

Svojom su nazočnošću čast pisanoj i izgovorenoj riječi, među ostalima, ukazali, u ime Veleposlanstva Republike Hrvatske u Beogradu **Valentina Šarčević**, te Generalnog konzulata RH u Subotici **mr. Ljerka Alajbeg**, u ime Hrvatskog nacionalnog vijeća predsjednik Izvršnog odbora **Darko Sarić Lukendić**, te republički zastupnik i predsjednik DSHV-a **Petar Kuntić**.

Posjetitelji su imali priliku uživati i u programu koji su izveli recitatori i tamburaši, a glumci Male scene Hrvatske čitaonice odigrali su predstavu **Marjana Kiša** „Tamburaški oproštaj“. / Siniša Jurić/

HKPD-u „Matija Gubec“ uručena Povelja Republike Hrvatske

Povelja Republike Hrvatske, koju je HKPD-u „Matija Gubec“ iz Tavankuta dodijelio hrvatski predsjednik **dr. Ivo Josipović**, u povodu 65 godina rada i 50 godina od nastanka prve slike od slame i organiziranog rada u umjetnosti u tehnici slame, svečano je uručena Društvu okviru Gupčevog bala, 11. veljače 2012. go-

dine, na svečanoj akademiji održanoj u sportskoj dvorani Osnovne škole „Matija Gubec“ u Donjem Tavankutu.

Uz nazočnost „Gupčevih“ članova, brojnih visokih uzvanika, te mještana ovoga sela, Povelju je uručila specijalna izaslanica predsjednika Republike Hrvatske, generalna konzulica Republike Hrvatske u Subotici **mr. Ljerka Alajbeg**, koja je tom prigodom naglasila da je ovo, najviše odličje koje se može dodijeliti nekoj udruzi, rezultat rada na njegovanju i promicanju hrvatske kulturne baštine, ali da ujedno predstavlja i obvezu za nastavkom njezina očuvanja i ubuduće.

Povelja Republike Hrvatske dodijeljena je na inicijativu Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata uz potporu **mr. Ljerke Alajbeg**. Predsjednik HKPD-a „Matija Gubec“ **Ladislav Suknović** izrazio je zadovoljstvo što je ovo društvo u protekloj godini proslavilo dva značajna jubileja, te naglasio da će Povelja biti dodatni poticaj u daljnjem radu društva:

„Danas, kada ovu Povelju primam, mogu s velikom sigurnošću ustvrditi da je dospjela u prave ruke i da je s njom stigla, ne samo potvrda našem radu, nego i poticaj za nove uspjehe, na koje ćemo svi biti ponosni. Moram spomenuti da je, zahvaljujući angažmanu naših članova u protekloj godini, Tavankut također dospio na listu najturističijih odredišta u Vojvodini. To je još jedna potvrda naših stremljenja i sigurnog puta u bolje sutra“, rekao je Suknović.

Drugi, središnji dio proslave bila je objava vijesti da je bivši predsjednik HKPD-a „Matija Gubec“ **Branko Horvat** Društvu u trajno vlasništvo darovao kuću u svojem vlasništvu, koju je Društvo i do sada koristilo kao prostor za „Galeriju slika od slame“, te održavanje ljetnih programa „Gupca“.

Tijekom večeri gosti su mogli vidjeti i reprezentativnu postavku slika u tehnici slame, nastalih tijekom proteklih 50 godina djelovanja „Gupčevih“ slamarki.

P R E L A

Veliko prelo

Hrvatski kulturni centar „Bunjevačko kolo“ organizirao je 28. siječnja tradicionalno „Veliko prelo“ u Velikoj dvorani HKC-a.

Nazočnih preko 200 gostiju pozdravio je predsjednik HKC-a „Bunjevačko kolo“ **Ivan Stipić**, a manifestaciju je otvorio gradonačelnik Subotice **Saša Vučinić**. U izboru za najlipču prelu sudjelovalo je desetak djevojaka, a titula je pripala **Mariji Kujundžić**. Organizirana je i tombola, a goste su do kasno u noć zabavljali tamburaški sastavi „Hajo“ i „Biseri“.

Veliko prelo Pučke kasine 1878.

Četvrtu godinu zaredom u Subotici je priređeno Veliko prelo Pučke kasine 1878.

Ovogodišnje izdanje ove pokladne manifestacije okupilo je 4. veljače u dvorani restorana KTC preko 300 ljudi.

„Šokačko prelo“ u Bačkom Bregu

Tradicionalna pokladna zabava, „15. Šokačko prelo“ u organizaciji HKPD „Silvije Strahimir Kranjčević“ održano je 11. veljače 2012. godine, u velikoj dvorani Doma kulture u Bačkom Bregu. Goste je pozdravila predsjednica Društva **Tamara Lerić**, a voditeljica programa bila je **Milica Lerić** koja je najavila kulturno umjetničku i zabavnu večer u katastrofalnim vremenskim uvjetima ove neobično hladne zime.

Debo četvrtak u DSHV-u

Tradicionalni Debo četvrtak priređen je u Domu DSHV-a u Subotici 16. veljače, okupivši brojne članove, simpatizere i prijatelje najveće stranke vojvođanskih Hrvata.

Posljednjeg četvrtka pred početak korizme, prema obi-

čajima ovdašnjeg hrvatskog življa trebalo bi jesti devet puta i popuniti stas, što je prema starovremenskim mjerilima bilo znak dobrog zdravlja. U duhu „pojačane ishrane“ domaćini ove lijepe tradicijske manifestacije i ove su godine pripremili 2.000 ukusnih, domaćih fanaka za brojne goste. „Sve ono što je lijepo i na diku našega roda treba njegovati kao svojevrсни putokaz budućim generacijama da u eri masovne kompjutorizacije ne bismo zaboravili svoje korijene i vrijeme u kojima je nastajala hrvatska manjinska zajednica na ovim prostorima“, rekao je predsjednik DSHV-a **Petar Kuntić**, koji je sve goste dočekao na ulazu u sjedište stranke. Generalna konzultica RH u Subotici **Ljerka Alajbeg** i subotički gradonačelnik **Saša Vučinić** prigodnim govorima su pozdravili sve nazočne.

Prelo Mladeži DSHV-a

Peto po redu, Prelo Mladeži DSHV-a održano je u petak, 17. veljače, u restoranu tržnog centra KTC u Subotici. Zanimanje za prelo iz godine u godinu raste, ove je godine bilo gotovo 800 mladih, a došli su iz svih krajeva Vojvodine u kojima DSHV ima organiziranu mladež. Prelo su uveličali i gosti iz susjednih zemalja.

A prelo će zasigurno ostati upamćeno i po modnoj reviji mlade subotičke dizajnerice **Marije Jaramazović** inspirirane „otunčicom“, bunjevačkim odjevnim predmetom. Ova je revija ukrasila najprije kersko župno prelo, a potom i prelo mladeži DSHV-a.

Prelo sićanja

Jedno od „modno“ najzanimljivijih pokladnih okupljanja među bunjevačkim Hrvatima, svakako je lani pokrenuto „Prelo sićanja“. Ovo prelo, na kojem je jedini uvjet za sudjelovanje da osoba bude odjevena u bunjevačku nošnju, održano je i ove godine, u nedjelju 19. veljače u velikoj dvorani Hrvatskog kulturnog centra „Bunjevačko kolo“ u Subotici.

Posjetitelja je bilo preko stotinu, svih uzrasta, a uz one najsvečanije mogle su se vidjeti i običnije nošnje, također prigodne za ovakvu vrstu „sentimentalnog“ putovanja u povijest. Premijerno je prikazano i nekoliko nošnji koje su sašivene u proteklih nekoliko mjeseci.

Zajednički projekt hrvatskih institucija i udruga u Vojvodini

Godina obljetnica naših velikana

Ovo je godina stoljetnih obljetnica više hrvatskih velikana u Vojvodini. Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata je tim povodom započeo projekt kojim će biti obilježeni ovi značajni datumi. U projekt će biti uključena gotovo cijela hrvatska zajednica, od njezinih institucija, preko udruga i pojedina, do hrvatskih medija u Vojvodini.

Prvi sastanci vezani uz ovaj projekt, na kojem su određeni koordinatori iz udruga i strategija medijskog praćenja, održani su 1. i 2. veljače u sjedištu ZKVH-a u Subotici.

Plan projekta podrazumijeva niz programa (svete mise, književne, glazbene i dramske večeri, predavanja, stručne skupove i okrugle stolove, projekcije filmova, literarni i likovni natječaj...) koji će biti priređivani u raznim vojvođanskim mjestima, u prvom redu onima iz kojih potječu ili u kojima su značajnije djelovali velikani „slavljenici“.

Hrvatska zajednica podsjetit će se ove godine na sedmero značajnih imena iz svoje kulturne povijesti: bit će obilježena stota obljetnica rođenja kiparice Ane Bešlić (rođena 16. ožujka 1912. u Bajmoku), svećenika, književnika i bibliografa Ivana Kujundžića (rođen 2. lipnja 1912. u Subotici), književnika i sakupljača narodne književnosti Balinta Vujkova (rođen 26. svibnja 1912. u Subotici), književnika Ante Jakšića (rođen 22. travnja 1912. u Beregu), fra Stjepana Beata Bukinca (rođen 31. srpnja 1912. u Baču), te 150 godina od rođenja pjesnika Ante Evetovića Miroljuba (rođen 12. lipnja 1862. u Aljmašu) i 30 godina od smrti skladatelja i književnika Stanislava Prepreka (preminuo 13. veljače 1982. u Petrovaradinu).

Glavna koordinatorka ovog projekta i menadžerica za kulturne djelatnosti u Zavodu za kulturu vojvođanskih Hrvata **Katarina Čeliković** kaže kako narod koji poštuje svoje velikane može računati na vlastitu opstojnost u vremenima globalizacije i u manjinskom položaju, izvan prostora države matičnog naroda kojemu pripada.

Ravnatelj ZKVH-a Tomislav Žigmanov objašnjava kako se ovim zajedničkim projektom nastoji istaknuti da hrvatska zajednica nije „tikva bez korijena“, već da baštini dugotrajnu kulturu svojih predaka na ovim prostorima.

Inače, ovaj projekt ima korijene u aktivnostima ZKVH-a iz 2010. godine, kada je ta institucija pokrenula izradu baze s podacima o hrvatskim velikanima u Vojvodini.

„Ta baza zasad sadrži oko 150 imena, više i manje poznatih osoba, a iz koje je razvidno kako je početak 20. stoljeća bilo doba rađanja značajnog broja naših velikana“, kaže Tomislav Žigmanov.

/Prema: www.hrvatskarijec.rs i www.zkvh.org.rs/

Iskoristimo KORIZMU!

Sigurno ćete ovih dana slušati u crkvi i kod kuće, a možda i u školi, kako se u korizmi valja nečega odreći. Neki se odriču slatkiša, primjerice čokolade, neki gledanja televizije, a čula sam u šali da se jedan susjed odriče učenja. Šalu na stranu, vrijeme je ozbiljno. Zašto se mi uopće nečega odričemo u korizmi? Ako se odričemo jela, a poslije budemo gladni i žalosni, ili to radimo kako bismo smršavili, onda to i nije neko korizmeno odricanje. Prije nego krenemo u donošenje odluke čega ćemo se odreći, sjetimo se Isusove korizme. Imao je kušnje, napasti. No, on je pobijedio sve kušnje.

Priznao je da to nije lako, čak je molio pomoć od svojih prijatelja – da mole s njim. Na žalost, oni su pozaspali. Kršćani žele podijeliti Isusovu bol i muku jer mu žele zahvaliti za njegovu ljubav kojom je pobijedio smrt. A to pokazuju svojim „žrtvicama“. Ako se želim odreći hrane, onda ću tu hranu ili novac dati onome koji to nema. I to će me učiniti sretnim čovjekom. No, dobro je ovu korizmu iskoristiti i odreći se svađa, zavisti, ljubomore, ogovaranja, lijenosti... Na taj način MI POSTAJEMO BOLJI LJUDI. Dakle, ima smisla biti dobar tijekom korizme, a Uskrs će nam onda biti najljepši u životu!

Pokušajmo iskoristiti korizmu!

Vaša Zvončica

Sveti Blaž, čuvar naših grla

Kašljanje često može biti jako naporno i dosadno, kako djeci tako i odraslima – roditeljima i svima koji brinu o djeci. Kako mu se oduprijeti, kako ga spriječiti i liječiti?! Mnogim roditeljima iskustvo u liječenju ove dosadne *bole*, koja katkad ni temperaturu nema, govori da ima mnogo prirodnih načina, ali ga djeca često NEĆE!!! Tu su stoga mnogi sirupi, prospan, bronhikum, omnitus... i drugi, ali i u novije vrijeme inhalacije koje pomažu. Čemu ćete pribjeći kako biste pomogli svom mališanu, odlučite sami, a *Zvonik* Vam poručuje da ima još jedan način – blagosloviti grlo čudesnim blagoslovom svetoga Blaža. Tako su djeca na njegov spomendan u vrtiću primila ovaj čudesni blagoslov kako bi ih sveti Blaž sačuvao od bolesti grla i svakog drugog zla. Tko je bio Sveti Blaž? On je živio jako, jako davno. Bio je liječnik i volio je siromahe. Pomagao im je tako što ih je liječio. Tako je dječaku kom je zapela riblja kost u grlu spasio život. Umro je tako što su mu zločesti ljudi odrubili glavu. Njegova glava donesena je u Dubrovnik i danas je on zaštitnik toga grada. Tamo ga zovu sv. Vlaho. Nedavno je i u vrtiću zalutao jedan veliki bombon, i zaglavio se u grlu veseloj djevojčici koja je malo poskakivala dok ga je jela. Sveti Blaž je bio s nama i pomogao da brzo izguramo bombon sa pogrešnog puta. Poučeni ovim iskustvom, odlučili smo da bombone (koje jako volimo) jedemo samo sjedeći. /*Marina*/

Održan IX. Hrckov maskenbal

Usprkos svim vremenskim neprilikama, Hrckov maskenbal, deveti po redu, održan je u petak, 17. Veljače u punoj dvorani HKC „Bunjevačko kolo“ gdje se okupilo mnoštvo neobičnih „likova“. Bile su tu vile, vještice, planinari, mornar Popaj, klaunovi, sportisti, pčelice i drugi, svi smo se okupili da se još malo provesećemo i družimo jer počinje Korizma.

Uz ovakve likove svi su bili sretni. A s nama su se radovali i naši dragi gosti. Osim Hrcka na maskenbalu su bile naše drage konzulice Ljerkica Alajbeg i Vesna Njikoš – Pečkaj, te Anđela Horvat koja skrbi za obrazovanje pri Hrvatskom nacionalnom vijeću ali i Tomislav Žigmanov, ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata. Momci iz Tamburaškog sastava „Klasovi“ razgalili su nas svojom svirkom a organizatori maskenbala NIU „Hrvatska riječ“ su se potrudili da svi doma poneseemo dar u znak sjećanja na ovaj dan.

Na popularnom Hrckovom maskenbalu bila su djeca iz: vrtića „Marija Petković“ Subotica, vrtića „Petar Pan“ Tavančut, vrtića „Pepeļjuga“ Ljutovo, vrtića „Bambi“ Mala Bosna, iz osnovnih škola „Matko Vuković“ Subotica, „Ivan Milutinović“ Subotica, „Sveti Sava“ Subotica, „Vladimir Nazor“ Đurđin, OŠ „Ivan Milutinović“ Mala Bosna, „Matija Gubec“ Tavančut, „Ivo Lola Ribar“ Plavna, „Aleksa Šantić“ Vajska, „22. Oktobar“ Bački Monoštor, HBKUD „Lemeš“ Svetozar Miletić i HKUD „Vladimir Nazor“ Sombor. /*Bernadica*/

Korizmeni zadatak

Napravi „Kalvariju“ i svoj korizmeni kalendar

Dragi Zvončići, surfajući po internetu, naišla sam na više nego zanimljive zadatke vezane uz korizmu. Kako smo ušli u korizmu, u vrijeme kada više razmišljamo o Isusovoj ljubavi prema nama, njegovoj velikoj žrtvi i smrti na križu – možemo u sebi probuditi kreativnost i maštu i napraviti vlastitu kalvariju i korizmeni kalendar. Tako ćemo pratiti svoj duhovni rast u pripravi za Uskrs.

Na internetskoj stranici Katehetskog ureda Splitsko-makarske nadbiskupije nalazi se shema s likovima koje treba izrezati a potom posložene zalijepiti u bilježnicu ili neki papir i obojiti. Evo primjera kalvarije koju smo posudili sa stranice zlatna-djeca. Nju je izradila mala Lorena.

Kalvariju možete nacrtati, na nju smjestiti Krista i dvojicu razbojnika na križevima, Kristovu majku Mariju, apostola Ivana, vojnika i jednu ženu. Ispod toga možete iscrtati svoj četrdesetodnevni korizmeni kalendar u koji ćete svakoga dana ucrtati neki od znakova.

Predložimo sljedeće:

📖 Molitva

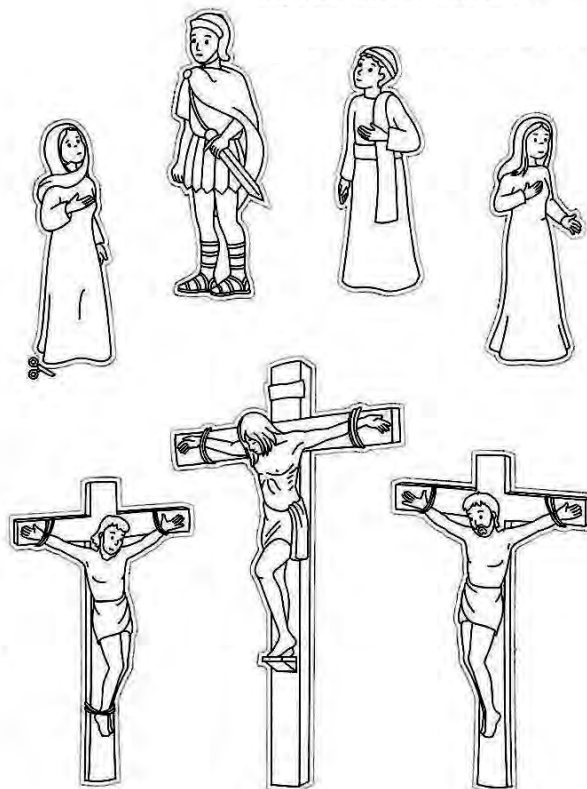
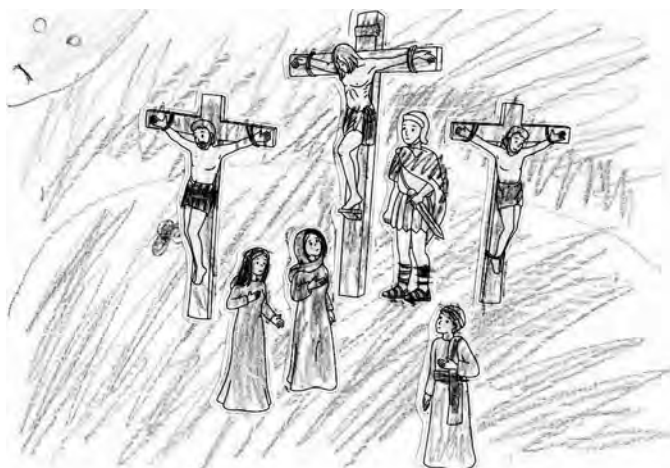
♥ Dobro djelo

✝ Odlazak u crkvu (sv. misa, Križni put, ispovijed...)

🎧 Post – odricanje (od slatkiša, gledanja TV-a, ljutnje, svađe i sl.)

Pošaljite nam svoje radove koncem korizme i na vašu adresu doći će lijep dar!

KALVARIJA - ISUSOVO RASPEĆE

Moj korizmeni kalendar

Ime:		Adresa:				
ponedjeljak	utorak	srijeda	četvrtak	petak	subota	nedjelja
		Čista srijeda 22. 02.	23. 02.	24. 02.	25. 02.	1. korizmena 26. 02.
27. 02.	28. 02.	29. 02.	01. 03.	02. 03.	03. 03.	2. korizmena 04. 03.
05. 03.	06. 03.	07. 03.	08. 03.	09. 03.	10. 03.	3. korizmena 11. 03.
12. 03.	13. 03.	14. 03.	15. 03.	16. 03.	17. 03.	4. korizmena 18. 03.
19. 03.	20. 03.	21. 03.	22. 03.	23. 03.	24. 03.	5. korizmena 25. 03.
26. 03.	27. 03.	28. 03.	29. 03.	30. 03.	31. 03.	Cvjetnica 01. 04.
02. 04.	03. 04.	04. 04.	Veliki četvrtak 05. 04.	Veliki petak 06. 04.	Velika subota 07. 04.	USKRS 08. 04.

NAGRADNA IGRA

Popunite kupon, pošaljite ga na adresu Zvonika do 17. 03. i očekujte vrijedne nagrade!

Glavna nagrada
BICIKL!

Izvlačenje sretnih dobitnika na Subotičkoj kalvariji, 18. 03.

KUPON ZVONIKA br. 208

Isus je na Cvjetnicu u Jeruzalem ušao na:

- na konju
- devi (kamili)
- magarcu

.....
Ime i prezime

.....
Adresa:

Dragi čitatelji,

nakon parade, maski, prela, jela i pića, nastupa vrijeme pokore, odricanja, suzdržavanja. Zvuči okoštalo, već viđeno, nezanimljivo, a s druge strane, nespojivo u jednoj osobi, u samo jednom životu, jednoj istoj godini.

Iz takvog razmišljanja proizlazi, prije ili kasnije, odmahivanje rukom uz ne/izrečenu misao *yeah, right* ili *kako god*. (Ionako nitko od nas, barem ja nisam prava niti baš pogodna osoba za takve vratolomije.)

I tako se ništa ne mijenja. Čovjek ne ide naprijed, ne ide ni natrag nego umire za života i tapkajući u mjestu. Mijenjajući radna mjesta, statuse, partnere, prijatelje, predmete „lajkanja“, zakopava se u sebi.

Postoji nešto što svatko od nas može svakodnevno činiti, nešto konkretno a spasonosno. Sveti Ivan don Bosco je to lijepo formulirao: *Ima post koji svi možete činiti: čuvajte svoje srce i svoja osjetila.*

Želim vam plodonosno korizmeno vrijeme!

PS: *Čuvajmo svoja srca i svoja osjetila.*

Nevena Mlinko

Je li to on? / Je li to ona?

Spomenuto pitanje iz naslova teksta okupilo je u nedjelju, 29. siječnja, na prvu tribinu u 2012. godini u subotičkom Katoličkom krugu šezdesetak mladih. Vječnu aktualnost tematike srodne duše i potrage za njom posvjedočile su, osim lijepoga odaziva, tišina i pozornost kojom se pratilo skoro dvosatno izlaganje voditeljice tribine, **Katarine Ralbovsky**, djelatnice Centra za duhovnu pomoć iz Zagreba.

Odgovor na pitanje: *što je to ljubav?*, bio je predstavljen kroz hagioterapijsku prizmu promatranja duha, tijela i psihe kao tri osnovne dimenzije čovjeka. Ljubav zaokružuje sva tri područja dok se u današnjici, najviše kroz medije, nude pogubne poluistine po kojima se ljubav ostvaruje na razini tijela, spolnoga odnosa, i psihe, osjećanja. Duh, kojeg karakterizira pitanje savjesti i volje, koji pretpostavlja unutarnji stav življenja kao sebedarja, biva eliminiran iz moderne ljubavne računice. Rezultat je, nažalost, gorki okus razočaranja i izranjenosti, koji ostaju mladima nakon neuspjelih, intimiziranih veza, a o kojima nitko ne govori i za koje nitko ne nudi lijek. Zabavljanje se s razlogom ne naziva *spavanjem* nego *hodanjem*. Drugim riječima, smisao hodanja je upoznati drugu osobu kroz razgovor: saznati istinu o drugoj osobi, tko

je, što radi, čime se bavi, saznati njezinu ljestvicu vrednota, vjerski pogled, dobre i loše navike, itd. Također, potrebno je i sam poznavati sebe i svoje parametre življenja koji se reflektiraju na kriterije u potrazi za voljenom osobom. Tjelesni odnosi postavljaju se kao barijera za upoznavanje osobe iznutra. Stoga je voditeljica tribine savjetovala izbjegavanje zatvorenog prostora tijekom zabavljanja i što više razgovora. To vodi ka otkrivanju bogatstva različitosti koje obilježava mušku i žensku polovicu. Ovaj Božji dar često se pretvori u kamen spoticanja u vezama. Slikovito rečeno, ljudi često nisu svjesni činjenice da go-

vornica koja se predavaču nalazi s desne, auditoriju se uvijek nalazi s obratne, lijeve strane. Slično je i s muškim i ženskim pogledom na svijet i nije vrijedno svađe i rasprave, tvrdoglavosti i uvjeravanja.

Živopisno predavanje bilo je obogaćeno svjedočanstvima mladih koji su pisali o svojim potragama za srodnim dušama, molitvama za supružnike, teškoćama i prevladavanjem nepri-

lika u vezama. Katarina Ralbovsky je za kraj poručila da nas tojimo moliti za buduće supružnike, osmišljavati hodanje i mnogo razgovarati, njegovati vjernost prije braka, odlučiti se za ljubav i brak, promatrati drugu osobu kao prekrasni dar i nas tojati učiniti da „tebi kraj mene bude dobro“.

N. M.

Dogodilo se...

Četvrta obljetnica Omladinske emisije na Radio Mariji

Nekim ljudima draže je biti od koristi i onda kada se baš nikom drugom apsolutno ništa ne radi. Malo je takvih, a još je manje onih koji s radošću rade posao, a da za to čak i nisu plaćeni. Kako je divno poznavati takve osobe, kako je divno družiti se s njima, biti u kontaktu i slušati ih. Jednom je netko rekao da volonteri nisu plaćeni jer se njihova dobrota i rad ne može platiti. Da, slažem se, neprocjenjivi su. Skup takvih ljudi dogodio se upravo u nedjelju 12. veljače na valovima Radio Marije. Baš onda kada je padao snijeg i kada je bilo lakše ostati kod kuće i grijati se pokraj peći. Vjerujem kako smo nesebičnim darivanjem svojega vremena uspjeli obradovati mnoge koji su nas slušali preko radio prijemnika ili internetske stranice. Slavili smo 4. godišnjicu Emisije za mlade i to raspjevano radošno hvaleći i časteći Boga.

Pišem ovaj tekst i razmišljam kako im se imena često zaborave spomenuti, ili se negdje zagube, pa ću sada iskoristiti priliku zahvaliti im i nabrojati imena koja, složiti ćete se, zaslužuju biti dio ovog teksta. Hvala: **Jeleni Mlinko, Aniti Pelhe, Neveni Mlinko, Marini Gabrić, Davidu Anišiću, Nikoli Bašiću, Dariu Martonu, Goranu Gregorčiću i Vladimiru Lišiću**. Hvala i Vama, dragi *Proroci*, što ste svojom pjesmom obogatili ovaj naš jubilej i našu emisiju. Drago mi je što su nam se javljali revni slušatelji bez čijih poziva ne prođe niti jedno nedjeljno popodne, a dobivali smo poruke i izvan granica naše zemlje. Sretan sam i ponosan sam što sam dio ovakve ekipe, te kao urednik emisije za mlade na Radio Mariji u Subotici mogu čestitati 4. obljetnicu svim volonterima i svima onima koji su uz nas.

Kao i dosad, vjerna ekipa volontera i dalje Vas očekuje i poziva da budete s nama na valovima Radio Marije u dobro poznatom terminu, nedjeljom u 15 sati.

Slušajte nas na 90,7 Mhz ili na internetskoj stranici: www.radiomarija.rs

Vlado Kovač

Ljubavna priča ili priča o Ljubavi

Srca, poljupci, darovi, zagrljaji, stihovi, cvijeće, ali i suze, ljubomora, tuga... Sve to poznato je iz ljubavnih priča koje se na kraju sve čine istima. I doista, nezahvalnim se čini napisati bilo što o ljubavi. Uvijek imamo dvoje ljudi. Možda su oboje zaljubljeni do ušiju, pa se ponašaju skroz šašavo. Ili je jedno smrtno zaljubljeno, a drugo to ni ne primjećuje ili još gore, voli neku treću osobu, pa onda imamo onu bolnu priču o neuzvraćenoj ljubavi, koja se može završiti riječima: *Ja te volim i zato ću te pustiti da budeš sretna/sretan s njim/njom*, ili ipak: *I živjeli su sretno do kraja života*. Ima i takvih u kojima je u početku sve savršeno: pronašli se, zavoljeli i sad im je lijepo. Ipak, to nije zanimljivo za jednu priču, pa ona mora pokrenuti dobro poznate mehanizme „rušenja velike ljubavi“. A tu već možemo reći da ima neke raznolikosti: roditeljske zabrane, jedno od njih mora otići negdje daleko, a neće se moći vra-

titi; mogu se javiti i različiti likovi spletkara koji naš par pokušavaju rastaviti na sve moguće načine. I na kraju, priča se može završiti pobjedom ljubavi ili njenim porazom koji će na kraju ipak zaključiti da su prave ljubavi tužne i time se tješiti.

Poslije svega, sve to zvuči tako površno i klišeizirano. Ako tomu dodamo hrpu romantičnih komedija u kojima se ljubavne boli liječe velikom kutijom sladoleda, ili časopise s „korisnim“ savjetima kako zavesti, što darovati, što nakon prekida, dobijemo dojam da je tema o ljubavi potrošena i da u njoj nema puno dubine.

Treba joj prići s druge strane. Citat iz Mudrih izreka predstavlja ljubav kao nešto što nije predvidivo, kao u filmovima, nešto usporedivo s čudima u prirodi i potiče nas da je se divimo, iako je ne možemo istinski razumjeti:

Troje mi je nedokučivo, a četvrto ne razumijem. Put orlov po nebu, put zmijin po stijeni, put lađin posred mora i put mladićev k djevojci.

Iako se danas znanstveno mogu objasniti i tajne leta, plvidbe, i kretanje životinja, četvrto i dalje ostaje nedokučivo. Ono što nastane u ljudima i traje, a nitko ne zna reći zašto. Potiče na promjene, žrtve i prosječne ljude čini najdivnijim osobama. A zašto, kako? To zauvijek ostaje tajna. Možemo je otkrivati, ali pred njom svi ostaju razoružani, jer se ne da nadmudriti i djeluje iako je ne možemo potpuno shvatiti. Tako promatrajući ljubav ipak se čini da se o njoj može unedogled pisati, a priča o Ljubavi samo se proširuje, a ne vidi joj se kraj. Kad joj se približimo, otkrivamo još njene ljepote i ona nas vodi dalje. I na kraju, otkrivamo njenog Autora koji je nas samo uveo u tu priču. Početak i svršetak, sama Ljubav.

Ana Ivković

Vrijeme ljubavi

Još nismo zaboravili idilično božićno vrijeme, a već ulazimo u korizmu. Zašto uopće moramo proći kroz korizmu? Zar ne bi bilo bolje dočekati Uskrs bez patnje, odricanja, Velikoga tjedna, četrdesetodnevne korizme, križnoga puta? Možda bi vjera onda bila jača i privlačnija? Kada bismo svijetu nudili vjeru koja je utjeha, radost, duhovnost, ljubav, a ne bismo spominjali križ i odricanje, svi bi nas razumjeli i prihvatili. Ipak je Isus prošao tim putem. Ne što je morao ili što mu je bilo lako trpjeti, nego zato što nas je volio, volio nas je više od života. A vjerujemo da nema veće ljubavi od one koja prihvaća križ, koja dariva život za druge, ljubavi koja trpi za drugoga. Slijedeći primjer te ljubavi i mi imamo priliku pokazati koliko ljubimo jedni druge. Pitate se kako? Kao prvo, moramo donijeti odluku. Odluku da ćemo doista održati svoju volju i želju da učinimo nešto za drugoga. To može biti neka materijalna pomoć (onima koji su u oskudici), pomoć u vidu usluge (poput čišćenja snijega starima i bolesnima) ili duhovna pomoć (u smislu da nekoga uputimo na nešto dobro). A ta naša odluka može biti učvršćena uz tri obilježja korizme: POST, MOLITVU I MILOSRĐE. Ukoliko ih se budemo pridržavali u odluci, budimo uvjereni da ćemo postići svoj cilj. Korizma je vrijeme ponovnoga izbora, vrijeme odluke. Kroz ovu korizmu izaberimo radost, izaberimo put na kojem ćemo sve činiti s osmijehom na licu i radošću u srcu. Samo tako ćemo usrećiti i druge, ali i sebe. A jedan od načina da se usrećimo i da usrećimo druge jest post. Jer post je most od želuca do srca, a srce je puno ljubavi. Kao drugo, svojim ponašanjem moramo pokazati i dokazati svoju ljubav koju osjećamo prema drugima. A to nije ni malo lako. I treća, posljednja ali ne i ne-

važna stvar, jest isprositi ljubav. Pod tim ne mislim da moramo „trčati za nekim“, nego da ljubav trebamo izmoliti i zaslužiti. Zaslužiti ljubav znači moliti se za drugu osobu, da je Bog usmjerava i vodi, ali isto tako i za sebe da i nas Bog usmjerava i vodi ka pravom putu. I zato, kad se odričemo nečega to nije zato da bismo se mučili, nego zato da bismo rasli u ljubavi, da bismo postajali sposobniji darivati sebe, izlaziti iz svoje sebičnosti i otvarati se Bogu i ljudima. A korizma je divna prilika za ovo, prilika da se odrekemo nečega, da više molimo i mislimo na druge kako bismo rasli u ljubavi. Ljubavi prema bližnjemu, bili to dečko, djevojka, zaručnica, prijatelj, susjed, brat, otac ili bilo tko drugi.

Želim vam da ova korizma bude za vas doba preispitivanja, i „ubijanja“ staroga čovjeka i njegovih manjkavosti, kako bi se snagom Duha mogao roditi novi čovjek u vama. A kako? Vjerujem da će svatko znati pronaći njemu dobar način: postom, odricanjem od loših navika i poniznošću, strpljivošću i ustrajnošću, te molitvom i dobrim djelima, ali iznad svega i uvijek s ljubavlju i radošću.

Marina Gabrić

Ljubav i seksualnost u Božjem naumu

- Teologija tijela -

Kada, gdje?: 03. 03. 2012.,
na Otvorenom sveučilištu u Subotici s početkom u 10 sati
Tko? – don Damir Stojić
Što? – Jednodnevni seminar za mlade na temu
„Ljubav i seksualnost u Božjem naumu“
Ulaz je slobodan.
Svi ste dobrodošli!

Današnji čovjek je tražitelj. On traži istinu i smisao. Ne zadovoljava se zabranama, prijetnjama i opomenama koje nisu podržane argumentima. Ne želi čuti „Da“ ili „Ne“, nego želi dobiti odgovor na pitanje „Zašto? Zbog čega? Kako?“.

Ivan Pavao II. je nakon studija morala i filozofije vršio dužnost studentskog kapelana u Poljskoj. Iako je bio veliki mislilac, u ispovjedaonici se susretao s vrlo konkretnim i prizemnim pitanjima mladih: „Zašto je grijeh spavati s curom prije braka? Zašto je samozadovoljavanje grijeh?“ I jedini odgovor koji je imao je bio: „Zato što Crkva tako kaže.“ Ali je shvatio da to nije dovoljno. Ili je Bog pogriješio pri stvaranju ili postoji neki plan, neki smisao u svemu tome? Još kao svećenik, posvetio se molitvi i proučavanju Biblije, osobito na ovu temu. Počeo je uviđati smisao. Kao biskup i kardinal završio je svoju knjigu „Teologija tijela“, ali je odmah potom izabran za papu. S obzirom na to da nijedan papa u povijesti Crkve nije izdao knjigu, on je ostao dosljedan toj tradiciji, ali je knjigu ipak želio predstaviti. Stoga svake srijede u javnom obraćanju svijetu „Urbi et Orbi“, počinje iščitavati svoju knjigu. Kroz pet godina, predstavio je 129 kateheza, a 6 kateheza nije predstavio javnosti, jer su govorile o erotizmu i bile su preosjetljive. Nakon njegove smrti, knjiga je izdana u cjelini.

Tema njegovih naučavanja bila je ljudska spolnost i njezina uloga u Božjemu planu ljudskoga spasenja, onako kako ga zamišlja kršćanstvo. A u tom planu tjelesnost i seks između muža i žene, kako tvrdi Teologija tijela, ima upravo jednu od glavnih uloga.

Mr. sc. don Damir Stojić, svećenik salezijanac, rođen je 1973. godine u Torontu, Kanada, kao najmlađi, treći sin u obitelji hrvatskih emigranata. Nakon završene osnovne i srednje salezijanske škole u Kanadi, najprije upisuje studij psihologije, ali nakon ljetovanja u Hrvatskoj odlučuje doći među hrvatske salezijance i upisuje studij teologije na Katoličkom bogoslovnom fakultetu u Zagrebu. Pedagošku praksu vršio je u Splitu i Sondriu, Italija. Godine 2002. diplomirao je s temom „Teološko značenje golotinje u Svetom pismu“. Iste godine, 29. lipnja, zaređen je za svećenika te nastavlja djelovati kao salezijanac i kapelan u župi Duha Svetoga i u crkvi Sveta Mati Slobode na zagrebačkom Jarunu.

Godine 2004. odlazi na poslijediplomski studij u Washington, gdje je na Catholic University of America magistrirao pri katedri moralne teologije s temom „Načela katoličkoga socijalnog nauka u pravima manjina“. Za vrijeme studija bio je župnik Hrvatske katoličke misije sv. Blaža i jedan je semestar radio kako studentski kapelan na American University u Washingtonu, DC.

Ponovno se vraća u domovinu gdje u rujnu 2007. dobiva dekret zagrebačkoga nadbiskupa Josipa Bozanića za student-

*** * ***

Bog nas je stvorio na svoju sliku i priliku.

*** * ***

Crkva je jedina očuvala puninu istine i dostojanstva ljudske spolnosti!

*** * ***

Zašto imamo milijune mrtvih od side? Zašto broj pobačaja raste? Otkud toliko prevara u braku? Toliko rastava?

Zašto ljudi ne ulaze u brak? Negdje smo skrenuli s puta...

*** * ***

Bog nije protiv užitka...

*** * ***

Tijelo je posvećeno utjelovljenjem Isusa Krista. Nije prljavo – sveto je! Ima svrhu, ima smisao...

*** * ***

Nije problem pornografije što prikazuje previše... nego što prikazuje premalo!

*** * ***

Ivan Pavao II. postavio je konkretna pitanja Bogu. Jednako konkretna kao što su bila pitanja mladih koji su tražili istinu. Koji su tražili smisao. Pitao je Ivan Pavao II.: „Bože, otkud požuda? Otkud dijelovi spolnih organa koji imaju samo užitak za svrhu? Ima li tijelo smisla? Koja je njegova uloga u djelu spasenja?“ Odgovore koje je dobio predstavio je u kapitalnom djelu „Teologija tijela“.

skoga kapelana. Član je Povjerenstva za pastoral mladih Hrvatske biskupske konferencije, kao i Hrvatske salezijanske provincije. Osim što je studentski kapelan, redovito pastoralno djelovanje vrši u crkvi Sveta Mati Slobode, na zagrebačkom Jarunu.

Veze danas...

U vrijeme Jane Austin pravila udvaranja bila su jasna i sve je bilo mnogo jednostavnije. Znalo se kad se tko komu sviđao. Djevojke bi ispustile rupčice, muškarci bi zapitali za ples... I ne tako davno pravila hodanja bila su jasna. No, danas je sve postalo kaotično i ništa više nije jasno. Mladi uopće nemaju uzore na koje se mogu ugledati, jer se pravila hodanja mijenjaju munjevito. Za uzore zato uzimaju filmske zvijezde ili pak prate savjete iz novina. Ipak, nemojmo biti suviše strogi i okrutni. Uzore imaju i u knjigama. Tako se u svjetskom bestselleru „Twilight“ glavna junakinja Bella udaje za svog dečka u svojoj osamnaestoj godini kako bi mogla spavati s njim jer on ne želi imati odnose prije braka. Dakle, poruka je: seks je uzrok braka, a ne nešto što iz braka proizlazi. Filmovi ne čekaju ni brak, u srednjoj školi prikazano je kao sasvim normalno da se spava s partnerom, a ako ne pronađeš curu ili dečka u srednjoj školi prije no što odeš na fakultet, markiran si kao gubitnik. Boljoj slici o ljubavi i vezama ne pridonose ni poznate zvijezde koje kao da se natječu čiji će brak kraće trajati. Tako postoji slavni par čiji je brak trajao manje od 24 sata. Nimalo čudno što se mladi danas tako teško upuštaju u veze, a kamoli u brak.

Mnogi se za odgovore na pitanju ljubavi, veza i predbračnih odnosa obraćaju teenage časopisima. Pogledajmo kako ih ti časopisi savjetuju.

– Čitatelj (Ivan, 14 godina): *Hitno mi je potrebna pomoć! Zaljubljen sam u dvije djevojke. Ne poznajem ih baš najbolje ali imam osjećaj da bi obje željele biti sa mnom. Što da radim?*

– Odgovor časopisa: *Izađi s obje.*

– Čitateljica (Marina 12 godina): *Imam dečka koji je 16 godina i više puta me je pitao da spavamo zajedno. Bih li trebala spavati s njim?*

– Odgovor časopisa: *Sa 12 godina si možda još mlada da spavaš s njim. U odnose se trebaš upuštati samo ako ga doista voliš i osjećaš se spremnom*

na to. Ne dopusti da te on primorava i ne zaboravi koristiti zaštitu.

– Čitatelj (Goran 17): *Smuvao sam se s jednom djevojkom na nekoj žurki i iste večeri vodili smo ljubav. Tek kasnije sam saznao da je ona djevojka mog najboljeg druga....*

Postoje i mnogi drugi primjeri, no zapitajmo se o osobama koje daju savjete. Njih ne začuđuje mnogo što se toliko mladih u tako ranom dobu raspituje o vezama i predbračnim odnosima, niti promiskuitet, i što dotični mladić ne zna tko je djevojka njegovog najboljeg prijatelja. Oni mladima ne govore o biti ljubavi već samo o površnom, kao da im poručuju da se zaštitite od trudnoće i spolnih bolesti i onda neka rade što hoće. Osim ovih pitanja, spomenuti teenage časopisi promoviraju da moraš naći nekoga, pogotovo cure, pod hitno. Pa tako postoje brojni, detaljni savjeti kako oblikovati tijelo da bi našla dečka, kako smršavjeti, make-up tutoriali za zavodljiv izgled, kako prikazati sebe u što boljem svjetlu. Postoje razni, opširni članci kako općiniti muškarca u 10 koraka. Na pitanje „Zašto još uvijek nemam dečka?“ neki od odgovora su „Ne obraćaš dovoljno pažnje na svoj izgled“, „Ne izlaziš dovoljno“, „Stid-

ljiva si“... Veze su dakle svedene na nešto potpuno površno, a časopisi pokušavaju prodati načine na koje što brže i lakše stupiti u vezu. Za uspješnu vezu dovoljno je pratiti jednostavne korake koje nam časopisi nudi. Istina, ljubav je nešto divno i svatko želi osjetiti da je voljen, ali danas više nije bitno kakav je taj netko, bitno je da se nađe netko po svaku cijenu. U ljubavi nije bitna kvaliteta, već kvantiteta, da se ima što više veza. Upravo ovi časopisi nameću nam da moramo naći nekoga, što prije, a kad se jednom u vezu uđe, ne postoje granice. Danas nije čudno da nakon samo par sati poznavanja dvije osobe stupe u vezu, a nakon prekida i razočaranja jadaju se kako su svi oni ili one isti i kako je ljubav grozna.

Vođeni ovakvim savjetima u ovom izokrenutom svijetu, ljubav može ostaviti gorak okus u ustima, dovesti do razočaranja i nemira. Zato je potrebno željeti osobu koja je za nas, a ne vezu radi veze, u hodanje stupiti polako, promišljeno, razumno, jer je ljubav dar Božji, nešto što bi trebalo bit dragocjeno, prema čemu se treba odnositi s poštovanjem, biti obazriv, njegovati ju i čuvati kao nešto najvrjednije.

Vedrana Cvijin

Hoće li nam korizma biti ledena ili ..?

Dragi čitatelji! Snijeg i „novo ledeno doba“ okupirali su naše ulice, naše vjesti – jesu li takli i naša srca? Ulazimo u korizmu i opet smo u prilici zaključiti što je za nas – Korizma. Najčešće su najtočniji odgovori oni – najjednostavniji: priprava za Uskrs. Ipak, kako je život sve prije nego jednostavan, nastavljaju se pitanja – a što je za mene, uopće, Uskrs i je li uopće moguće biti za njega **PRI-PRAVLJEN**? U odgovaranju na sva ova pitanja – bilo na kompliciran, bilo na jednostavan način – najbolje bi bilo konzultirati „stručnjaka“, a najveći stručnjak za Uskrs je – Isus Krist! Porazgovarajmo s Njim razmatrajući Riječ, ali u ispovijedi, koja ledeno otapa, bolesno liječi, umorno odmara... Znamo to već svi! Još jedno je bitno: djelujmo! Kada shvatimo što je naša korizma i na koji način će nas ona voditi do uskrsa, učinimo sve da naša srca i djela budu snježno bijela, a ne snježno ledena... (Ivh)

riječ stručnjaka

7 najvećih pogrešaka u odgoju djece

Podizanje djece nedvojbeno je jedno od najljepših i najzahtjevnijih iskustava koje ljudsko biće može imati. Da bismo postali dobri roditelji – svima je potrebna vježba. Jedna mala promjena, dosljedno i postojano provedena, može zaista promijeniti cijeli sustav. Ne možete promijeniti ono što ne želite priznati, a to što ne priznajete obično određuje pravila. Malobrojna pravila, dosljedno i nenasilno primijenjena, vrijede više nego brojna pravila koja se nedosljedno primjenjuju. Previše pravila i smjernica nas čini nesretnima, a premalo njih vodi u kaos. Iako ne tvrdimo da znamo sve prave odgovore, vi ćete možda ustanoviti da su neke muke koje kao roditelj proživljavate, barem djelomično uzrokovane jednom od tih sedam roditeljskih grešaka.

☒ RAZMAZILI STE SVOJE DIJETE ☒ STAVLJATE BRAK NA POSLJEDNJE MJESTO

☒ NAMEĆETE DJETETU PREVIŠE AKTIVNOSTI ☒ ZANEMARUJETE SVOJ EMOCIONALNI ILI DUHOVNI ŽIVOT ☒ SVOM DJETETU STE NAJBOLJI PRIJATELJ ☒ NE USPIJEVATE PRUŽITI STRUKTURU SVOM DJETETU ☒ OČEKUJETE DA DIJETE OSTVARI VAŠE SNOVE

Razmislimo skupa o prvom:

Razmazili ste svoje dijete

Od rođenja do približno 18. mjeseca, potrebama beba mora se dosljedno udovoljavati kako bi shvatile da će uspjeti i da se mogu osloniti na svoju okolinu – imati povjerenja u nju. Ali u kasnijim mjesecima ove faze, približno od 12 do 18 mjeseci, isto tako je važno da se nekim potrebama beba ne udovoljava odmah. Kad bebe moraju neko vrijeme čekati na razne stvari, uče dvije vrlo važne činjenice o životu: da nisu jedno s ljudima koji ih podižu i da ne mogu uvijek dobiti ono što žele.

Kao prvo, kao roditelji skloni smo: raditi ono što je učinjeno nama ili raditi suprotno onome što su radili nama. Ako ono što je nama učinjeno nije bilo dobro, na primjer, odrastanje u prekrutoj obiteljskoj strukturi s previše pravila i uputa, mi ćemo ili ponoviti obrazac ili raditi suprotno – svojoj djeci pružiti ćemo vrlo malo strukture – što je jednako loše. Drugo, mnogi od nas osjećaju se toliko krivima zbog onoga što kao roditelji radimo, da nastojimo nadoknaditi greške u jednom području tako što smo popustljivi u drugom. To staroj patnji samo dodaje novu patnju, uvećavajući probleme kao kamate na štednom računu. Što učiniti umjesto toga? Djeca su puno sretnija i zdravija kad imaju ograničenja i strukturu. Jedna od grešaka je i infantiliziranje djece:

✓ Pustite ih da sami vezuju cipele. Naučite svoju petogodišnjakinju da sama vezuje cipele. Namjerno joj ujutro pustite 5 ili čak 10 minuta više, kako bi imala dovoljno vremena da veže cipele. Prvih nekoliko puta kad to obavi barem približno kako treba, istaknite to i pohvalite je zbog uspjeha. Nevjerojatna osobna radost zbog ovog uspješnog obavljenog zadatka održat će naviku jednom kad je usvojena.

✓ Neće im biti ništa ako moraju pričekati nekoliko minuta. Ako se vaš osamnaestomjesečnjak probudi iz sna baš kad ste vi sred posla, doviknite mu vedrim glasom da ćete za minutu biti kod njega. Ako počne protestirati čak i ako je protest ozbiljan, nastavite raditi ono što ste radili (osim ako vam to ne bi oduzelo više od 5 ili 10 minuta). Onda, kad ste gotovi, s pouzdanjem, vedro otiđite u njegovu sobu i zahvalite mu što vas je čekao i pobrinite se za njegove potrebe. Nemojte nakon toga raditi veliku stvar. Budite opušteni, najviše što možete. Izlažući svoju djecu ovakvim, vrlo malim dozama frustracije, pomoći ćete im da nauče kako čekanje nije kraj svijeta i da vi i oni niste jedna osoba.

✓ Pustite neka se isplaču. Kad vaša četrnaestogodišnja kći dođe iz škole u suzama zato što je njezin prvi dečko prekinuo s njom, samo ju slušajte. Izbjegavajte dijeljenje savjeta. Samo slušajte, slušajte i slušajte. Sama činjenica da ste s njom i slušanje i procjenjivanje dovoljno je da ona zna kako vam je istinski stalo do nje.

✓ Nemojte mu pokrivati dugove! Vaš dvadesetogodišnji sin dolazi kući i objavljuje da ima dug koji ne može platiti. Recite: „Stvarno, to je puno novaca“. Nemojte se mrštiti, nemojte izgledati užasnuto, nemojte odmah uletjeti u shemu spašavanja situacije. Pričekajte koji trenutak. Napeta stanika bit će neugodna za oboje, ali kad on shvati da mu nećete pokriti dug, početak će smišljati što bi se moglo učiniti. Svi bi roditelji htjeli potpuno očistiti put svojoj djeci. Kompetentni roditelji uspijevaju se othrvati tim porivima jer znaju da bi, s vremenom, ublažavanje svih oštrica života osakatilo njihovu djecu i spriječilo ih da zaista odrastu. To je bit njihova izbora.

(Izvor: John Friel & Linda Friel:
7 najvećih pogrešaka u odgoju djece)

male mudrosti

Kristov križ – most

Jedna stara legenda prikazuje ljudski život kao nošenje velikog i teškog križa. Legenda upozorava kako nije uputno kratiti i time olakšavati svoj križ, budući da se na kraju životnoga puta nalazi provalija preko koje valja prijeći da bi se ušlo u blaženstvo u kojem prebivaju pravedni. Skraćeni križ, naime, ne bi dostajao da se njime provalija premosti, te bi zbog toga blaženstvo pred koje je stigao, čovjeku ostalo nedohvatno... Kristov Križ naposljetku je most...

Koliko puta ostajemo zadivljeni umijećem graditelja zaustavljajući pogled na veličanstvenom vijaduktu koji nam omogućava da prijeđemo najkraćim putem preko duboke provalije. Ne plaši nas ni duboka, mutna rijeka preko koje danonoćno prelaze rijeke automobila i ne razmišljajući čije su vrijedne ruke i umovi sagradili te sigurne i prelijepe mostove.

No, most o kojem govorimo na početku ovog razmišljanja „sagrađen“ je na početku našeg života. Graditelj je dobro poznat. Primajući znamenje svetog krštenja, most nam je darovan na korištenje. Most je to u znaku križa. Koliko smo ga puta „kratili“? Koliko nam je puta postao pretežak? No naš nam je Darovatelj oprostio. Naš nam je Graditelj dao mogućnost dogradnje, uvijek iznova obnovu mosta kojeg smo često nepromišljeno gotovo porušili hodajući putem osobne udobnosti i lagodnosti.

Počnemo li već danas svojim popravkom – već sutra će na svijetu biti jedan bolji čovjek više. Ako je za mene Božji Sin prolio svoju krv, ako ju je prolio za spas moje duše, koliko je vrijedna?! Koliko vrijedi moja duša kada ju je kupio za toliku cijenu?! Mogu li izbrojiti suze koje je prolio, udarce koje je primio, trnje koje Ga je izbolo, čavle koji su Ga proboli? To mora biti dovoljno da ne kratim svoga križa, ma kako težak bio. To mora biti dovoljno da na kraju puta uzmognem premostiti provaliju koja me od Njega dijeli. Za mene je dao život – koračam Njegovim putovima. Pružio mi je zaklon, počinak i hranu – zaboravljam zahvaliti. I moram se zapitati... činim li dosta za spas svoje duše, kao i za duše svojih rođaka i ostalih ljudi? Ne bi li možda trebalo učiniti više? Kad bi ljudi češće pomišljali koliko unosi sunčanog sjaja i istinske sreće jedna prijateljska, topla riječ, ne bi bili time tako štedljivi. Želim neodlučnima ruku Kristovu, ruku prijateljevu i čvrsti most da sigurno i sretno prijeđu na pravu stranu. O, kako je utješno da Bog mjeri križ prema našoj snazi i daje snagu prema Križu.

Dragica Vasilj

za život

Film o akciji „I ja sam bio embrij“

Snimljen je film o akciji „I ja sam bio embrij“ u kojem se prikazuje sporna izjava ministra zdravlja, daje objašnjenje zašto je inicijativa pokrenuta, odgovara na pitanje kada ljudski život započinje, nudi alternativa umjetnoj oplodnji kroz neinvazivni i etički prihvatljiv Fertilitycare sustav, a sve to kroz izjave stvarnih sugovornika, stručnjaka na području prenatalne komunikacije i ljudske plodnosti. Podrobne informacije mogu se pronaći na mrežnoj stranici www.vigilare.org, a film je postavljen i na YouTube pod nazivom „I ja sam bio embrij“. Otvorena je i facebook stranica „I ja sam bio embrij“, na kojoj su mnogi potvrdili slaganje s ovom akcijom.

i ja sam
bila embrij

(Prema: gk)

protiv života

Život počinje prvim plaćem!?

Prema spoznajama 21. Stoljeća, ljudski život može početi i prvim plaćem? Objavljujemo (bez ikakvog kraćenja i redakcijskog komentara!) pitanje i odgovor iz intervjua koji je novi ministar zdravlja R. Hrvatske Rajko Ostojić dao web portalu danas.hr, a koji se odnosi na etičnost najavljenih izmjena Zakona o medicinskoj oplodnji.

„Kada su u pitanju izmjene Zakona o medicinskoj potpomognutoj oplodnji, kako planirate odgovoriti na tvrdnje konzervativnih krugova da život počinje začecem ili da zamrzavanje embrija znači držanje tisuća djece u frižiderima?“

Postojeći je zakon definitivno zakon 20. stoljeća i on

će ostati za sve naše građane koji smatraju, a kojih ima jako puno, da maksimalno pojednostavim, da život počinje spajanjem muške i ženske jajne stanice. Za njih će ostati taj rigidan, konzervativan zakon 20. stoljeća. A za sve naše građane koji smatraju da život počinje rođenjem djeteta, prvim plaćem ili kad mama osjeti prve pokrete, obično u 5. mjesecu trudnoće, a kojih također ima jako puno, za njih ćemo omogućiti zamrzavanje embrija. Moramo ljudima dati mogućnost odabira. Mi smo Vlada i onih koji su za nas glasali, i onih koji nisu, i onih koji nisu izašli na izbore. Ne smije postojati diskriminacija, a sada ona postoji: građani koji žele zakone i spoznaje 21. stoljeća, njima ćemo dati mogućnost zamrzavanja embrija.”

(www.bitno.net)

Somborski župnik Gyula Fehér (1868-1914)

Župnik Fehér zaslužan za gradnju karmelićanske crkve

Piše: *Stjepan Beretić*

Zupnikovanje župnika Gyule Fehéra obilježila je, između ostalog, i gradnja današnje karmelićanske crkve i samostana. Fehér je 46 godina bio somborski župnik. Od toga je 36 godina posvetio gradnji nove crkve. On je svakako jedan od najzaslužniji ljudi za njezino dovršenje. Za vrijeme župnika Franza Wagnera (1807-1828) se rodila ideja o gradnji nove crkve u Somboru. U vrijeme župnika Antuna Kekezovića (1828-1839) odlučile su se županijske i gradske vlasti za gradnju crkve, koja bi bila bliže županiji, i u kojoj bi se na svečanim bogoslužjima okupljali vijećnici županije. Crkva je trebala biti na ponos i županiji i gradu. Od gradnje crkve nije ostalo ništa osim želje. Pa ipak, graditelj Karl Gfeler (1810-1872) je izradio nacrt za predviđenu crkvu. Gradski senat je smjestio na gradskom vašarištu odredio i darovao mjesto za gradnju crkve. Gradnju crkve je trebala voditi Rimokatolička crkvena općina. Nažalost Gfelerov nacrt je 31 godinu stajao u gradskom senatu. Crkvena se općina 13. srpnja 1859. odlučila za gradnju. Župnik Ernő Kelle je istom 6. listopada 1860. godine mogao prvi početi kopati mjesto gdje će položiti kamen temeljac. Nakon zaziva Duha Svetoga i svečane svete mise župnik je s radosnim mnoštvom stigao na buduće gradilište, gdje se uz pucnjavu slavilo polaganje kamena temeljca. Te je godine grad Sombor brojao 22.930 stanovnika.

Zbog suše i vode prekinuta gradnja

S velikim žarom se pristupilo gradnji crkve. Zidovi su već stršali iznad zemlje 120 cm. Gradnja se morala prekinuti zbog povodnja, a grad je pogodila još i suša, koja je harala 1869., 1870. i 1871. godine. Gradnja je stajala sve do 19. prosinca 1875. kad je Odbor za gradnju donio odluku o prekidu gradnje. Gradilište nove crkve je postalo igralište za djecu. Na svenarodnom zboru 26. ožujka 1883. godine, koji se okupio na gradilištu, u ime Odbora za gradnju je govorio János Czédler, koji je optužio prijašnje odbore zbog čijeg nemara nije dovršena crkva. Predložio je da se za crkvu odredi novo mjesto i to u gradskoj četvrti Selenča pokraj kuće Šandora Adamkovića i Josipa Gurke. Nitko od nazočnih nije htio pristati na Czédlerov prijedlog, a Dominik Žuljević je uz podršku naroda tražio da se nastavi gradnja.

U to je vrijeme tekla obnova župne crkve Presvetog Trojstva. Crkvena je blagajna 1888. godine bila već potpuno prazna. Ipak je župnik Fehér stao na stranu onih Somboraca koji su tražili nastavak gradnje nove crkve.

Ipak se nastavila gradnja

Više se puta razmatrala mogućnost rušenja crkve ili njezina gradnja na drugom mjestu. Za nastavak gradnje najviše su se zalagali somborski Hrvati. Kad je 13. lipnja 1894. godine kalačko-bački nadbiskup Gyögy Császka pohodio Sombor, kako bi podijelio sakrament svete Potvrde, skupina od 300 somborskih Hrvata je, bez podrške građanskih vlasti, i bez podrške crkvene općine, stala pred nadbiskupa. Njihovu želju je pred nadbiskupa iznio dr. Zsigmond Thursky. On je

zamolio nadbiskupa da se i on osobno založi za nastavak gradnje crkve. (O svemu gornjem piše Bela Duranci pod naslovom Likovne vrijednosti u crkvi i samostanu karmelićana (str. 166-174 Zbornika Baština za budućnost, Zagreb-Sombor 2005. Neki su podaci iz članka Izgradnja crkve i samostana, monografije Karmel u Somboru, koju su izdali hrvatski karmelićani 2005. godine, str. 16-17).

Nadbiskup je zdušno podržao Somborce i njihovog župnika

Nadbiskup je poslao svoje inženjere kako bi izvidjeli izgled za nastavak gradnje, a 1. listopada 1894. su već počeli opsežni radovi na gradilištu. Pred Božić, 23. prosinca 1894. godine je opet sazvan narodni zbor, na kome je dr. Thursky na čelu novog Odbora za gradnju pozvao Somborce da daju svaku podršku za nastavak gradnje. Dr. Thursky je istakao da bez podrške somborskih Hrvata, ili kako ih on naziva „Dalmatinaca“ od gradnje ne bi bilo ništa. Uz pomoć gorljivog nadbiskupa, koji je u isto vrijeme vodio gradnju župne crkve u Telečki, Svilojevu, Novoj Gajdobri, Novom Sadu, gradnja je somborske nove crkve lijepo napredovala sve do 1901. godine. Tada je ponestalo novaca za gradnju.

Zastoj zbog novca

Kad je ponestalo sredstava za gradnju, dr. Thursky i gradonačelnik Imre Hauke su odnijeli nadbiskupu potpise 1000 Somboraca koji su ga molili za pomoć.

Nadbiskup je tada mogao izdvojiti 20.000 kruna. Tada je već popločana unutrašnjost crkve. Uskoro je betonirano i stepenište pred ulazom u crkvu. Pokrivali su se svodovi, dovršavali su se velebni tornjevi. Na gradilištu su se posebno istakli zidarski poduzetnici János Angyal i Vince Ulrich. Gradnju je podržao i veliki župan, kačmarski veleposjednik Pavao Latičević. I somborski župnici Kelle i Fehér velikim su darovima podupirali gradnju. (Prema: Stjepan Beretić, Crkva otaca karmelićana u Somboru 1904-2004., 2. dio na 30. str. *Zvonika* broj 2/2004. godine).

Dovršena crkva

Ustrajni i gorljivi somborski župnik je 20. srpnja 1902. godine trebao blagosloviti križeve za tornjeve. No tada je bio na liječenju u Budimpešti, pa je ta čast pripala somborskom dekanu Istvánu Mesneru, bezdanskom župniku. I tom je prilikom župnik Fehér dao veliki dar. Gradnju crkve je i dalje podupirao sve do blagdana svetoga Stjepana kralja, 20. kolovoza 1904. godine, kad ju je, za gradnju crkve ne manje zaslužni, nadbiskup Gyögy Császka blagoslovio. Osim dragocjene obnove župne crkve Presvetog Trojstva, župnik Fehér je zadužio Somborce njihovom „novom“, ili kako je još zovu „velikom crkvom“. (Prema: Stjepan Beretić, Crkva otaca karmelićana u Somboru 1904-2004., 3. dio na 34. str. *Zvonika* broj 3/2004. godine).

Pitanja vjernika

Odgovara: preč. Željko Augustinov

Molim Vas da mi malo pomognete, imam jedan problem. Kada idem na Misu, često mi bude dosadno. To je istina, i sam Gospodin zna da se ja dosađujem. To je tako, nažalost, moram priznati. Kako da uvidim veličinu Mise? Propovijed mi je najdraži dio, još ako je zanimljiva. Ali svi oni napjevi iza, ajme. Je li ovo normalno ili Zločesti ima utjecaja u tome? Hvala lijepa.

I. K.

Vama koji se žalite da Vam je dosadno na svetoj misi postavljam pitanje: znate li što je sv. Misa? To je Isusova posljednja večera. A zašto ste na sv. Misi – to je Vaše pravo pitanje. Vi ste Isusov učenik. On Vas je pozvao i želi Vas poučiti o tome što je najvažnije za Vaš život i o načinu kako to postići. Isus kaže: uzmite i jedite, jer samo onaj tko blaguje ima život vječni. Zato je svaka sv. Misa za Vas iznimno važna jer na taj način Bog daruje život čovjeku. Stoga, osjećajte se na svakoj sv. Misi počašćenom, jer Bog baš Vas poziva da bi Vam darovao najveće blago.

Kako protumačiti Božji dar djece onima koji su nesposobni brinuti se o djeci, psihički, materijalno ili zdravstveno, nasuprot onih parova koji to silno žele, a ne mogu... Teško mi je to shvatiti...

Čitateljica

Vi ste ovdje postavili dva pitanja pa ću Vam prvo odgovoriti na drugi dio. Kad govorimo o onima koji djecu silno žele a ne mogu ih imati, ja mislim da se nitko ne ženi za voljenu osobu isključivo zato

jer s njom želi imati djecu, ženi se jer osjeća da mu je ona po duši srodna da bi s njom mogao proživjeti jedan divan život. A što se djece tiče ona su dar, dar Božji, i zato smatram da ih Bog želi darovati svima koji žive u ljubavi. No, događa se da su neki zbog bolesti ili materijalnog stanja prikraćeni. Moj savjet bi bio da ako nema liječničke pomoći a Vaša ljubav i dalje živi, prihvatite to kao volju Božju, a svoj zajednički život usmjerite prema nekoj od humanitarnih aktivnosti, kakvih je u Crkvi ali i u društvu sve više. Pohoditi ili brinuti o starima i napuštenima ili nešto slično. Možete pronaći i druge koji imaju isti ili sličan problem i s njima razmijeniti iskustva. U svakom slučaju, ne dopustite da Vas Vaše stanje obori s nogu.

Neki čudan nemir i nezadovoljstvo me progoni. Ne mogu nikako i nigdje naći mir. Nije mi životna situacija preružičasta, ali ima i puno gorih. Ja sam pred drugima jedna osoba, a sama sa sobom netko posve drugi. Često upadam u neka depresivna stanja iz kojih se sve teže i teže vadim. Kako da nađem izlaz...

Mlada vjernica

Nemir i nezadovoljstvo mogu biti i dobra pojava. S vremenom, kako čovjek raste i sazrijeva, osjeća kako mu je potrebno preispitati svoj život i pronaći nove smjernice za budućnost. Crkva uvijek u takvim prigodama predlaže sv. Pismo. Pronađi vrijeme koje ćeš posvetiti proučavanju Biblije. Uzmi i polako prouči život i djelo Isusa Krista i pitaj sebe koliko tvoje

misli, riječi i djela sliče Njevotvama, ono što ne odgovara odbaci, a ono što slično produbi. Da, najteže je oblikovati samoga sebe, ali Isus baš to traži od tebe kada kaže dođi i slijedi me, odazovi se i dopusti da ti On promijeni život i bit ćeš istinski sretna.

Postoji različita praksa pričesti na ruku i na jezik. Neki svećenici nalažu ovako, drugi onako. Što je pravilno? I još me zanima što ako koja čestica padne, je li to veliki propust, kako se odnositi prema tome?

Čitatelj, Sombor

Važno je pričestiti se, na ruke ili na usta, to je doista sporedno. Zašto to neki svećenici ne uvažavaju, ne znam. Ako misle da je ruka nedostojnija za primanje sv. Pričesti treba ih podsjetiti da je s ustima moguće učiniti isto toliko grijeha kao i s rukom. A budući da Crkva uči da je u svakoj čestici cjeloviti Isus, doista treba pripaziti kako se vladamo prema svakoj čestici bez obzira koliko je mala.

Da li su šalabahteri grijeh? Da li je grijeh prepisivati od kolega ili dopustiti da prepisuju?

Student

Pitanje šalabahtera je pitanje što uopće tražite od škole! Oposobljenje za jedno životno opredjeljenje ili samo prolaznu ocjenu? Ako ste upisali školu jer Vam je to potrebno za život, šalabahterom i švercom vrijeđate svoje ljudsko dostojanstvo.

Proljev riječi

Piše: Dragan Muharem

Poznati bečki pastoralni teolog Paul M. Zulehner napisao je prije par godina knjižicu zanimljivog naslova „Wider den kirchlichen Wort-Durchfall“ (Protiv crkvenog proljeva riječi). U njoj progovara o bitnoj zadaći i poslanju Crkve, a to je stvarateljsku, kreativnu Božju riječ približiti ljudima. No, često ona to čini neuvjerljivo. Prema njegovu mišljenju, previše se govori gdje bi mudrije bilo šutjeti, a šuti se o onim stvarima o kojima bi trebalo biti puno više govora. Autor stoga poziva sve one koji imaju riječ u crkvama da ne nude samo riječi nego vlastito iskustvo. Esencijalna iskustva su, prema njemu, često oštećene, nedorečene riječi, koje svojom šutnjom više kazuju nego bujica (proljevi) izgovorenih riječi.

Inflacija riječi

Svijet je danas zaglušen mnoštvom riječi, apela, poruka, poslanica, transparenata... Svatko se osjeća pozvanim i odgovornim nešto reći o svemu što se zbiva. Mikrofonu nas presreću i na ulicama. Važne su riječi, mišljenja... Na kraju, nakon toliko izgovorenih riječi opet smo na početku, u neznanju koje nas sili na šutnju, na osluškivanje, a ne na izricanje riječi i mišljenja. Ta *zaglušenost riječima* prisutna je i u govoru o Bogu, u teologiji, u liturgiji, u molitvi... Riječi se slažu na riječi. Toliko su prisutne da više ne ostavljaju prostor slušanju. I tako postaju nemoćne. Što su snažnije, to je zaglušenost veća i nepodnošljivija, sa sve manjom mogućnošću slušanja. Inflacija riječi osakaćuje i obezvrjeđuje riječ.

Šutnja

Možemo pomisliti da je šutnja odsutnost govora, prazan hod kada ne znamo što bismo rekli. No, što je doista šutnja? Šutjeti dolazi od riječi *ćutjeti*, a to, prije svega, znači *osjećati*.

Za osjetilo se još kaže da je čulo ili ćutilo. To znači da ako čovjek želi osjetiti, mora osjećati, mora ćutjeti odnosno šutjeti. I kao što se svako naše tjelesno osjetilo prekomjernim nadraživanjem zasiti i otupi, postane *nećutljivo*, *neosjetljivo*, tako i bujica (proljevi) riječi zagluši slušatelja. Riječ ostaje nedorečena, gledanje ostaje slijepo, dodir ostaje nedovoljno osjetan. Potrebni smo stoga *tišine* i *šutnje* koja će liječiti od zaglušnosti riječi. U društvu, koje živi sve burnijim i bučnijim načinom života, otkriti *vrijednost šutnje* od životne je važnosti. Jednako je i s Crkvom. I ona može postati dijelom toga zaglušujućega orkestra. Ona, istina, ne smije prestati govoriti. No, njezin glas treba izranjati iz otajstvene šutnje koja riječi daje novu snagu. Snaga njezine šutnje jamčit će i snagu njezinoj riječi. Ako je igdje potrebno paziti na zaglušnost riječi, onda je to zasigurno potrebno u Crkvi.

Šutnja pred Riječju

„Čuj Izraele!“ – stalan je Gospodinov poziv narodu koji je spreman početi putem njegovih riječi. Slušanje je prva spona dijaloga, osobito božanskoga. Ilijino iskustvo Jahve u „šapatu blagoga lahora“, odnosno u „tihom glasu tišine“ – kako bi se reklo u doslovnijem prijevodu – trajno je nadahnuće za šutnju pred Bogom koji govori. Možda bi čovjeku današnjice, zaglušenom bukom i bujicom riječi, više odgovarao poziv „Gledaj!“, nego „Čuj!“ ili „Slušaj!“. No, početak je u slušanju, ne u gledanju. Gledanje je povlastica onih koji oslušuju tišinu, u dnu svoga bića. Čitanje nije put pravoga razumijevanja riječi. Ono može biti tek preduvjet nužnoga slušanja. Židovski pisac André Nehr s jasnoćom razlaže kako Biblija nije knjiga riječi nego *knjiga šutnje i slušanja*. Bog se objavljuje šutnjom. Riječ je izašla iz šutnje i traži šutnju, kao mjesto svoga počinka. Ona ne živi u glasu, u izgo-

vorenosti, nego u slušanju i prihvaćenosti. Kao što slikar slika svoje slike na platnu, kao što glazbenik izvodi glazbu iz tišine, tako i vjernik svoje iskustvo Boga gradi u otajstvenom susretu koji izvire iz smirenosti i šutnje.

Šutnja u liturgiji

Moć šutnje na vjerodostojan se način pokazuje u glazbi. Glazbene su stanke u potpunosti utkane u ritam, metriku i tempo glazbenoga djela. Zato stanke nije prekid djela. Ona što više naglašava i jasnije izražava temu glazbenoga izricanja. Stanke će upotpuniti zvučnost glazbala i glas pjevača. Na sličan će način trenuci šutnje u liturgijskome slavlju slijediti ritam, dinamiku, zvučnost i sadržaj obreda, integrirajući se u njih i dajući im puniju izričajnost i doživljajnost.

U liturgiji nam nije, zacijelo, cilj *nešto činiti*, nego prvenstveno dopustiti da se nad nama *čini* i *događa* djelo spasenja. Otajstvo se pripoćuje kroz šutnju. Zbiljnost otajstva nije zamjetljiva i doživljajna bez iskustva šutnje. Liturgija iziskuje *aktivnu šutnju*; to je odsutnost riječi, ali nipošto odsutnost govora. Šutnja je govor koji nadvisuje riječi. Ona je najneposredniji jezik razumijevanja, bez potrebe prevođenja i tumačenja. Svaki govor riječima osiromašuje otajstvo, ili ga predstavlja samo iz jednoga kuta gledanja. Čini se da su naša liturgijska slavlja odveć zasjenjena riječima. Tumačenjima, izlaganjima, bjesomućnim propovijedanjem nerijetko prijećimo iskustvo liturgijskoga utjelovljenja Riječi. Božjom prisutnošću ispunjena šutnja uzvišeni je način slavljenja Boga. Glasniji od bilo koje riječi.

Mjesto zaključka

Šutnja!

Hvala joj

Zadnjih osam dana moja teta Ruža Ivić nije mogla komunicirati. Samo bi polako otvorila oči i tiho ih zatvorila. Žalio sam se: „Teta neće da divani sa mnom“. Jedna pobožna žena mi je odgovorila: „Hoće ona – ali ne može“.

Ruža Ivić rodila se 30. kolovoza 1925. od oca Petra i majke Koce Vujković Lamić. U obiteljskom je domu primila kršćanski odgoj. Nikad nije dvojila da bunjevačka grana raste iz hrvatskog stabla. Svoje darove nije zakopavala. Gospodina je radosno slavila pjesmom. U mladim i zrelim godinama bila je članica župnog zbora. Znala je rano misao svetog Augustina: „Tko pjeva dvostruko moli“.

Hvala joj što je meni i mojoj braći bila krsna kuma. Uvijek nas je sjećala na kršćansko življenje i kršćansko rješavanje konfliktnih situacija. Kao domaćica pomagala je mojem svećeničkom djelovanju u Maloj Bosni i Somboru, u župi sv. Križa, po 7 godina. Kada sam joj ostavljao župu na brigu, zbog godišnjeg odmora, znao sam da će sve biti u redu. Tetka je bila savjesna i odgovorna.

Velika njezina ljubav bila su hodočašća. Sretna i ponosna je bila što je u Svetoj godini 1975. pohodila Rim. Rado je hodočastila u Marijina svetišta, a posebno se ugodno i lijepo osjećala u Mariji Bistrici. Rado je u župnim kućama dočekivala goste. Njezini kolači s orasima bili su prava poslastica. U starosti su joj velika radost bile njezine pra, pra nećakinje Ana i Iskra. S Anom je šila, igrala se, ozbiljno divanila ...

Više puta je primila sakramente bolesničkog pomazanja i popudbine. Vjerujem da je kršćanski bila spremna za zadnje putovanje. Od njezinih zemnih ostataka oprostili smo se 31. siječnja na Kerskom groblju u Subotici. Sprovodne obrede je predvodio župnik, mr. Andrija Anišić u zajedništvu sa svećenicima Željkom Šipekom i Miroslavom Orčićem.

Hvala svima koji je se sjetili u molitvi. Sveta Misa na 6 nedjelja služiti će se 17. ožujka u 9 sati u crkvi sv. Roka.

Lazar Novaković

MARTA ŠARČEVIĆ rođ. Matković (1935. – 2012.)

U 77. godini života, 17. siječnja 2012. Godine, Gospodin je pozvao k sebi našu dragu suprugu, mamu, sestru, baku i prabaku Martu Šarčević. Sprovodne obrede, 19. siječnja u Bajskom groblju predvodio je župnik preč. Željko Šipek, uz sudjelovanje njezinog rođaka mons. Andrije Anišića.

Sveta misa zadušnica na šest tjedana bit će 3. 03. 2012. godine u 9 sati u crkvi sv. Marka u Starom Žedniku.

Milu pokojnicu oplakuju i s ljubavlju je se sjećaju njezini najmiliji:

suprug **Josip**; sin **Stipan**, snaha **Blaženka**; kćerka **Blaženka**, zet **Joso**; sestra **Jela**; unuci: **Tomislav** sa suprugom **Sanjom**; **Margareta** sa suprugom **Ivicom** i **Đurđa**; praunuci: **Vladimir**, **Nikola** i **Marijan**.

DAVID ČELIKOVIĆ (1996. – 1999.)

Kao bljesak prođe kratak zemaljski život njeznog Davida, a čekanje na susret s njim trinaest je zemaljskih godina pretvorilo u sigurnu zvijezdu nebesku.

Kakav će to susret biti! S pogledom prema vječnosti, susret s njim čekaju tata **Ervin**, mama **Katarina**, braća **Igor** i **Filip** i sestra **Martina**.

MILENKO CRNJAC

(1952. – 2012.)

Umro je novozavjetni Job, koji je prije svoje smrti izrazio želju da o njemu ništa ne govorim, nego samo da kažem: „Umro je jedan grešnik!“ Ipak želim da ne ode između nas čovjek koji nam ima puno reći. Ne toliko riječima koliko svojim životom.

Nazvao sam ga novozavjetnim Jobom, jer mu je život bio pun kušnja i izazova za koje bismo mogli zaključiti, zemaljski gledano, da ga je Bog kažnjavao, a zapravo ga je volio i vodio putem Sina svoga Isusa Krista. Milenko je rođen u dalekoj Hercegovini u selu Donja Vast, župa Uzdol, općina Prozor, 3. srpnja 1952. od oca Šimuna i majke Kate s još dva brata, Ivanom i Stjepanom i jednom sestrom. U Suboticu je došao na poziv svoga strica Franje 1963. u peti razred. Sa svojim bratom Ivanom stanovali su, a pomalo su se potpuno prijateljski sa staricom Marijom Pelhe, koju će Milenko sa svojom suprugom Ružom dvoriti, kao svoju rođenu majku. Završivši stolarski zanat, zaposlio se u „Budućnosti“ gdje se i razbolio. Svoju vjernu suprugu Ružu Marić je našao u svojoj rodnoj Hercegovini s kojom se vjenčao 29. studenog 1974. g. te su zajednički prihvatili Katicu, Marinu, Marija i Brankicu. Teško je bilo gledati Milenka kako trpi i nestaje u svojoj višestrukoj bolesti ili Ružu koja mu je bila živa sjena u želji da mu pomogne. Dane i noći dijelila je s njime kao Marija uz Isusa. Tako je potvrdila svoju bračnu ljubav i vjernost do groba, što su obećali jedno drugom kod vjenčanja.

Milenko je od dolaska u našu župu bio uzoran i aktivan član Pastoralnog vijeća. Svoju župu je volio i tako se uklopio u nju da je našao prave prijatelje koji ga nisu zaboravili ni u bolesti. S njima će biti duša karitativne aktivnosti u župi. Iako i sam nije bio bogat, nego bismo radije rekli da je bio siromašan, briga za stare, bolesne, siromašne bila mu je prioritet. Svi siromasi i potrebnici iz njegove okolice poznavali su ga i njemu se obraćali.

Milenko je tijekom svoje bolesti vjernički podnosio patnju, tražeći da mu barem svakog tjedna donesem Isusa, jer rekao je „Ja bez Isusa ne mogu!“. To ga je vodilo onako bolesnog da čim je mogao nedjeljom dođe na svetu Misu. Posebno se vidjela njegova vjera kad je prije osam dana zadnji put primio Isusa, kao patrijarh Jakov, pozvao je svu svoju djecu, te posljednjim silama i mirom rekao: „Ja odlazim. Ovo je moj oproštaj od vas!“ Tada je svakom pojedinačno pružio ruku i rekao: „Ako sam te povrijedio, oprost mi! Ako si me povrijedio, opraštam ti!“ Tada je pristupio svetoj Ispovijedi i Pričesti, da bi se poslije toga smirio i predao u ruke svoga Isusa s kojim je cijelo vrijeme kao sa Šimunom Cirencem svoj križ do kraja odnio.

Župnik Bela Stantić

MANDA SKENDEROVIĆ, rođ. Buljovčić

U nedjelju, 19. veljače, u crkvi sv. Roka na misi u 17 sati obilježili smo treću obljetnicu smrti naše drage mame, bake, prabake i rođakinje Mande Skenderović. Poslije svete mise u vjeronaučnoj dvorani župe sv. Roka okupili smo se na druženje i podsjetili se na njezin dragi lik i sve ono što nam je za života značilo. S nama u duhu bila su njezina djeca iz Amerike i Švicarske.

Uvijek ćemo je se s ljubavlju sjećati i za nju moliti i cijeliti sve ono što je njoj u životu bilo veliko i sveto.

Njezini najmiliji

Križni putovi na Subotičkoj kalvariji

18. 03. 2012. u 15 sati
Križni put djece

25. 03. 2012. u 15 sati
Križni put mladih

1. 04. 2012. u 15 sati
Križni put obitelji

6. 04. 2012. u 15 sati
Križni put za sve

**

Križni put mladih sa svijećama

petak, 30. 03. 2012. u 20,30 sati
na Subotičkoj kalvariji

Bdjenje mladih uoči Cvjetnice

31. 03. u 19 sati
u Paulinumu

Sljedeći broj *Zvonika*
1. travnja, na Cvjetnicu

HRVATSKA ČITAONICA i
Bunjevačko-šokačka knjižnica
„Ivan Kujundžić“
pri Katoličkom institutu
za kulturu, povijest i duhovnost
„Ivan Antunović“
S u b o t i c a

upućuju

POZIV NA DESETI SUSRET PJESNIKA VOJVODINE

„LIRA NAIVA 2012.“

Zainteresirani pjesnici dužni su poslati 3-5 svojih pjesama koje mogu biti pisane standardnim hrvatskim jezikom ili ikavicom (bunjevačkom ili šokačkom) a bit će objavljene u zbirci.

Pjesme i prijavu (s kraćom biografijom te fotografijom/portret) treba poslati do 10. 05. 2011. na adresu:

Hrvatska čitaonica,
Bele Gabrića 21,
24000 Subotica
ili
E-mail
katarina.celikovic@gmail.com

Deseti susret pjesnika
održat će se u Bačkom Bregu
u subotu, 16. 06. 2012.

Detaljnije informacije
na mobtel: 064 211 31 86

Hrvatska

Čitajte tisak, posudite knjige
i porazgovarajte s prijateljima
u Hrvatskoj čitaonici
Subotica, ulica Bele Gabrića 21
srijeda, petak 10 – 14 sati
utorak, četvrtak 16 – 19 sati

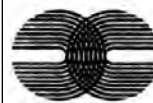
Zlatiborska 4, 24427 Totovo Selo
Tel: (024) 883-040; Email: hrvivo@tothfalu.co.rs

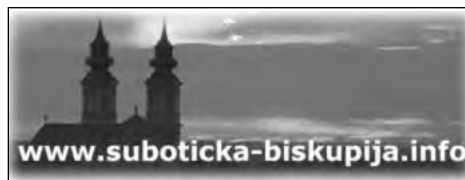
Cara Dušana 4, 21000 Novi Sad
Tel: (024) 469-474, Email: agape@eunet.rs

SuboticaDanas.info
Informativne stranice
programa na hrvatskom jeziku

**Slušajte
Radio Suboticu**
program na hrvatskom jeziku
svaku večer od 18-21 sat
na frekvenciji 104,4 Mhz
Put Jovana Mikića 12,
Tel: 024 55 22 00; Fax: 551-902

Fotografije u ovom broju:
Zvonik, Hrvatska riječ
Photonino

Zvonik

Katolički list (mjesečnik)

Izdaje: Rimokatolički župni ured Sv. Roka, 24000 SUBOTICA, Beogradski put 52
Telefon: +381(0)24 554-896; Fax: +381(0)24 551-036; E-mail: zvonik@tippnet.rs
Web: www.zvonik.rs

Uredništvo:

Dragan Muharem, glavni i odgovorni urednik, Tel: +381(0)24 553 610
Željka Zelić, zamjenica glavnog i odgovornog urednika
mr. Andrija Anišić, pročelnik Izdavačkog odjela Instituta "Ivan Antunović"
mr. Ervin Čeliković, tehnički urednik
Katarina Čeliković, lektorica
mr. Mirko Štefković

Uredničko vijeće: Stjepan Beretić, Ladislav Huska, Vesna Huska, Franjo Ivanković,
mr. Mato Miloš, Lazar Novaković, Jakob Pfeifer, Željko Šipek.

Tisak: Štamparija "PRINTEX", Segedinski put 86, Subotica, Tel.: 024/554-435
ISSN 1451-2149

Izdavanje Zvonika podupire Ministarstvo vera R. Srbije.

Godišnja pretplata za ZVONIK:

- izravnom dostavom na župe: 1650 din
- poštom:
1900 din: tuzemstvo (za više primjeraka
slijedi popust)

50 Eura: Europa
60 Eura: USA, CANADA

Pretplatnici iz tuzemstva uplate mogu slati poštanskom uplatnicom na ime Dragan Muharem, Trg sv. Terezije 2, 24000 Subotica, s naznakom podataka pretplatnika, a oni iz Hrvatske na ime Svjetlana Ivković, Stjepana Ljubića Vojvode 12, 10000 Zagreb.

Deviznu doznaku pretplatnici iz inozemstva mogu poslati na biskupijski račun s naznakom **Za Zvonik:**

NLB Banka A.D. Beograd
SWIFT: CONARS22

IBAN: RS35310007080200263537

Subotička biskupija, Trg sv. Terezije 3, 24000 Subotica, Serbia.

godišne emisije za mlade na Radio Mariji

Revija Marije Jaramazović na Kerskom prelu

Kniževno prelo u Bunjevačkom kolu

Koncert duhovne glazbe u Vijećnici gradske kuće

"Najlipče prelje" Velikog prela 2012.

Dodjela Povelje R. Hrvatske na Gupčevom balu u Tavankutu

LJUBAV

ljubav vs požuda
duh vs nagon
neka bude vs kako god
trajnost vs prolaznost
hetero vs homo
blagoslov vs slabost
Božji plan vs slučajnost

I SEXUALNOST

U BOŽJEM NAUMU

03.03.2012. u 10 sati

amfiteatar Otvorenog univerziteta

predavač: Damir Stojić

organizator: Pastoral mladih Subotičke biskupije

: grupa Mladi Subotičke biskupije